

Katolički list

ZVONIK

GOD: XV BR. 11 (157) Subotica, studeni (novembar) 2007. 100,00 din

Dođi Isuse...:

razmišljanje o njegovu dolasku

Proslava nedjelje zahvalnosti

Intervju: S Isusom kroz bolest

Futog: zaziv Duha Svetoga

Subotica: listopadska pobožnost u crkvi Sv. Rok

Hvala za život male Ane

Sonta: Sestre na misijskoj nedjelji

iz vrtića "Marija Petković" za djedove i bake

Svetozar Miletić: zahvalnost malenih

Dieca s Festivala na Paliću

Naibolji recitatori u M...

Piše: mr. Mirko Štefković

Piše: Stjepan Lice

Susret i/ili sud

Tijekom povijesti mnogi su veliki umovi pokušali definirati čovjeka. Dok su se jedni trudili izraziti što je ono nepromjenljivo na čovjeku, drugi su više naglašavali njegovu sposobnost prilagođavanja i promjene. Jednima je bilo važnije ukazati na ljudsku otvorenost prema nadnaravnom, dok su se drugi zadovoljavali samo s onim što su mogli opipljivo dokazati. Ipak, ni poslije toliko pokušaja nije lako naći jednu sveobuhvatnu formulu koja bi jezgrovito izrazila ljudsku bit, a da ipak bude cjelovita. Mnoge su i knjige napisane s nakanom da svuku i posljednji veo s tajne ljudskog bića, ali na koncu su ipak ostale ograničene okvirima u koje se nikako nije mogao uglatiti misterij zvan čovjek.

Jedino Bogu je pošlo za rukom da jednom svojom Riječju izrazi što je to čovjek. "Misterij čovjeka postaje doista jasan jedino u misteriju utjelovljene Riječi – kaže pastoralna konstitucija drugog Vatikanskog sabora o Crkvi u suvremenom svijetu "Radost i nada", i nastavlja – Krist, novi Adam, objavljujući misterij Oca i njegove ljubavi potpuno otkriva i čovjeka njemu samome te mu objavljuje uzvišenost njegova poziva" (GS 22). Dakle, u Isusu Kristu Bog nam je ponudio "definiciju" onoga što jesmo, a na nama je da ju, spoznajući njega, što je moguće bolje razumijemo. Tom razumijevanju umnogome pridonosi čitanje Svetoga pisma, ali sve dok ono po vjeri ne dovede ka susretu s Bogom koji po njemu govori, čitatelj ne može razumjeti ono najbitnije iz te objave. Naime, tom objavom "nevidljivi Bog (usp. Kol 1,15; 1Tim 1,17) u bujici svoje ljubavi zapodijeva razgovor s ljudima kao prijateljima (usp. Izl 33,11; Iv 15,14-15) i s njima druguje (usp. Bar 3,18) da ih pozove u zajedništvo sa sobom i da ih u nj prigrlji" – kaže jedan drugi koncilski dokument (DV 2).

Odgovoriti uzvišenom pozivu na zajedništvo s Bogom znači uputiti se njemu ususret. Nema te ljudske tame u kojoj Božji poziv na susret s njime ne bi mogao odjeknuti dovoljno snažno da čovjeka pokrene na obraćenje. Međutim, poput Adama koji je sagriješio, pali čovjek radije bježi od susreta i skriva se, umjesto da se otkrije Boga koji ga traži. Sram zbog nevjere i bojazan zbog oholosti odvrću palog čovjeka da se odazove pozivu na susret, jer taj susret je istodobno i sud. Čovjek to dobro zna, ali pri tome zaboravlja da je taj sud u prvom redu susret, a tek onda i sud milosrdnog Oca.

Prekretnica liturgijske godine obilježena je pozivom na susret s Gospodinom. Dok nas njezin kraj poziva na razmišljanje o konačnom susretu s Gospodinom, njezin nas početak više upućuje na njegov dolazak u našu povijest i ovdašnji susret s njime. Iz iskustva znamo kako su susreti privilegirano mjesto izvora radosti. Susresti drugoga u bratskoj ljubavi jednako tako znači otkriti definiciju našega ljudskoga bića. No, susret može biti i vrlo bolan, osobito kad zatečeni ostanemo bez maske iza koje smo se skrivali. No, ima i u toj vrsti susreta razloga za radost, jer i to je iskustvo kako istina oslobađa (usp. Iv 8,32).

Neka nam svima razmišljanja o susretu s Gospodinom pomognu da što odlučnije hodimo putem koji vodi k Njemu, spremni svakoga trena da nam se pogledi sretnu. Upravo je to način da bez konačne definicije o čovjeku spoznamo tko smo i da samo pred Bogom možemo biti u potpunosti ono za što smo stvoreni: za radost susreta s njime.

Vaš urednik

Jako dobro. Amen!

Dvojica mojih prijatelja rado koriste uzrečicu: "Jako dobro." Jedan od njih nema odviše povjerenja u sretne ishode. Sklon je očekivati da će sve što može poći u lošem smjeru, u tom smjeru i poći. Čak i kada sve govori u prilog dobrih rješenja, on je suzdržan i nepovjerljiv. Jer – nika da se ne zna. I kada se obistine njegove sumnje i strahovi, makar i u sasvim površnim naznakama, on izriče svoje: "Jako dobro." Izriče ga s gorčinom u glasu i s izrazom lica koji svjedoči da drukčije nije ni moglo biti. Dobar je on čovjek i drag prijatelj, ali ne uspijeva pobjeći od toga: on živi život kao muku.

Drugi, pak, u svemu traži – i nalazi – vedru stranu. Čak i kada se nepovoljne okolnosti zgusnu, on uvijek vjeruje da će dobro naći put. Da dobru treba pomoći da sebi, da životu prokriči put. I ne šteti se u tome. Često ponavlja svoje: "Jako dobro." No njegovo "Jako dobro." sadrži i sebi i zahvalnost i ohrabrenje, i nadu i odlučnost istodobno. Jer čovjek, ako hoće ljudski proživjeti svoj život, ne dospije biti nesretan. Njega život baš ne šteti, ali on to nikada neće priznati. Bit će da o životu ne razmišlja na taj način. Po njemu život je *jako dobra* prilika, prilika koju ni najmanjim dijelom ne valja propustiti.

Nakon što smo, u jednom širem društvu, proveli s njim nekoliko dana zajedno i nakon što nas je sve zarazio svojim poletnim: "Jako dobro.", zatekli smo se, nas deset – petnaest, što odraslih, što djece, za stolom. Za ručkom. Prekrižili smo se i na trenutak ušutjeli u kratkom dogovaranju lišenom riječi, tko će započeti molitvu. Djeca kao da su taj trenutak samo čekala. Uglas su uskliknula: "Jako dobro!!" Molitveni trenutak i srdačan smijeh sve nas je duboko povezo. Uistinu je jako dobro što smo zajedno. Što imamo priliku blagovati jelo pripravljeno s ljubavlju. Uistinu je život dobar. Nije nam preostalo ništa drugo nego da spremno potvrdimo riječi naše djece. "Amen." – rekli smo. Tako je. Tako neka bude. I bila je to molitva puna duše. Puna zahvalnosti i spremnosti.

Jako dobro.

DOĐI ISUSE...

IZ POVIJESTI SVETKOVINE KRISTA KRALJA

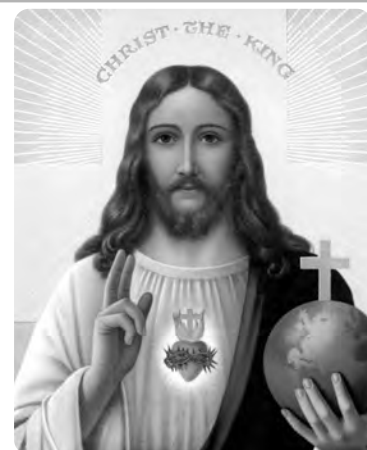
Podsjetimo se da je ovu svetkovinu uveo Pio XI. 1925. godine, kada su kršćani slavili 1600. obljetnicu Nicejskog sabora na kojem je izrazom grčke filozofije "istobitan s Ocem, po kojem je sve stvoreno" definirana vjera Crkve u Kristovo

božanstvo. Tada je sastavljeno i Nicejsko vjerovanje (381. god. dopunjeno odlomkom o Duhu Svetomu na Carigradskom saboru) koje i danas molimo u euharistiji svi mi kršćani: anglikanci, katolici, pravoslavci i protestanti.

Predodžba o Kristu kao kralju, s atributima zemaljskih kraljeva (plašt, žezlo i kruna) razvila se u srednjovjekovnom kršćanstvu.

Uočimo i pun naziv: Svetkovina Isusa Krista, kralja Svega svijeta a ne samo Krist kralj. Možda nam danas pomalo neobično zvuči – svetkovina Krista Kralja. Vremena kraljeva su nam daleka, a danas, ako je netko negdje kralj to baš i ne znači puno. Zašto onda ova svetkovina? Riječ "kralj" nema ovdje političko značenje – u "jeziku

vjere" (koji je najčešće drugačiji od našeg svakodnevnog jezika jer obuhvaća stvarnosti koje nadilaze naše izražajne mogućnosti) kralj znači vladar, gospodar, ali i vrhunac, ideal. Ovaj blagdan nastao je dvadesetih godina prošlog stoljeća – u godinama kad se korjenito mijenjala politička karta svijeta, a pogotovo Europe, kad su se mnogi osjećali izgubljeni u političkim vrtlozima, prevareni od svojih političkih predvodnika, nesigurni, sputani... Proglašenje svetkovine Krista Kralja bila je jasna poruka

Crkve da sve vlasti i sva kraljevstva ovoga svijeta, ma kako se ona nazivala, prolaze i nestaju, ali da postoji Kraljevstvo istine, ljubavi, mira i pravde. Kraljevstvo koje je među nama, koje nema granice, vojsku i državni proračun, ali ima srca, ima ljubav. I ima Kralja koji je sve svoje pobjede pobijedio – ljubavlju. Ni danas nisu vremena ništa manje nemirna i teška. Kao što ni poruka svetkovine Krista Kralja nije ništa manje aktualna i ohrabrujuća.

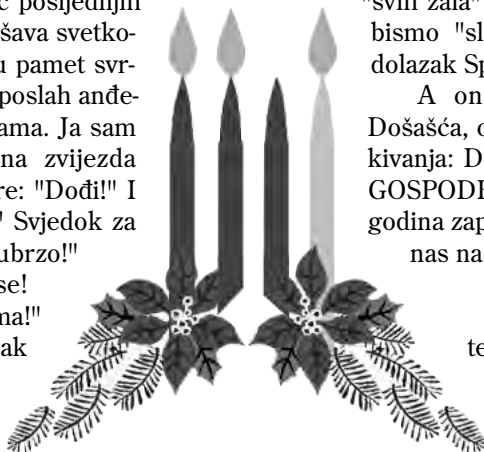
Trajno iščekivanje Isusovog dolaska

Jeste li uočili kako svršetak i početak Crkvene godine označava jedna riječ, jedno raspoloženje, jedno ozračje – ozračje IŠČEKIVANJA. Božja riječ posljednjih nedjelja Crkvene godine koja završava svetkovinom Krista Kralja, doziva nam u pamet svršetak knjige Otkrivenja: "Ja, Isus, poslao anđela svoga posvjedočiti ovo po crkvama. Ja sam korijen i izdanak Davidov, sjajna zvijezda Danica." I Duh i Zaručnica govore: "Dođi!" I tko ovo čuje, neka rekne: "Dođi!" Svjedok za sve ovo govori: "Da, dolazim ubrzo!" Amen! Dođi, Gospodine Isuse! Milost Gospodina Isusa sa svima!" (usp. Otk 21,16-20). Na taj dolazak podsjeća nas u svakoj sv. misi poklik poslije Pretvorbe:

"Gospodine... tvoj slavni dolazak iščekujemo" kao i molitva poslije Očenaša u kojoj molimo Gospodina da nas izbavi od "svih zala" i milostivo obdari mirom "naše dane" kako bismo "slobodni od grijeha" čekali "blaženu nadu: dolazak Spasitelja našega Isusa Krista".

A onda već sljedeće nedjelje, prve nedjelje Došašća, odjekuje antifona puna nade i radosnog iščekivanja: DOĐI GOSPODE – MARANA THA – DOĐI, GOSPODE ISUSE... Tako zapravo Crkvena liturgijska godina započinje i završava istom tematikom. Podsjeća nas na ISUSOV DOLAZAK.

U razmišljanjima nad Božjom riječju o toj tematici iskristalizirala su mi se četiri Došašća – iščekivanje četiri Isusova dolaska.

MARANA THA... ■■■

ČETIRI DOŠAŠĆA

Prvo Došašće

Isusov dolazak najprije najavljuje knjiga Postanka. Najavio ga je Bog izričući osudu Zmiji koja je navela prve ljude na grijeh: "Neprijateljstvo ja zamećem između tebe i žene, između roda tvojeg i roda njezina: on će ti glavu satirati, a ti ćeš mu vrebati petu" (Post 3,15). Tumači Svetoga pisma slažu se da se tekst odnosi na Mariju i "rod" njezin, tj. Isusa. Isusovim rođenjem od Marije započeo je "Zmijin", tj. đavlov konačni poraz. Prvo Došašće trajalo je dakle od grijeha naših praroditelja do Isusovog dolaska. Tako je čitav Stari zavjet prošlo iščekivanje tog "roda" tj. djeteta, odnosno iščekivanje Mesije.

Drugo Došašće

Mesijin dolazak najavljivali su osobito proroci. Kad kažem Drugo došašće mislim na razdoblje od proroka do Isusovog rođenja. Na to Došašće podsjećaju nas četiri nedjelje Došašća. Isusov dolazak najočitiije najavljuje prorok Izaija: "Zato, sam će vam Gospodin dati znak: Evo, začet će djevica i roditi sina i nadjenut će mu ime Emanuel!" (Iz 7,14). Došašće je vrijeme iščekivanja "sina" koji će biti Emanuel – s nama Bog! Prorok Zaharija najavio je Isusov dolazak kao dolazak kralja: "Klikni iz sveg grla, Kćeri sionska! Viči od radosti, Kćeri jeruzalemska! Tvoj kralj se evo tebi vraća: pravičan je i pobjedonosan... On će navijestit' mir narodima; vlast će mu se proširit' od mora do mora i od Rijeke do rubova zemlje" (usp. Zah 9,8-10). A onda opet prorok Izaija govori o djetetu: "Dijete nam se rodilo, sina dobismo; na plećima mu je vlast. Ime mu je: Savjetnik divni, Bog silni, Otac vječni, Knez mironosni" (Iz 9,5).

Treće Došašće

Treći Isusov dolazak je njegov dolazak u naše svagdane. Isus je obećao da će ostati s nama do svršetka svijeta (usp. Mt 28,20). Taj njegov "ostanak" ili bolje njegov svakidašnji dolazak u naš život, na naše prostore, događa se na različite načine. Najbolje i najsazetije je to opisao II. vatikanski sabor u sedmom broju svoje konstitucije o svetoj liturgiji "Sacrosanctum concilium": "Krist je u svojoj Crkvi uvijek prisutan, a osobito u liturgijskim činima. Prisutan je u misnoj žrtvi i u osobi službenika i – jer se svećeničkom službom sada prinosi onaj isti koji je onda na križu prikazao sama sebe – ponajpače pod euharistijskim prilikama. Prisutan je u svojoj riječi, jer on govori kad se u Crkvi čita Sveto pismo. Prisutan je napokon kad Crkva moli i psalmira, jer je sam obećao: 'Gdje su dvojica ili trojica sabrana u moje ime, tu sam ja među njima'" (Mt 18,20).

Četvrto Došašće

Ovdje mislim na Isusov dolazak svakoj osobi u času smrti i s tim u vezi na njegov konačni dolazak na svršetku vremena. To je osobni "sudnji dan" i pravi "sudnji dan". To vrijeme za svakog pojedinca ali i za čitavo čovječanstvo može biti sada, danas. Bespredmetno je razmišljati o času toga dolaska. Isus nas je oslobodio svih nagađanja. Uništio je unaprijed sve magijske pretpostavke o tom Danu. (Upravo sam čuo na TV vijest da se skupina ljudi u Rusiji zatvorila u jednu pećinu jer očekuje Sudnji dan koji će biti u proljeće 2008. godine). Radi se dakle o trajnom "sada". Evo Božje riječi koja je jasna: "Bdijte dakle jer ne znate u koji dan Gospodin vaš dolazi" (Mt 24,42); "Bdijte dakle jer ne znate dana ni časa!" (Mt 25,13); "A o onom danu i času nitko ne zna, pa ni anđeli na nebu, ni Sin, nego samo Otac" (Mk 13,32).

"Govorit će vam: 'Eno ga ondje, evo ovdje!' Ne odlazite i ne pomamite se! Jer kao što munja sijevne na jednom kraju obzorja i odblijesne na drugom, tako će biti i sa Sinom Čovječjim u Dan njegov" (Lk 17,23-24).

Iz Božje riječi važno je zapamtiti upozorenje: "Bdijte". Dobro bdiju oni koji čine dobro, kojima su svjetiljke života uvijek napunjene uljem ljubavi. Ljubav je naše najvažnije djelo jer ćemo na koncu vremena biti suđeni po ljubavi, kako je lijepo rekao sv. Ivan od Križa. Ljubav je vječnost koju treba započeti živjeti sada i ovdje!

Ovo četvrto došašće je najljepše i konkretno opisao sam Isus a zapisao je to Matej evanđelista u 25. poglavlju svoga evanđelja. Opis je to svršetka vremena u prisposodobama o deset djevoja, o talentima i posljednjem sudu. Posljednji sud će započeti Isusovim dolaskom:

"Kad Sin Čovječji dođe u slavi i svi anđeli njegovi s njime, sjest će na prijestolje slave svoje. I sabrat će se pred njim svi narodi, a on će ih jedne od drugih razlučiti kao što pastir razlučuje ovce od jaraca" (Mt 25,31-32).

U svemu će biti presudna naša djela odnosno ne-djela:

"Zaista, kažem vam, što god učiniste jednomu od ove moje najmanje braće, meni učiniste!...Zaista, kažem vam, što god ne učiniste jednomu od ovih najmanjih, ni meni ne učiniste" (usp. Mt 25, 40.45).

Uvijek me je kod Isusa oduševljavalo to što je bio otvoren. Nije se poigravao s ljudima. Nije ih stavljao u labirint niti im postavljao zagonetke. Svi znamo sve! Svi znamo što nam je činiti i kako se pripremati za njegov dolazak. Donosim sada nekoliko poticaja za život u Došašću 2008. godine koji nam mogu pomoći za susret s Isusom u našim svagdanima ali i za onaj konačni dolazak.

ADVENT U ČETRI KORAKA

Do Božića nas dijele samo četiri koraka!
Četiri nedjelje Došašća. Imamo najbolje vrijeme da:

- idemo na zornice
 - da se popravimo
 - da izvana pripremimo došašće
 - da upalim svijeću života:

Zornice

U mnogim našim crkvama ujutro prije škole ili posla žurit će mnogi ranoranioci na mise zornice. U ovom se koraku najviše postiže: čuje se Božja riječ, pristupa se Euharistiji, molitva.

Rad na sebi

Ako želim biti bolji to znači da moram VIDJETI onoga pored sebe i pokušati biti ljubazan i dobar prema njemu. To se naročito odnosi na bolesnike kojima bi tvoj posjet bio vrijedan kao zlato.

Adventski vjenčić

E, to je ono svima drago i lijepo. Neka u kući bude mjesto za adventski vjenčić. On je uvijek POZIV NA MOLITVU u obitelji. Stavite ga u sredinu stola ili možda u prozor.

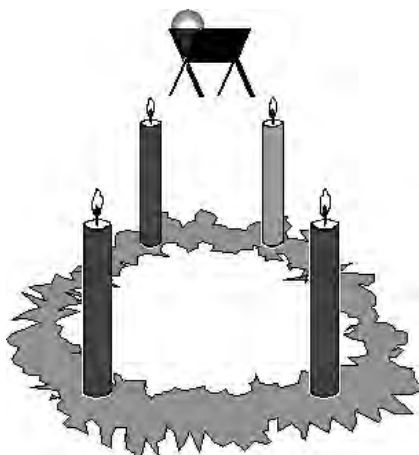
Svijeća života

Kažu da se najviše ljudi boji mraka. Vi upalite svijeću. Napose onda kada molite. Vaša će se svijeća života upaliti svaki put kada učinite neko dobro djelo. Ako to budete činili dovoljno često, oko vas će stalno biti svjetlo. Tada će vas svi voljeti. A kada ste u svjetlu, vi već imate život vječni.

Pripremanje jaslaca

Pripremanje jaslaca je postavljanje slame za Dijete Krista kroz molitve i dobra djela učinjena u ovom vremenu Došašća. Ovo je originalno francuski običaj koji se brzo raširio i u drugim zemljama. Svake večeri dijete stavlja u jaslce malo slame za svako učinjeno dobro djelo. Tako Dijete Krist, koji dolazi na Božić, nalazi mekanu slamu u jaslacima.

[/http://isusevolimte.blog.hr/](http://isusevolimte.blog.hr/)

IZ ADVENTSKIH OBIČAJA

/Veritas, 1. prosinca 2003/.

Adventski vijenac – povijest i izrada

Adventski vijenac je stari njemački običaj koji je postao jako popularan posljednjih godina. Brojne kršćanske obitelji prakticiraju izradu vijenca. Ovaj običaj prepun je značenja, lako ga je primijeniti u svaku sredinu i može biti jako jednostavan, ili, pak, lijepo izrađen, skuplji, prirodni ili kupljen u trgovini. Adventski vijenac je vijenac zelenila, napravljen u raznim veličinama. Plete se od zimzelenog lišća ili grančica. Tako je pleten da nema početka ni kraja pa označuje Boga koji je vječan. U vijenac su usađene četiri svijeće; one označuju četiri godišnja doba, odnosno četiri razdjelnice u ljudskoj povijesti: stvaranje, utjelovljenje, otkupljenje i svršetak, a ne samo četiri adventske nedjelje. Prve nedjelje se pali prva svijeća i tako redom da do Božića gore sve četiri. Tri od njih su ljubičaste i podsjećaju nas na pokorničku prirodu vremena. Ružičasta se pali u treću nedjelju Došašća. Ona nas podsjeća da se uskoro bliži kraj Došašća a od davnine se zove nedjeljom "Gaudete" – "Radujte se" jer se toga dana čita Božja riječ o radosti iz poslanice Filipljanima a označava i mali predah u pokorničkim djelima koja se čine u Došašću.

S jednog adventskog bazara u Njemačkoj

Adventski vijenac se stavlja na strop povezan vrpčama ili na stol. Oko njega se obitelj okuplja tijekom jela, ili večernje molitve. Vijenac treba biti kružni, kao simbol vječnosti, i podsjeća da Bog nema niti početka niti kraja. Zelenje je simbol vječnog života i podsjeća nas da je Bog nepromjenljiv. Izgled vijenca se razlikuje, jer svatko ima svoje viđenje. Izgled vijenca vaše obitelji ovisi o količini vremena i kreativnosti uloženi u njegovu izradu. Vaša obitelj može napraviti posebni vijenac, ili dodati nešto vijencu kupljenom u trgovini. Neke obitelji žele napraviti novi vijenac svake godine, s time da su u to uključeni svi članovi obitelji.

HRVATSKE ADVENTSKE PJESME U LITURGIJI (1)

Naša liturgija u svom glazbenom dijelu zaista obiluje mnogim i prekrasnim pjesmama i popijevkama koje su toliko opće prihvaćene u narodu da se mogu nazvati pučkima. Međutim, često njihov korijen i nije od samoga puka, već imaju svoga autora ili su dijelovi poznatih crkvenih pjesmarica poput Pavlinske pjesmarice, ili *Cithare octochorde* (prvo izdanje 1701.) Tijekom vremena postale su te pjesme opće poznate i prihvaćene pa su tako gotovo sjedinjene s narodnim stvaralaštvom. Naš narod obiluje crkvenim popijevkama za sva doba crkvene godine (Advent, Božić, Korizma, Uskrs, Vrijeme kroz Godinu, Marijanske pjesme). Kako nam dolazi najradosnije doba kroz godinu — Božić, tako ćemo s pravom ovdje reći nešto više o božićnim pjesmama, "božićevanju" tih pjesama kao i o adventskim pjesmama koje nas uvode u Otajstvo rođenja Gospodina našega Isusa Krista.

ADVENTSKE PJESME

U Adventu, vremenu koje prethodi Božiću, nalazimo u našem narodu također obilje prelijepih i vrijednih skladbi koje se i danas rado pjevaju u našim crkvama tijekom liturgijskih obreda, a napose zornica i adventskih svetih Misa. Jedna od najpopularnijih je **PADAJ S NEBA** dominikanca Jordana Viculina, koja na tako krasan način naviješta dolazak Spasa i našega spasenja - "...otvori se zemljo mila, da iz plodnog tvoga krila u taj sretan, blažen čas, svemu svijetu nikne spas..." Iz zbrke *Cithare octochorde* jedna od najpopularnijih je **ZLATNIH KRILA**, koja opisuje susret Božjeg glasnika, anđela, s blaženom Djevicom Marijom i njezin nepokolebljivi **FIAT - NEKA BUDE**; "Zlatnih krila anđela si, Bože k meni poslao. Anđeo me svetom riječi Majkom Božjom prozvao". S istom tematikom anđelova pohoda Mariji je i pjesma **POSLAN BI ANĐEL GABRIEL**, u kojoj se posebno ističe Marijina poniznost, skromnost, služnost da bude Dom Božjemu Sinu. Treba istaknuti još i popularnu pjesmu iz Hrvatskog Crkvenog Kantuala iz 1934. g. **RADUJ SE GRADE NAZARET**, te pjesmu **VISOM LETEĆ PTICE MALE**. Meni osobno posebno

je draga i nadasve prigodna za ulaznu pjesmu kod svetih Misa Zornica **ZDRAVO BUDI MARIJO** s tekstom "...prejasna zornice, istočnog bez grijeha začeta Djevice...", a posebno je dobro pjevati tu pjesmu na sam blagdan Bezgrešnog Začeca (8.12.) s drugom kiticom koja glasi; "Začece bezgrešno tvoje mi štujemo, buduć' da utješno od Crkve čujemo: da ti si jedina od sveg svijeta ljudi začeta nevina". Još bih istaknuo skladbu iz *Cithare octochorde* **KLIKUJTE SADA ZANOSNO** koja je tekstualno preuređena u novije vrijeme od pjesme **PTIČICE LJJEPO PJEVAJU**. Kako sam u uvodu rekao da neke pjesme postaju općeprihvaćene u narodu, tako i ne mora proći stotinu ili tri stotine godina već i puno kraće vrijeme pa da neki napjevi, rekli bismo, "svima uđu u uho". Tu bih posebno istaknuo napjeve — antifone adventskih psalama naših suvremenika i to: od Mate Leščana antifonu **K TEBI GOSPODINE UZDIŽEM DUŠU SVOJU**, ili od Ljube Galetića **U DANIMA NJEGOVIM, O LJUBAVI TVOJOJ GOSPODINE** i **BLIZU JE GOSPOD NAŠ**, pa zatim još od Đure Tomašića **DOĐI GOSPODINE, SPASI NAS**.

I na kraju, svakako ne bi trebalo zaboraviti i one, doduše malo teže, melodije koje bi puk i mogao prihvatiti ali uz dobru potporu župnog zbora ili Schole, a to su melodije gregorijanskog korala adventskog doba. To su u prvom redu Pozivnici za zornice **ČUJ JASNI GLAS ODJEKUJE, NEBESA STVORČE ZVJEZDANIH** itd., ali i čuvene **O ANTIFONE; O Mudrosti, O Adonaju, O Istoče** itd. Ipak osobno, nadraži i najljepši (a ujedno i za izvođenje najteži) je gregorijanski koral, tj. antifona i psalam **NEBESA ODOZGOR ROSITE I OBLACI PRAVEDNOG DAŽDITE**. Pa kako smo i počeli skladbom **PADAJ S NEBA ROZO SVETA**, i u ovoj skladbi na kraju molimo, vapijemo i pjevamo da nam nebesa odozgor rose i da nam sveta rosa oplemeni zemlju iz koje će nam niknuti Spas — Božji sin.

Posebno za web

župe Sv. Križa piše

maestro Josip degl'Ivellio

(Nastavak o božićnim pjesmama slijedi u idućem broju)

POSLAN BI ANĐEL GABRIEL

1. Poslan bi anđel Gabriel od Boga u grad Nazaret k jednoj poniznoj Djevici, i k pravoj Božjoj službenici.

2. Kad Mariji on dotече, ponizno joj ovo reče: oj zdravo puna milosti, Djevice, kruno svetosti.

3. Veselje sad će početi, sina ćeš Božjeg začeti, Bog Duh će Sveti s tobom bit i ove riječi ispunit.

4. Sina ćeš ti poroditi, Isus će se nazivati, a plod tvoj bit će Božji Sin i pravi Bog i Gospodin.

VISOM LETEĆ

1. Visom leteć ptice male našem domu zapjevale: srca gore, evo zore.

2. Kore one lijene ljude, dozivlju ih, od sna bude: srca gore, evo zore.

3. Grijehe svoje oplačimo, dušu lijepo očistimo: srca gore, evo zore.

4. Kraj nek bude svakoj zloći, Sin će Božji k nama doći: srca gore, evo zore!

5. Već ga nosi mila Mati, ona će ga nama dati: srca gore, evo zore!

6. Zdravo, puna svih milina, kličimo joj iz nizina: srca gore, evo zore!

ZLATNIH KRILA

1. Zlatnih krila anđela si, Bože, k meni poslao. Anđeo me svetom riječi Majkom Božjom prozvao.

2. Hvala, Višnji, tebi hvala, za tu milost toliku, a u suzi u mom oku čitaj ljubav veliku.

Obilježen početak proslave 100. obljetnice crkve u Futogu

Početak proslave 100. obljetnice crkve Presvetoga Srca Isusova u Futogu, obilježen je svečano 4. rujna, najprije duhovnom obnovom za svećenike a potom i svečanom svetom misom.

U prijedpodnevnim satima započela je duhovna obnova za svećenike koju je, na poziv župnika vlč. Ante Kopilovića, predvodio provincijal poljske Provincije Misionara Krvi Kristove, o. Jaroslav Jablonski, C.P.P.S. Budući da su predavanja i nagovori bili na poljskom, vlč. Ilija Grgić C.P.P.S, prevodio je nazočnima provincijalov govor. Nakon

toga uslijedilo je klanjanje pred Presvetim Oltarskim Sakramentom. U duhovnoj obnovi sudjelovali su generalni vikar Subotičke biskupije mons. Slavko Večerin, dekan László Sungyi i svećenici László Horvát, Ferenc Brasnyó, Jenő Varga, Róbert Erhárd, Áttila Varga, p. Káro Harmath, svećenici Subotičke biskupije te svećenik Đakovačko-srijemske biskupije Berislav Petrović. Kruna ove duhovne obnove bila je svečana sveta misa u župnoj crkvi Srca Isusova koju je predslavio mons. Slavko Večerin uz koncelebraciju ostalih svećenika, dok je vjernicima za ispovijed na raspolaganju bio p. Lajos Suhajda, S.V.D. Ova proslava je početak niza proslava koju će župa Presvetoga Srca Isusova imati kroz ovu milosnu godinu.

Ana Kramer

Isprika:

U prošlom broju nismo objavili pristigle priloge iz Futoga, koji se nalaze u ovom broju. Ispričavamo se zbog tog propusta.

Uredništvo

Škola animatora u župnom domu u Sonti

U okviru Škole animatora 2007./8., prvi susret održan je u prostorijama župnoga doma i u crkvi Sv. Lovre u Sonti. Tridesetak mladih katolika iz Vojvodine okupilo se u Sonti u petak, 19. listopada i provelo svoje aktivnosti tijekom vikenda Misijske nedjelje. Sudionike susreta ugostili su sončanski župnik vlč. Dominik Ralbovsky i katehistica Kristina Ralbovsky, a uz njih i dvadesetak mladih iz sončanske župe.

uvodu su interpretirali pjesmu "Kriste, budi naša radost", koja je potom detaljno analizirana u okviru osnovne teme, dok je podtema, izgradnja odnosa unutar grupe, obrađena kroz pjesmu "Ja i ti gradimo prijateljstvo". U nastavku su analizirane pojave koje spajaju ili razdvajaju pojedince u skupini, a svaki sudionik na jakni je nosio zakačen list, na kojega su ostali ispisivali svoje

mišljenje o njemu. U večernjem programu druženje je nastavljeno kroz pjesmu, glumu i kratke prikaze života svetaca. Aktivnosti su nastavljene u nedjelju, jutarnjom molitvom i pripremom za sv. misu. Tijekom mise mladi animatori su izveli spontano pripremljen igrokaz, koji je asocirao na širenje Božje riječi na sve kontinente. Svetu misu predvodio je sončanski župnik vlč. Dominik Ralbovsky, a nakon duljeg vremena čuli smo i tonove sončanskih orgulja, koje je nadahnuto svirao sin pokojnoga kantora, **Siniša Poturica**. Vlč. Ralbovsky govorio je o pojmu Misijske nedjelje, o širenju riječi Božje, te o zajedništvu, a skupina djece prinijela je oltaru simbole koji najupečatljivije predstavljaju širenje katoličanstva svijetom. Po završetku mise, VIS "Ruah" je svojim pjevanjem i sviranjem iznenadio i oduševio vjernike sončanske župe, koji su ostali u crkvi i pridružili se pjesmi. Susret je završio zajedničkim ručkom. /**Ivan Andrašić**/

Nakon večere i upoznavanja, kako međusobnog, tako i s domaćinima, u kapelicu je iz crkve preneseno Presveto, uz molitvu i klanjanje. Subotnje aktivnosti počele su zajedničkom jutarnjom molitvom, a završene klanjanjem u kapelici. Kroz cjelodnevne aktivnosti sudionika susreta i njihovih domaćina obrađena je tema "Kako je dobro i lijepo kao braća zajedno živjeti". Predavačica, s. Rastislava Ralbovsky, sestra sv. Križa iz Đakova, temu nije obradila pu-tem klasičnog predavanja. Uz pomoć s. Marte i domaćice Kristine,

Sv. Miletić: Zahvala za plodove zemlje

U župi "Rođenja Blažene Djevice Marije" u Svetozaru Miletiću slavljena je 21. listopada sveta misa kao zahvala Bogu za plodove zemlje, a predvodio ju je župnik Antal Égedi.

Djeca dječje grupe HBKUD-a "Lemeš" bila su odjevena u narodnu nošnju što je doprinijelo ljepoti mise zahvalnice na kojoj se okupio lijepi broj vjernika. Crkva je tom prigodom bila ukrašena plodovima s polja. Molitvu vjernika na hrvatskom i mađarskom jeziku predvodila su djeca trećeg razreda osnovne škole.

*Tamara Brkić
i Sonja Bagi*

Sudjelovanje Komornog zbora "Po musica" na 13. Festivalu duhovne glazbe

Zborovi među freskama

Trinaesti u nizu Festival duhovne glazbe "Zborovi među freskama" održan je u Beogradu od 27. listopada do 18. studenog. Subotički Komorni zbor "Pro musica" nastupio je u subotu 3. studenog.

"Pro musica" je osim kompozicija prote Pavlovića, Ochabe, Pogatschnigga, Kodálya, Vidakovića i Francka, premijerno izveo "Missu Dominicalis" Antonia Caldare (1670–1736). Partituru cjelokupnog djela u suvremenoj glazbenoj formi obradio je **Csaba Paskó** 2006. godine. Pored orkestra kojega su činili profesori Muzičke škole i studenti Akademije, solisti su bili **Timea Dulić** – sopran /Segedin/, **Izabella Guzsány** – alt /Novi Sad/, **Tivadar Kis** – tenor /Kikinda/ i **Gyula Orendt** – bas /Budimpešta/.

Osim njega, nastupilo je desetak beogradskih zborova te zborovi iz Dobanovaca, Bijeljine, Pančeva i Valjeva. Pokrovitelji Festivala bili su Ministarstvo vjera Republike Srbije i Tajništvo za kulturu Skupštine grada Beograda.

Pro musica

Misijska nedjelja i misa zahvalnica za plodove zemlje u Plavni

U župnoj crkvi Sv. Jakova u Plavni okupili su se u nedjelju 21. listopada brojni vjernici iz Plavne i okolice na svetoj misi kojom su zahvalili za ubrane plodove u protekloj godini. Misno slavlje predslavio je ovogodišnji mladomisnik Subotičke biskupije vlč. **Marijan Vukov**, zajedno s domaćim župnikom vlč. **Josipom Štefkovićem**.

U svojoj nadahnutoj propovijedi vlč. Marijan je konkretnim primjerima pojasnio smisao euharistije, zahvale i molitve. Govorio je upravo u misionarskom duhu, što će vjernicima biti poticajno za prakticiranje svakodnevne molitve i zahvale našem Bogu, pa i onda kada nosimo težak križ ili nam se čini da su nam molitve neuslišane. Sveta misa bila je obogaćena prigodnim programom kojega je s vjeroučenicima pripremila vjeroučiteljica **Karolina Orčić**. Crkva je bila lijepo ukrašena zrelim plodovima i jesenjim bojama, a djeca su svojim čitanjima i molitvama uljepšala ovo slavlje, osobito prinoseći darove: svijeću, Bibliju, cvijeće, voće, povrće, hostije, vino i vodu na oltar.

Na ovoj sv. misi slavili smo i Misijsku nedjelju te smo se u molitvi sjetili svih naših svećenika, redovnika, braće i sestara koji se žrtvuju na nepreglednome misijskom polju. Pred nadirućom sekularizacijom, krizom obitelji, opadanjem broja zvanja i drugim duhovnim problemima upućeni smo na usrdnu molitvu i prepoznavanje svoje uloge u misijskom poslanju Crkve. Pri tom moramo znati da je Crkva misionarska po svojoj naravi i da, po Kristovoj zapovijedi, mora slati misionare širiti evanđelje po cijelom svijetu.

Ugodno iznenađenje na sv. misi priredila je skupina članova HKUPD-a "Mostonga" iz Bača i Plavne, koji su bili obučeni u šokačke narodne nošnje. Na kraju misnoga slavlja svima koji su na bilo koji način doprinijeli ljepoti ovoga slavlja zahvalio je župnik Josip.

Zvonimir Pelajić

Misa zahvalnica u crkvi Sv. Lovre u Sonti

Kao zahvalnost Bogu za ovogodišnje plodove, u nedjelju 28. listopada, u crkvi Sv. Lovre u Sonti održana je misa zahvalnica. Kako je u propovijedi istaknuo sončanski župnik vlč. Dominik Ralbovsky, ova godina bila je godina kušnje za sve zemljodjelce.

Nepovoljni vremenski uvjeti, najdulja ljetna suša i za ovo podneblje neuobičajeno visoke temperature, znatno su umanjile ovogodišnji rod svih kultura. To nije spriječilo mnoge Sončane doći u svoju prekrasno urešenu župnu crkvu zahvaliti Bogu za sve što im je tijekom godine dao. Riječi nadahnute propovijedi vlč. Dominika Ralbovskog ohrabrirale su vjernike pružajući im utjehu i nadu, jer je propovijed bila posvećena zahvalnosti čovjeka Bogu, zahvalnosti čovjeka čovjeku. Između ostaloga, vlč. Dominik je naglasio kako

Bogu trebamo biti zahvalni za sve što nam daje, bez obzira koliko nam daje, jer nam uvijek daje onoliko koliko nam je potrebno, onoliko koliko smo zaslužili. Nakon propovijedi, uslijedio je prinos darova. Po tradiciji, darove su pred oltar prinoseći vjernici obučeni u starinsko šokačko ruho, u većini članovi KPZH "Šokadija". Darove ove zajednice, prekrasnu ikebanu za crkvu i zlatovezom urađenu sliku Krista Spasitelja za župnika, prinijele su članice ove Udruge Ljiljana Zlatar i Ana Miličić (na slici desno), koja je sliku i uradila.

Nakon mise, za sav doprinos ovoj lijepoj manifestaciji vjere u Boga i vjere u vrijedne ruke čovjeka, župnik se zahvalio svim sudionicima, a na poseban način crkvenom zboru i sponzorima za toliko potrebna sredstva za rad župe Sonta, dok je domjenak priređen u vjeronaučnoj dvorani župnoga doma.

Ivan Andrašić

Franjevački svjetovni red

U ovom broju *Zvonika* želio bih vam predstaviti Franjevački svjetovni red (FSR). Pri tom ne bih ulazio dublje u razmatranje ovoga reda, već bih želio iznijeti neke kratice, za sve one koji ne poznaju ovaj red ili one koji bi tek htjeli pristupiti nekomu od postojećih.

Naime, FSR kako ću ga skraćeno nadalje navoditi, nije red od jučer, i premda se od početka nije javljao pod ovim imenom, u svojoj biti se nije puno mijenjao. Po osnutku zvao se Franjevački Treći red. I u *Serafskom cvijeću*, priručniku i molitveniku za članove Trećeg reda sv. Franje, stoji pisano: "Sveti je Franjo već bio osnovao dva Reda, jedan za muške, pod imenom 'Manja braća' (Franjevci), drugi za ženske pod vodstvom sv. Klare 'Klarise'; i sad je živo želio, da preostali svoj život provede u samoći, pokori i molitvi. No, da glede toga upozna volju Božju, utekao se u molitve drugih ugodnika Božjih, naročito u molitve braće Silvestera, Leona i Masea te svoje duhovne kćeri sv. Klare. Ovi su jednoglasno izjavili da nije volja Božja da preostali dio svoga života pro-

vodi u samoći i pobožnim razmatranjima, nego, štoviše, da mora ljudima zborom i tvorom propovijedati pokoru za oprostjenje grijeha.

Tada dođe na njega duh Božji i on ustane kao žarki plamen, i njegova je riječ gorjela kao zublja. Spremi se, i krene na put s braćom i poče propovijedati kao drugi Ivan Krstitelj. Tek što se zaorio glas svetoga pokornika, poče djelovati Duh Sveti u srcima ljudi. Pobožni je pokret zahvatio ljude preko svakog očekivanja. I staro i mlado, muško i žensko, htjelo je ostaviti kuću i dom i stupiti u redovnički stalež. Sveti Franjo se obradovao, ali je bio svjestan da ne mogu svi u redovnike, on je ljude opomenuo da ostanu u svojem staležu i obavljaju svoje poslove. Obećao im je da će naskoro dati upute i pravila, kako imadu živjeti, da zadovolje nov duh pokore i pobožnosti i da rade za spas svojih duša, a da ne moraju ostaviti svijet."

Tako je nastao Franjevački Treći red, a papa Honorije III. je 1221. godine odobrio pravila ovoga Reda. U Franjevački Treći red prvi je stupio bračni par, blaženi Lukezije i njegova žena Bonadona. Vjerojatno ste od svojih starih čuli, jer su i oni možda bili u Franjevačkom Trećem redu, da on i danas postoji u Franjevačkoj crkvi "Svetoga Mihaela" (Stara crkva) u Subotici. Ovaj red danas se zove Franjevački svjetovni red, ima svoje sastanke, susrete i Vijeće te duhovnog asistenta koji je franjevac I. reda, p. Marijana Kovačevića.

U nedjelju 28. listopada održana je izborna skupština, a u Vijeće na mandat od tri godine izabrani su: za ministra brat Silvester Bašić, za domintricu sestra Karmela Mačković, za tajnicu sestra Milka Bilinc, za učitelje novaka sestra Jadranka Ljubojević i za blagajnicu sestra Antonija Trbović.

Sve vas koji osjećate poziv od Krista, i u ovom svijetu osjećate potrebu za spasenjem svojih duša, pozivam Vas – upoznajte nas. Upoznajte bit Franjevačkog svjetovnog reda i ponesite u svijet duh franjevaštva, kako biste u svijetu stvorili novu zajednicu koja će biti prožeta istim duhom pokore, preziranja svijeta, molitve i prave ljubavi prema Bogu i bližnjemu, kao što je to činio sv. Franjo.

Uz franjevački pozdrav *Mir i dobro*,

Vaš brat Silvester Bašić

Proštenje sv. Karla Boromejskog u Tovariševu

U crkvi Sv. Karla Boromejskoga u Tovariševu, okupio se na svečanoj misi proštenja u nedjelju 4. studenog veliki broj vjernika iz Tovariševa, Bača, Bačke Palanke i drugih okolnih mjesta. Svečano misno slavlje predslavio je mons. Stjepan Beretić, katedralni župnik iz Subotice, u zajedništvu s domaćim župnikom vlč. Josipom Štefkovićem.

I sam mons. Beretić, dok je još bio bačkim župnikom, upravljao je župom u Tovariševu do 1985. godine. Stoga je ovom prilikom evocirao svoja sjećanja naglasivši više puta kako su Tovarišani oduvijek bili dobri domaćini i vjernici. U propovijedi, mons. Beretić je govorio i o satima vjeronauka održanim po kućama, ne zaboravljajući ukazati i na život i značaj sv. Karla Boromejskog. *Ovaj veliki svetac napisao je priručnik za vjersku obuku, koji je ocijenjen kao "remek djelo odgojne mudrosti", uključivao je laike u pastoralni život, osnivao udruge, promicao vjerske poduke i pobožnosti, a iznad svega molitvu. Molitva je u ovom kraju najjače sredstvo u očuvanju vjere, identiteta i obnoviteljskog duha, u čemu nam sv. Karlo može biti uzorom, zaključio je propovjednik, blagoslovivši nakon propovijedi novu oltarnu sliku sv. Karla Boromejskog, koja će od sada biti poticaj mnogim vjernicima. Sliku je izradila umjetnica iz Ade Vera Dragin.*

Misno slavlje svojim je pjevanjem uzveličao župni zbor iz Bača. Mnogi su poslije sv. mise izjavili kako jedva čekaju sljedeći susret, koji će biti prve nedjelje u prosincu u 15 sati na redovitoj svetoj

misi. Ovom prigodom izražavam osobitu zahvalnost i Pravoslavnoj Crkvi, koja nam je u nazočnosti pravoslavnog svećenika tijekom obnoviteljske mise proštenja, znakovito pokazala razumijevanje i potporu našim vjerskim obnovama.

Dodajmo kako je crkva u posljednjih sedamnaest godina bila toliko devastirana i oronula, da je malo tko vjerovao u čudo da će se u njoj ponovno slaviti svete mise i vjerski obredi. Neobičnim zalaganjem vlč. Josipa kao i vjernika, crkva je uspješno obnovljena i vraćena u funkciju.

Zvonimir Pelajić

Nastup Dječjeg zbora "Suncokreti" i imendan vjeroučiteljice Karoline

Dječji župni zbor crkve Sv. Jakova u Plavni, nakon dužeg odmora uključio se u liturgijska slavlja aktivnim pjevanjem, na svetoj misi u nedjelju 4. studenoga, kojom je ujedno proslavljen spomendan sv. Karla Boromejskoga, zaštitnika župe u Tovariševu koja pripada našem dekanatu, a kojom također upravlja bački župnik vlč. Josip Štefković.

Župni dječji zbor "Suncokreti" nastupio je te nedjelje na svetoj misi budući da je njihova vjeroučiteljica **Karolina Orčić** toga dana slavila svoj imendan. U središtu ove svete mise bio je još jedan, za našu župnu zajednicu osobito radostan događaj, četvrto po redu krštenje ove godine. Vlč. Josip krstio je malog **Denisa** i zato će ovo misno slavlje ostati zapamćeno kao osobit događaj po krštenju, dječjem pjevanju i spomendanu sv. Karla Boromejskog, odnosno imendanu vjeroučiteljice Karoline.

Dječji zbor nastavit će s uvježbavanjem prigodnih pjesama za Božić, a moguća je i suradnja s tamburašima HKUPD-a "Mostonga". Vjerski život u Plavni moguće je obogaćivati novim sadržajima koji prate liturgiju, a pri tom u aktivnosti župne zajednice treba uključivati što veći broj vjernika, posebice mladih.

Zvonimir Pelajić

Četrdeset godina kantiorica u Maloj Bosni

Daleke 1967. godine bile smo učenice kod s. Mirjam Pandžić. Kao mlada katedralna orguljašica oko sebe je okupila one koji su željeli naučiti crkveno sviranje. Strpljiva i blaga, davala nam je sate klavira i pouke iz liturgijskog pjevanja i sviranja. Prepoznala je s. Mirjam da je **Jelica Demšedi** velika nada, da će od nje "nešto biti". I tako, već iste godine za Uskrs, Jelica je prvi put zasvirala u Maloj Bosni.

Nakon godinu dana svog kantorskog rada, mlada Jelica osnovala je prvi crkveni zbor mladih u Maloj Bosni, u suradnji sa župnikom vlč. **Belom Stantićem**. On je znao kako okupljati nas mlade, imao je i oko i uho za nas. S njim skupa proveli smo najljepše godine svoje mladosti. Na vjeronauku za mlade bilo nas je preko stotinu. Tadašnji čelnici mjesne zajednice zamjerali su mu zbog "velikog grijeha" okupljanja mladih u crkvi. Bilo je to dignuto na politički problem "zaglupljivanja" mladih, pa i pozivanja na "razgovor" kako bi se tomu stalo na kraj. Ali vlč. Bela nije odustajao, nego nas je još više privlačio. Zajedno smo bili na sv. misama i skupa proizvodili nedjeljna popodna. Posebno smo se spremali za blagdane: dužijance, proštenja, hodočašća, doček Nove godine u crkvi...

Zbor mladih, pod Jeličinim vodstvom, po prvi put je otpjevao Isusovu muku, a pjevao je višeglasno. Jelica je bila puna upornosti i volje. Puno je svog slobodnog vremena utrošila na zbor. Bilo je tu i uspona i padova, i radosti i suza, ali bilo je lijepo. Godine su prošle, evo već četrdeset. To je veliki jubilej! Jelica još i danas svira, skroma i tiha kao i uvijek.

Uskoro ćemo proslaviti sv. Ceciliju, zaštitnicu crkvene glazbe. Čestitamo Jelici ovaj četrdesetogodišnji jubilej i molimo da je Bog nagradi za njezin nesebičan rad, da svira još dugo, dugo godina. Isto tako svim kantiorima, pjevačima crkvenih zborova, sestri Mirjam i svima onima koji nas pomažu čestitam blagdan sv. Cecilije. /Gabrijela Skenderović/

Misa zahvalnica u Sotu

Župljani crkve Sv. Katarine u Sotu, upriličili su godišnju misu zahvalnicu 4. studenog, na kojoj su zajedničkom nakanom zahvalili Bogu za dobročinstva primljena kroz proteklu godinu. Svečano euharistijsko slavlje predvodio je župnik Zdravko Čabrajac uz svečanu asistenciju ministranata.

Crkvu su resili mladi odjeveni u narodne nošnje, ali i plodovi zemlje i novo obnovljeni tamburaški sastav koji djeluje pri crkvi. U propovijedi, župnik je naglasio kako *po našim darovima želimo Boga prizvati prvenstveno u teškom radu i životnim dužnostima. I kada govorimo da je to naša ruka učinila, sjetimo se – nije stvorila. Mogli bi se pohvaliti mnogočim no ne bi mogli, jer nam i dalje nedostaje potrebnog izlaženja iz sebe i zahvalnosti. Zato danas mi Bogu, osim darova, darujemo što nije naše - srce i dušu*, rekao je župnik. Djeca od prvog do osmog razreda prinosili su darove: janje, krunicu, križ, hostiju itd., a sve sačinjeno od tijesta. Na kraju mise uslijedila je zahvalnica "Tebe Boga hvalimo" i zahvala svim vjernicima koji su se uključili u ovo slavlje. Potom su se vjernici uputili sa župnikom u prostorije zajedničkih okupljanja, družeći se kroz pjesmu tamburaškog sastava, fotografiranje i okrepu. /Zdravko Čabrajac/

Proštenje u župi Sv. Nikole Tavelića u Somboru

U župi Sv. Nikole Tavelića u Somboru, u nedjelju 18. studenog proslavljeno je proštenje. Misno slavlje je predvodio vlč. Carlos Manuel Calorera Alegia, svećenik rođen u Nikaragvi.

Tom prigodom, vjernici ove župe mogli su uživati u divnoj raspodjeli jesenskih boja i plodova. Naime, vrijedna i talentirana župljanka **Marija Čvardić**, ukrasila je oltar plodovima jeseni. Bila je to ujedno i prigoda zahvale Bogu što nas je, makar uz nepovoljne vremenske prilike, blagoslovio ovim plodovima.

Marija Radoš

VIS "Proroci" na vjenčanju Gordane Dulić i Ivice Tumbasa

Bračnu ljubav i vjernost obećali su pred Bogom u subotičkoj crkvi Sv. Roka 3. studenoga **Gordana Dulić** i **Ivica Tumbasa**, čime su ujedno zakoračili u novo razdoblje svojega života. Župna zajednica župe Sv. Roka "oprostila" se na taj način od svoje drage župljanke Gordane i njenog izabranika Ivice. Mladence je vjenčao župnik ove župe **mr. Andrija Anišić** koji ih je u propovijedi potaknuo da svakoga dana jedno drugom govore "Danas sam spreman/na za tebe umrijeti", a misno slavlje vjenčanja predvodio je kapelan u Adi, vlč. **Marijan Vukov**. Po želji mladenke, pjevanje na vjenčanju predvodio je VIS "Proroci", a Ave Maria otpjevao je **Marin Kopilović** uz orguljsku pratnju **Filipa Čelikovića**.

VIS "Proroci", ali i svi mladi ove župne zajednice, zahvaljuju ovom prilikom Gordani i njenoj obitelji na svemu što su godinama činili za župnu zajednicu, izražavajući nadu da će Gordana i Ivica ubuduće zajedno biti dionicima župnih slavlja. /Zv/

VI. POKRAJINSKA SMOTRA RECITATORA NA HRVATSKOM JEZIKU

Jezik čuva identitet

U čitaonici subotičke Gradske knjižnice, 17. studenog okupilo se sedamdesetak recitatora na šestu po redu Pokrajinsku smotru recitatora na hrvatskom jeziku koju organizira Hrvatska čitaonica.

– Ova manifestacija svake godine ima za cilj poticanje djece na lijepo kazivanje poezije na hrvatskom jeziku, a svake se godine vidi napredak i u kvaliteti jer se u pripremu djece uključuju učiteljice. Posebno nas raduje što je

ove godine recitatore na početku smotre pozdravio **Martin Oršolić**, pomoćnik ministra u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske, a njemu su se ove godine pridružili konzul savjetnik **Anto Franjić** iz Generalnog konzulata R. Hrvatske u Subotici, **Edit Molnar Pinter** zadužena za obrazovanje u Općini Subotica, predsjednik Hrvatskoga nacionalnoga vijeća **Branko Horvat** i dopredsjednik HNV-a **Stipan Šimunov**, predsjednica Izvršnog odbora HNV-a **Slavica Peić** te **Jašo Šimić**, zadužen za obrazovanje u HNV-u. Ovo je za sve nas bila najveća potpora i znak da treba nastaviti njegovati jezik i raditi s djecom jer se u jeziku čuva nacionalni identitet - ističe organizatorica **Katarina Čeliković**.

Svi su recitatori dobili na dar knjigu, a među njima je proglašeno i trideset pet najboljih koji su nagrađeni pohvalnicom a 1. prosinca ići će i na nagradni izlet u Slavonki Brod. Ocjenjivački sud činile su **prof. Đurđica Stuhlreiter** iz Osijeka, **Marija Šeremešić** iz Sombora i **Katarina Čović** iz Subotice, a nastupili su recitatori iz Srijemske Mitrovice, Vajske, Sonte, Bačkog Monoštora, Sombora, Starog Žednika, Tavankuta, Đurđina, Male Bosne, te iz subotičkih škola.

Smotru je i ove godine podržalo Veleposlanstvo R. Hrvatske i Generalni konzulat, Pokrajinsko tajništvo za propise, upravu i nacionalne manjine te Općina Subotica. /Zv/

S Isusom u njegovoj Zemlji

Odlazak u Svetu Zemlju posebna je želja svakog kršćanina. Ovu želju imala sam i ja dugi niz godina, mada sam sumnjala da ću je ikada uspjeti ostvariti. Međutim, slušajući Radio Mariju, čula sam da se organizira hodočašće u Izrael i odmah se prijavila. Sama pomisao da ću otići u zemlju kojom je Isus hodao, činila me iznimno sretnom. Tijekom više mjeseci sam se i duhovno pripremala za to hodočašće, tako da sam svoj boravak tamo doživjela poput duhovne obnove. Zato se nisam mogla vratiti ista onakva kakva sam bila pošla. Dio tih svojih doživljaja, koji su me zacijelo promijenili, želim podijeliti s čitateljima *Zvonika*.

Božićno ozračje

Pogled na Betlehem sjetio me Božića, naših božićnih pisama i običaja. Evo mjesta na kojem se za sve nas rodio Isus. U svom Božanstvu on je odabrao hladnu štalicu i jasje, za nas

tako neshvatljive. Zašto baš tako? Bog u malom djetetu položenom u jasje. Očima vjere predočila sam si prizor betlehemske noći: Svetu Obitelj, pastire, anđele. Našu grupu hodočasnika doživjela sam tada poput nekolicine pastira koji su se došli pokloniti malom Isusu.

Svjetlost pobjeđuje tamu

Kalvarija i Sveti grob su me se posebno dojmili. Sasvim sam drugačije zamišljala ta mjesta. Stajati baš na tom mjestu gdje je Isus za nas podnio najtežu muku i smrt, za mene je tada bio neizrecivi Božji dar. Svijest da se nalazim u podnožju križa duboko me prožela. U duhu sam se pridružila Mariji i Ivanu, koji su jednako tako stajali pod križem Isusovim, a možda poput mene još nisu u potpunosti mogli dokučiti što sve znači otkupiteljska snaga njegove muke. U čuđenju sam razmišljala kako se Bog za nas baš na tom mjestu dao pribiti na

križ. No, istodobno nametala mi se jedna druga misao: svaka patnja Isusova, pa tako i moja, vodi me u radost Uskrsa!

Razmišljajući o onome što sam iskusila na hodočašću u Svetu Zemlju, mogu samo reći da osjećam veliku zahvalnost Gospodinu. To iskustvo mi je pomoglo da moje pouzdanje u Boga postane gotovo bezgranično. Ovo hodočašće donijelo mi je i promjene u načinu razmišljanja i vrednovanja stvari u svakidašnjem životu. Boravak u Zemlji u kojoj je Isus proveo svoj ovozemaljski život približio mi je bolju spoznaju Boga i njegove ljubavi prema nama. U tom svjetlu tek sad vidim koliko ima smisla boriti se za dobro i ne posustati. Postojanost vjere kroz patnju rađa postojanošću u kojoj se osjeća radost zbog Božje blizine, na koju nas Isus toliko poziva.

U takvom ozračju kroz osam dana proteklo je naše hodočašće. Sve ono što smo obišli i vidjeli, uz prijedne preko dvije tisuće kilometara po cijelom Izraelu, ostat će u neizbrisivom sjećanju nas hodočasnika.

Mira Vojnić-Hajduk

Iz života Crkve

□ Papa otvorio obnovljena Brončana vrata

Vatikan, 12. 10. 2007. (IKA) - Bile su potrebne dvije godine strpljivoga rada da bi se vratila prvotna ljepota vratima koje svjedoče da je papin dom svima otvoren, rekao je Benedikt XVI. na svečanosti otvorenja Brončanih vrata, važnoga i povijesnoga ulaza u Apostolsku palaču u Vatikanu, koji je od godine 2006. bio u obnovi. Prva ideja o njihovoj obnovi dana je u prigodi Velikoga jubileja 2000., ali postupak radikalne obnove bio je moguć tek od 2006. godine, kada su vrata bila skinuta, obnovljena prema najsuvremenijim metodama, u unutrašnjosti učvršćena čelikom, te vraćena prvotnoj ljepoti.

□ Papa u Napulju

Napulj, 21. 10. 2007. (IKA) – Papa Benedikt XVI. pozvao je za svoga jednodnevnog posjeta Napulju na prevladavanje mentaliteta nasilja, ističući kako je "ljubav jača od mržnje i smrti". Papa je u propovijedi osudio zločine mafijaške organizacije Camorra, te činjenicu da nasilje postaje opći način razmišljanja kako u starim dijelovima grada tako i na periferiji gdje žive najsiromašniji. Analizirajući socijalno stanje u gradu u kojemu vlada siromaštvo, nezaposlenost i sve je više onih bez vlastitoga krova nad glavom, Papa je sve pozvao da se uključe u borbu protiv svakoga oblika nasilja i promijene mentalitet koji sada prevladava. Također je podsjetio na skup za mir koji se u Napulju održava na poticaj zajednice Sv. Egidija koji je okupio 42 vodeće osobe iz vjerskoga života.

□ Otvoren natječaj za Uskrs fest 2008.

Zagreb, 25. 10. 2007. – Organizacijski odbor Uskrs festa raspisao je natječaj za festival popularne kršćanske glazbe koji će se održati 29. i 30. ožujka 2008. u Koncertnoj dvorani Vatroslava Lisinskog u Zagrebu. Natječaj je otvoren do 18. siječnja 2008. Više informacija na: <http://mladi.hbk.hr/>

□ Blaženima proglašeno 498 španjolskih mučenika

Vatikan, 28. 10. 2007. (IKA) - Na Trgu Sv. Petra u Vatikanu održana je 28. listopada jedna od najbrojnijih beatifikacija u povijesti Crkve. Pročelnik Kongregacije za proglašenje blaženih i svetih kardinal Jose Saraiva Martins u Papino je ime proglasio blaženima 498 mučenika ubijenih u tijeku građanskog rata u Španjolskoj tri desetih godina protekloga stoljeća.

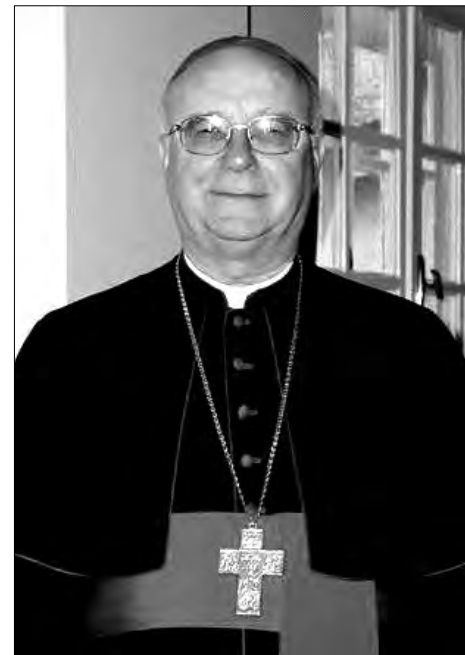
□ Objavljena tema Svjetskog dana društvene komunikacije 2008.

Vatikan, 30. 10. 2007. (IKA) – „Sredstva društvene komunikacije: na razmeđu između protagonizma i službe. Tražiti Istinu da bi je se dijelilo“, tema je koju je papa Benedikt XVI. odabrao za 42. svjetski dan sredstava društvene komunikacije koji će biti obilježen 4. svibnja 2008. godine. Izabrana tema, kako se ističe u priopćenju Papinskog vijeća za sredstva društvene komunikacije, poziva na razmišljanje o ulozi medija u odnosu na, sve prisutniju, opasnost da postanu autoreferencijalna i da ne budu više – i isključivo – oruđa u službi istine.

Biskup Marin Srakić novi predsjednik HBK

Na 35. plenarnom zasjedanju HBK koje se od 16. do 18. listopada održavalo u Biskupskom domu u Gospiću, za novog predsjednika HBK izabran je đakovački i srijemski biskup dr. Marin Srakić. Na tom je mjestu biskup Srakić naslijedio kardinala Josipa Bozanića koji je za predsjednika HBK prvi puta izabran na jesenskome zasjedanju HBK 1997. godine, a potom i 2002. godine. Izborom novog predsjednika HBK, kardinal Josip Bozanić postaje član Stalnog vijeća HBK, budući da Statut HBK predviđa da predsjednik može biti biran u dva mandata uzastopce.

Mons. Marin Srakić rođen je 6. srpnja 1937. u Ivanovcima. Za svećenika je zaređen 6. ožujka 1960. Nakon postdiplomskog studija položio je licencijat na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu. Drugi licencijat iz moralne teologije postiže na Papinskom lateranskom sveučilištu u Rimu gdje je također doktorirao iz moralne teologije. Rektorom Bogoslovnog sjemeništa u Đakovu imenovan je 1977. i na toj službi ostaje do 1989. Profesor je moralne teologije na Visokoj bogoslovnoj školi u Đakovu od 1970., a kao profesor predavao je i prije odlaska u Rim od 1966. do 1967. Pomoćnim biskupom Đakovačke i Srijemske biskupije imenovan je 2. veljače 1990., a zaređen je za pomoćnog biskupa 24. ožujka 1990. Obavlja službu generalnog vikara. Veliki je prepošt Stolnoga kaptola đakovačkog i srijemskog. Biskupom koadjutorom biskupije Đakovačke i Srijemske imenovan je 10. veljače 1996. Službu biskupa ordinarija preuzima 6. veljače 1997. /IKA/

Razmjena ratifikacijskih instrumenata Temelnog ugovora između Svete Stolice i BiH

U Apostolskoj palači u Vatikanu 25. listopada upriličena je svečanost u tijeku koje su državni tajnik Svete Stolice kardinal Tarcisio Bertone i predsjednik Predsjedništva Bosne i Hercegovine Željko Komšić pristupili razmjeni ratifikacijskih instrumenata Temelnog ugovora između Svete Stolice i Bosne i Hercegovine, potpisanog u Sarajevu 19. travnja 2006. i Dodatnog protokola, potpisanog 29. rujna 2006.,

priopćio je Tiskovni ured Svete Stolice. Temeljni ugovor i dodatni protokol na snagu su stupili na dan razmjene ratifikacijskih instrumenata. U tijeku svečanosti kardinal Bertone istaknuo je kako je „to povijesni dan u odnosima između Svete Stolice i Bosne i Hercegovine, koji označava kraj jedne i početak druge etape, koja će, nadamo se, biti u znaku duge i plodne suradnje“. Pojašnjavajući važnost toga čina istaknuo je kako njime stupaju na snagu odredbe sadržane u Temeljnog ugovoru kojim su definirane neke uredbe od zajedničkog interesa za život i djelovanje katoličke zajednice u Bosni i Hercegovini. One se, dodao je, poglavito odnose na priznavanje pravne osobnosti Katoličke Crkve i njezinih tijela u sklopu građanskog društva, njezine neovisnosti u bogoštovlju i u apostolatu, njezina specifična doprinosa na kulturnom, odgojnom, pastoralnom, vojnom, socijalnom, karitativnom i medijskom području u zemlji.

U povodu svečane razmjene ratifikacijskih instrumenata Temeljnog ugovora i Dodatnog protokola između Svete Stolice i Bosne i Hercegovine, izjavu za Katoličku tiskovnu agenciju u Sarajevu dao je vrhbosanski nadbiskup kardinal Vinko Puljić, koji je i osobno sudjelovao na svečanosti upriličenoj u Apostolskoj palači u Vatikanu. „Čitavu sam svečanost doživio vrlo lijepo. Raduje me da su govori kardinala Bertonea i predsjedatelja Komšića bili vrlo pozitivno intonirani u smislu europskih integracija te da je istaknuto kako Bosna i Hercegovina u procesu izgradnje mira ide prema europskim načelima. Ovaj Ugovor je svakako doprinos tome. Posebno me raduje da su razmijenjeni ratifikacijski instrumenti upravo na obljetnicu smrti bosanske kraljice Katarine Kotromanić-Kosača što ima posebnu simboliku“, izjavio je kardinal Puljić za KTA. /IKA/

Kardinal Bozanić otvorio Nadbiskupijski pastoralni institut u Zagrebu

Zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić otvorio je Nadbiskupijski pastoralni institut u utorak 6. studenoga u južnome krilu obnovljenoga Bogoslovnog sjemeništa u Zagrebu. Na svečanosti otvorenja kardinal Bozanić istaknuo je da je Institut nastavno-obrazovna, a po potrebi i istraživačka ustanova Zagrebačke nadbiskupije. Prema kardinalovim riječima, tri su glavna područja rada Nadbiskupijskoga pastoralnog instituta: formacija zaređenih i nezaređenih crkvenih službenika, što obuhvaća: formaciju trajnih đakona te formaciju đakona – kandidata za svećeništvo, trajnu teološko-pastoralnu formaciju prezbitera i đakona, te vjeroučitelja i kateheta, kao i promicanje i formiranje laika za službe u pastoralu. Posebno je područje djelovanja Instituta obitelj i obiteljska problematika i kao treće područje je dijalog sa suvremenim svijetom. Promotrivši pastoralne potrebe Zagrebačke nadbiskupije te oslušujući glas vjernika u pripremi Druge sinode Zagrebačke Crkve, a nakon savjetovanja s nadbiskupijskim tijelima dana 3. listopada ove godine kardinal Bozanić osnovao je Nadbiskupijski pastoralni institut sa sjedištem u Zagrebu, (Kaptol 29).

Zanimljivosti

❑ Fotografija lika iz vatre Ivana Pavla II. plijeni pozornost svjetske javnosti

Vatikan, 16. 10. 2007. (IKA) – Neovisna katolička televizijska agencija Vatican Service News i neki drugi mediji u Italiji i svijetu, među kojima i najtiražniji talijanski dnevnik Corriere della Sera, objavili su vijest o fotografijama nastalima u poljskom mjestu Beskid Zywiecki, u Tatrama na jugu zemlje, u tijeku molitve vjernika na obljetnicu preminuća Ivana Pavla II., 2. travnja 2007. Mladić Gregorz Lukasik napravio je nekoliko fotografija i tek je kod kuće postao svjestan onoga što one prikazuju. U nekoliko se fotografija jasno može pratiti kako iz plamena vatre polagano izranja lik poljskog pape. Posljednja fotografija u nizu koja potpuno prikazuje Papin lik, s desnom rukom podignutom na blagoslov, napravljena je u 21.37 sati, točno vrijeme preminuća Pape. Mladić je opovrgnuo komentare da je riječ o fotomontaži te je o svemu izvijestio svog župnika, a preko njega su vijest i fotografije stigle do krakovskog nadbiskupa Stanislava Dziwisza, a onda i do Vatikana.

❑ Na Trsatu služena misa zadušnica za Tošu Proeskog

Trsat, 19. 10. 2007. (IKA) – U povodu tragične smrti makedonskoga glazbenika Toše Proeskog u svetištu Majke Božje Trsatske misu zadušnicu predvodio je o. Franjo Jasenović na poticaj Caritasovog doma za žene i djecu – žrtve obiteljskog nasilja „Sv. Ana“ kojima je taj glazbenik i UNICEF-ov veleposlanik dobre volje darovao LCD projektor i prijenosno računalo za jednog od svojih posjeta Rijeci. Toše je naime svojedobno posjetio trsatsko Svetište gdje je prepoznao Božju blizinu i o njoj otvoreno govorio, rekao je Jasenović, dodavši kako se taj glazbenik javno očitovao kao vjernik i životom ispovijedao vjeru čime je bio uzor mladima.

❑ H-epicentar okupio više od 400 mladih

Zagreb, 23. 10. 2007. (IKA) - Prva ovosezonska zabavno-humanitarna večer H-epicentra pod nazivom "H-epi start" u baru Euphoria na zagrebačkoj Šalati, okupila je više od 400 posjetitelja koji su kupnjom ulaznice od 10 ili 15 kuna sudjelovali u humanitarnoj akciji prikupljanja pomoći 15-godišnjem Luki Čehuliću koji boluje od tumora kostiju (Ewingov sarkom). Za Lukino liječenje potrebni su skupi lijekovi (Avastin) koji mjesečno premašuju 14.000 kuna.

❑ Prva audio Biblija za slijepe osobe u Hrvatskoj

Zagreb, 24. 10. 2007. (IKA) - Udruga Zamisli predstavila je na Pučkom otvorenom učilištu u Zagrebu prvu audio Bibliju za slijepe osobe u Hrvatskoj. Suglasnost za korištenje tiskanog izdanja Jeruzalemske Biblije dala je nakladnička kuća Kršćanska sadašnjost, dok je Hrvatski katolički radio ustupio studio za njeno snimanje. Na ovom projektu angažirano je čak devet čitača koji su volonterski odradili posao.

Katolička literatura

□ Križarski ratovi

U izdanju splitskoga „Verbuma“, u biblioteci „Tempus“ iz tiska je izašla knjiga „Križarski ratovi“, najpoznatijega svjetskoga stručnjaka za križarske ratove Johnatana Riley-Smitha, umirovljenoga profesora Sveučilišta Cambridge. Riječ je o knjizi koja je plod dugogodišnjeg znanstveno-istraživačkog rada te u tom smislu daje sažetu povijest križarskih ratova, nudi nove spoznaje i razjašnjava brojne kontroverze, osvjetljava ključne ideje i ustanove koje su bile zanemarene u dosadašnjim povijesnim istraživanjima. Autor kroz analizu europskih ratnih pohoda, pokazuje da križarski pokret nije bio ograničen na pohode pokrenute za povratak Svete zemlje ili za obranu tamošnje kršćanske prisutnosti nego se u raznim oblicima nastavio i kroz XVIII. stoljeće. (žž)

žarskih ratova, nudi nove spoznaje i razjašnjava brojne kontroverze, osvjetljava ključne ideje i ustanove koje su bile zanemarene u dosadašnjim povijesnim istraživanjima. Autor kroz analizu europskih ratnih pohoda, pokazuje da križarski pokret nije bio ograničen na pohode pokrenute za povratak Svete zemlje ili za obranu tamošnje kršćanske prisutnosti nego se u raznim oblicima nastavio i kroz XVIII. stoljeće. (žž)

□ Knjiga o izazovima pontifikata pape Benedikta XVI.

„Izazovi novog Pape. Laicitet, relativizam, znanost“ naslov je knjige Alcestea Santinija koja je objavljena u izdanju izdavačke kuće Kršćanska sadašnjost iz Zagreba. Autor, urednik i vaticanist talijanskog dnevnika „Il Mattino“, analizira program i stil Benedikta XVI. – pape blagog i nasmiješenog lica, reformatora koji ne prekida s tradicijom, podupiratelja mira, nerazdvojitog od pravednosti. Knjiga se ne zadržava na Ratzingerovu intelektualnom liku i njegovu dugogodišnjem teološkom radu, već želi iznijeti prvu bilancu njegova pontifikata. (ika-sa)

□ Slikopriče za djecu u nakladi Glasa Koncila

U nakladi Glasa Koncila objavljene su prve četiri slikovnice iz niza „Priče“ koji se započeo objavljivati u biblioteci „Prinosi vjeroučitelja“: „Moj susret sa sv. Nikolom“, „Anđeo čuvar“, „Najljepše ruke“ i „Repatica ljepotica“. Riječ je o poučnim slikovnicama namijenjenih djeci, roditeljima, vjeroučiteljima i svima koji su na bilo koji način vezani uz odgoj i obrazovanje djece. Autorica slikopriča je vjeroučiteljica Jelica Gjenero. Inspirirana crtežima i razmišljanjima svojih vjeroučenika i oblikom priče kao nezaobilaznog i poticajnog odgojno-obrazovnog sredstva u radu s djecom, Gjenero pričama odgovara na neka pitanja „malih znatiželjnika“, poput „Vjerujemo li u čuda?“, „Donosi li zaista sv. Nikola darove?“, „Gdje žive zvijezde?“ i dr. Uz objavljene, Glas Koncila u istome nizu priprema i sljedeće slikovnice: „Gdje stane sreća“, „Tonkica Balonkica“, „Sedam darova“, „Maslina“, „Princeza od rogača“ i „Kameno selo“. (ika-gk/kj)

Iz poruke biskupa HBK prigodom izbora zastupnika u Hrvatski sabor

Biskupi Hrvatske biskupske konferencije uputili su svim vjernicima u Republici Hrvatskoj poruku prigodom izbora zastupnika u Hrvatski sabor. U njoj su pozvali vjernike da se pripreme i pristupe izborima „s moralnom sviješću i odgovornošću kako bi i na taj način učinkovito pridonijeli daljnjem razvoju domovine Hrvatske“ te su ohrabрили „sve koji imaju sposobnosti i dara, posebice mlade, da se odvažno posvete političkom životu, svjesni kako je to jedan od dragocjenih načina služenja svome narodu“. Kao temeljni kriterij po kojem vjernici trebaju prosuđivati kandidate istaknuta je „briga za opće dobro, a posebice opredijeljenost za život, solidarnost sa siromasima i obespravljenima“. Vjernike se nadalje poziva da svoj glas na izborima daju onom kandidatu i stranci koji brane i štite ljudski život, od začeca do naravne smrti, promiču dostojanstvo braka i obitelji i pravo roditelja na cjelovit odgoj svoje djece. Nadalje, onima koji podupiru demografsku obnovu zemlje, zalažu se za slobodni izbor vjerskog odgoja i vjeronauka u školi, promiču pravo na zaposlenost, na rad, na primjeren dom (stan), na dječji dodatak, na neradnu nedjelju, kao i porezni sustav u korist obitelji, kulture i općega dobra.

Sporazum Zagrebačke nadbiskupije i Vlade RH o Katoličkom sveučilištu

Zagrebačka nadbiskupija i Vlada RH potpisale su sporazum o sufinanciranju Katoličkog sveučilišta. Sporazum su 2. studenoga u Banskim dvorima potpisali zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić i premijer dr. Ivo Sanader. Vlada će tako sufinancirati studentske programe za 40 studenata po godini. U prvoj godini rada za to će izdvojiti 5 milijuna kuna, a ostatak će financirati Nadbiskupija koja će ujedno izdvojiti 100 milijuna kuna za adaptaciju dvije zgrade. Preduvjet za sve to su propusnice za rad koje Nadbiskupija tek treba ishoditi od Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje. Prilikom potpisivanja sporazuma premijer Sanader rekao je da osnivanje Katoličkog sveučilišta smatra velikim dobitkom za

veliko razumijevanje za taj projekt, dodavši da će osnivanjem Katoličkog sveučilišta Hrvatska ući u mrežu europskih i svjetskih katoličkih sveučilišta. Rekao je kako se Crkva odlučila na ovaj projekt jer želi biti vjerna svojoj tradiciji. Katolička crkva želi zapravo time pomoći da raste razina obrazovanja u hrvatskom društvu, poručio je kardinal. Nakon potpisivanja Sporazuma slijedi predaja programa za studije. Potvrdi li ih Nacionalno vijeće, u početku će ih biti četiri i to filozofija, sociologija, povijest i psihologija.

/IKA/

Irig: Krunica u listopadu

Mjesec listopad u Irigu i filijalama obilježen je listopadskom pobožnosti ali i drugim sadržajima te kulturnim manifestacijama.

Na početku mjeseca listopada, pod pokroviteljstvom Turističkoga saveza općine Irig i Turističko-ugostiteljskog poduzeća "Futura Pannonica" upriličena je u hotelu "Termal" u Vrdniku projekcija promotivnog filma "Banjsko-rekreacijski turizam Vrdnik". U film je uvrštena i naša kapelica Sv. Barbare s podacima o rudniku, koje je dao župnik **Blaž Zmaić**.

U filijali Šatrinci održana je 6. i 7. listopada III. "Guščijada" uz prigodna natjecanja. Prvi dan je obilježen kulturnom manifestacijom: radovima i nastupom djece te kulturnih mađarskih udruga kroz pjesmu i ples na otvorenoj pozornici u selu. Ovoj je manifestaciji nazočio i domaći župnik.

U Bačkom Monoštru slavljen je 13. listopada "Zavitni dan". Kao gost iz Hrvatske nastupilo je KUD "Ravnica" iz Starih Perkovaca čiji su članovi predvodili pjevanje na svetoj misi koju je predslavio beogradski nadbiskup **mons. Stanislav Hočevar**.

Župnik Blaž vjenčao je u Dardi (RH) 19. listopada **Igora Matovca** s **Klaudijom Kovačić**. U mjesecu listopadu oprostili smo se od **Mile Kol** (74), a svete mise služene su za pokojne članove obitelji **Bandić** i **Pavlović**, zatim za **Antala Mulaja**, obitelji **Malahovski** u Irigu, te za obitelji **Hajnal** i **Varga** u Dobrodolu.

Dan škole u Vrdniku proslavljen je 20. listopada uz novu v. d. direktora **Alenu Oreščanin** te brojne goste. Prigodni prijam i program školske djece održan je u prostorijama Casine./f.f./

Zlatna misa p. Petra Galaunera u Tomašancima

Zlatnu misu, odnosno 50 godina svojega svećeništva proslavio je u subotu 11. kolovoza u crkvi Sv. Antuna pustinjaka u Tomašancima p. **Petar Galauner**, negdašnji direktor nadbiskupske klasične isusovačke gimnazije u Zagrebu i osnivač isusovačke Gimnazije u Osijeku.

Svoju zlatnu misu p. Petar proslavio je pred više stotina vjernika i gostiju iz inozemstva i Hrvatske kao i svećenika te časnih sestara, a u koncelebraciji s đakovačkim i srijemskim biskupom **Marinom Srakićem** te pomoćnim zagrebačkim biskupom **Valentinom Pozićem** kao i drugim svećenicima.

Na početku svete mise, biskup Srakić podsjetio je na životni put p. Petra te je naglasio kako je najveći dio života proveo upravo u đakovačkoj i srijemskoj biskupiji služeći pri tom Bogu i ljudima. Zatim je izrazio biskupsku zahvalnost čestitajući mu na zlatnoj misi. Na kraju sv. mise p. Petar zahvalio je svima nazočnima, a na osobit način njegovim sumještanima iz Tomašanaca koji su pomogli renoviranje crkve, istaknuvši da je zato njegova zlatna misa zapravo misa zahvalnica. Renoviranje crkve Sv. Antuna pustinjaka u Tomašancima započelo je na inicijativu samih mješтана a zahvaljujući financijskoj podršci Đakovačko-srijemske biskupije te organizacijsku pomoć **msgr. Antuna Jarma**, člana HBK za renoviranje i izgradnju sakralnih objekata te rad umjetnika iz Mađarske, majstora **Đurike**, zahvaljujući kojemu je crkva nakon trinaest godina renovirana.

Novac za renoviranje seoske crkve dao je svaki stanovnik sela kao i iseljenici u Njemačku, Austriju, Nizozemsku, Brazil i Argentinu, koji su novac donirali svom rodnom mjestu kao primjer ljubavi za domovinu.

Tekst i photo: Teodor Horvat

Misije u Srijemu

Sloboda kroz Krv Kristovu

Župa Novi Slankamen imala je milost obnove u Misijama, održanim od 14. do 19. listopada. Sam početak bio je označen unošenjem i predajom Misijanskoga križa, a tom simbolikom je župnik preč. **Berislav Petrović** svoje župljane prepuštao duhovnoj obnovi koju su predvodili Misionari Krvi Kristove.

Geslo koje je voditelj Misija p. **Zbigniew Lesicska** sa subraćom istak-

nuo pred vjernicima, bilo je "Tko ne ljubi nije upoznao Boga, jer Bog je ljubav" i sami Misionari živjeli su kroz te dane, posjećujući svakodnevno bolesnike, donoseći im nadu – jer kako su rekli: "zbog starosti se osjećaju beskorisni" – potičući ih da sudjeluju u Misijama prikazujući Bogu svoju starost i bolest.

Svakodnevni program sastojao se od sv. mise, sata klanjanja s molitvama za izlječenje rana i milost opraštanja, zatim osobnih razgovora s Misionarima i životne ispovijedi za koju su se sudionici pripremali kroz ispit savjesti. Posebno su bili značajni večernji susreti za muškarce i bračne parove, kao i za omladinu. Ni djeca nisu zaboravljena: kroz tri dana Misionari su priredili program za djecu, podijelivši ih u dvije grupe, od I. do IV. razreda te od V. do VIII. Mnogi su snažno doživjeli Križni put, koji je predzadnju večer vodio

p. **Josip** i brat **Marijan**. Tekstovi su prikazivali temu svake postaje uz citiranje onih ulomaka iz Evanđelja koji tješe, opominju, poučavaju ili pozivaju na nasljedovanje.

Misionari su, također pružili priliku vjernicima upoznati kroz ove programe i karizmu Misionara Krvi Kristove.

Župa Šid imala je duhovnu obnovu od 19. do 21. listopada, a o temi "Krv Kristova – izvor nade" govorio je p. **Zbigniew** uz svjedočenje laika odnosno suradnica Misionara. Sve župne zajednice iz okolnih sela: Morović, Vašica i Batrovci imale su susret s Misionarima u okviru sv. mise i klanjanja u svojim filijalama.

Neumorni u prenošenju Božje Riječi i svjetla Duha Svetoga, Misionari su završili svoj duhovni pohod Vojvodini, proslavom blagdana sv. Gašpara, utemeljitelja Družbe Misionara K. K., u Futogu 21. listopada zajedno s predstavnicima Zajednice K. K. iz cijele Vojvodine.

*Katica M.,
suradnica Misionara*

31. listopada

Blaženi Teodor Romža

(* 14. travnja 1911. + 1. studenog 1947.)

- Rusin ● rodno selo mu promijenilo četiri države ● izvrstan đak ● vrstan atletičar ● dobar nogometaš ●
- studirao u Rimu ● bio čehoslovački vojnik ● govorio je rusinski, ruski, njemački, mađarski ●
- zaljubljen u svećeničko zvanje ● odgojitelj budućih svećenika ● profesor filozofije ●
- siromašni župnik ● neostvareni doktorat ● mlad biskup ● mladi mučenik ●

Djetinjstvo

Jurij Romža je rođen 14. travnja 1911. godine u, danas ukrajinskom pograničnom gradiću Welykyj Bytschkiw (Veliki Bičkiv), na rijeci Tisi. Gradić se nalazi u jugozapadnoj Ukrajini, jugoistočno od grada Mukačevo. U vrijeme kad se Jurij rodio, grad je brojao gotovo 6000 stanovnika. Polovica građana su bili Rusini, jedna četvrtina Mađari, i jedna četvrtina Nijemci. Odrastao je u grkokatoličkoj rusinskoj obitelji **Pavla Romže**, koji je bio službenik željeznice. Mati mu se zvala **Marija**. Pobožan i darovit mladić je pohađao gimnaziju u gradu Hust. Svom je dušom htio postati svećenik. Bio je dobar prijatelj. Bavio se gimnastikom i uvijek bio među najboljim đacima. Uživao je ugled najpopularnijeg đaka u gradu. U nogometu mu nije bilo premeta. Njegova odluka da pođe u svećeničke izazvala je veliko iznenađenje.

Student, svećenik, biskup

Godine 1930. poslao ga je njegov biskup na studij u Rim, u kolegij Germanicum et Hungaricum. Od 1934. godine je živio u Russicum, gdje je primio svećenički red na Božić 1936. godine. Bio je župnik u siromašnoj župi Berezovo, gdje je živio skromno kao župljanin. Često je imao samo jedan obrok dnevno. Bio je zadovoljan i radostan. Nikad se nije požalio, rado je pomagao. Postao je ugledan pastoralni radnik. Godine 1939. je postao profesorom filozofije i duhovnikom u Užgorodu, a 24. rujna 1944. godine posvećen je za biskupa u katedrali u Užgorodu. Geslo mu je bilo iz 18. psalma: "Ljubim te, Jahve, kreposti moja; Jahve, utvrdo moja, spase moj!" Samo je tri godine bio apostolski administrator biskupije Mukačevo.

Nije se htio odreći Rimske crkve

Mjesec dana poslije njegovoga biskupskog posvećenja Zakarpatski

kraj je okupirala ruska vojska. Mladi biskup je odbio ponudu da se odrekne katoličke vjere, pa da svoju biskupiju podvrgne Moskovskom patrijarhatu. "Radije ću umrijeti nego izdati pravu vjeru!" Zato su vlastodršci odlučili ukloniti ga. Tada su mu bile 33 godine. U proljeće 1946. godine u Lavovu je provedeno uključenje grkokatoličke u pravoslavnu Crkvu. Počeo je otvoreni progon zakarpatskih grkokatolika. Opor svećenika i vjernika protiv nasilnog prevođenja u pravoslavlje bio je žestok. Nekretnine Katoličke Crkve, zajedno s crkvama i župnim domovima su oduzimate. Biskupu su oduzeta i kola, pa je putovao zaprežnim kolima. Osnovano je i "Zakarpatsko bratstvo za povratak

grkokatolika u Rusku pravoslavnu crkvu". Od 5. lipnja 1946. godine biskupa Romžu su počeli još upornije nagovorati da prijeđe u pravoslavlje. Optuživali su ga da je mađarski kolaboracionist, separatist i da se bavi antisovjetskom djelatnošću, i protupravoslavnom propagandom. Branili su mu pohađanje crkvi, predavanje u školama i u sjemeništu.

Kad su sovjetske jedinice 24. ožujka 1947. godine grkokatoličke monahe bazilijance protjerali iz njihovog samostana Mikola u Užgorodu, poslao je bla-

ženi biskup u Moskvu protestni memorandum. Konačno priključenje Moskovskom patrijarhatu se trebalo odigrati 1949. godine. Najveća zapreka za ostvarenje te zamisli bio je biskup. Dok su sve grkokatoličke biskupe u današnjoj zapadnoj Ukrajini uhitili i utamničili, u slučaju biskupa Romže postupilo se brutalnije.

Prebijen i otrovan

Kad se jednom iz mjesta Lavki vraćao u Užhorod na seljačkim kolima, iz jednog teretnog vozila na njegova su kola osuli puščanu paljbu u namjeri da ga ubiju. Željeznim palicama su ubili kočijaša, dok su dva bogoslova pretrpjela lakše povrede. Biskup Teodor je s povredama glave i dvostrukim prijelomom vilice prebačen u bolnicu u Mukačevo u besvjesnom stanju. Teško je ranjen i njegov pratilac **Danijel Bačinski**. Kad se biskup se već počeo oporavljati, jedna spremačica obučena u medicinsku sestru ga je ubila injekcijom ciankalija. "O Isuse" bile su posljednje riječi ubijenoga. Zločin je izvela tajna policija. Sahranjen je 4. studenog u katedrali u Užhorodu. Lijes s tijelom biskupa je zazidan u jednu bočnu nišu u kripti. Mnogi vjernici nisu mogli doći na sprovod svoga biskupa budući da su sovjeti onemogućili uredno odvijanje prometa.

Nije se znalo ni za njegov grob

U veljači 1949. godine katedrala je predana pravoslavnicima. Od tada se tvrdilo da je biskupa Romžu tajna policija pokopala na nepoznato mjesto. Kad je 1991. godine katedrala vraćena grkokatolicima, otkriveni se posmrtni ostaci biskupa mučenika. Činjenicu mučeništva potvrdio je 1996. godine u svojim memoarima nekadašnji časnik tajne policije, **Sudoplatov**. Danas užhorodska bogoslovija nosi njegovo ime. Na mjestu mučeništva podignut je spomenik. 27. lipnja, a 2001. godine **papa Ivan Pavao II.** proglasio ga je blaženim.

Uređuje i piše: o. Ante Stantić

Naš kandidat za sveca / Poetski kutak

GOVORI VAM SLUGA BOŽJI O. GERARD TOMO STANTIĆ

Gusjenica i lijepi leptir

"Ništa bolje od Isusove volje. To želim. Tako će gadna gusjenica postati lijepi leptir"¹. Kako bismo razumjeli što Gerard želi reći o sebi, ovim vlastoručnim zapisom, moramo najprije otkriti izvor na koji se odnosi. Tragajući za izvorom ove tvrdnje nalazimo da se Gerard poziva na tekst sv. Terezije Avilske, na njezinu knjigu *Zamak duše*, V. odaje, pogl. 2., gdje sv. Terezija slikom gusjenice svilca, vrlo gadnoga izgleda i njezinog zatvaranja u ispletenu kukuljicu, iz koje kasnije izlazi, preobražena, u lijepoga bijeloga leptira, opisuje proces čišćenja i stanje nadnaravnog motrenja (kontemplacije), ljepotu duše sjedinjene s Bogom, iskustvo sjedinjenja duše s Bogom koja je sva preobražena, "pobožanstvenjena".

Slijedi logično da, kada Gerard želi biti "mekani vosak", podložiti se "dugotrajnoj operaciji", o kojima sam pisao na prethodnim stranicama "Zvonika", a nadahnjujući se na učenju sv. Terezije, kao njezin vjerni učenik, želi se pripremiti na nadnaravnu kontemplaciju te "iz gadne gusjenice" postati "lijepi leptir".

Željom i nastojanjem oko preobrazbe iz "gadne gusjenice svilca" u "lijepog leptira" Gerard jamačno želi proći proces i steći iskustvo što sv. Terezija opisuje u petim odajama *Zamak duše*: "kad gusjenica naraste, počinje izrađivati svilu i graditi kuću gdje treba umrijeti. Htjela bih da se ovdje spozna: ta kuća, to je Krist... Negdje sam čitala da je naš život Krist... Napravimo brzo taj posao i spletimo kukuljicu odstranjujući svoje sebeljublje i svoju volju, navezanost na bilo što ovozemaljsko, vršeći djela pokore, molitvom, trpljenjem, poslušnošću... Neka umre, neka umre gusjenica a to i čini kad napravi ono za što je bila uzgojena, pa ćete vidjeti kako vidimo Boga... Kažem vam da ta duša uistinu ne prepoznaje samu sebe; ta gledajte kakva je razlika između ružne gusjenice i bijele leptirice". Tako preobražena duša, dodaje sv. Terezija: "osjeća takvu želju da hvali Gospodina da bi se htjela rastopiti i da za Njega podnese tisuću smrti. Zatim počinje osjećati da trpi velike muke a da ne može učiniti ništa drugo; jako velike želje za pokorom, za samoćom, za tim da svi upoznaju Boga"².

Da je Gerard odlučan ostvariti ovaj hod, što je otkrio u *Zamku duše* sv. Terezije i uči u pete odaje toga "Zamka", svjedoče brojni vlastoručni i autobiografski zapisi našega sluga Božjega. Tako u rukopisu "Biser mišljenja", zapisuje: "Neka sam prah svaki mah na Vašim rukama (Isuse i

Marijo)"³. Kao da čuje Isusov govor: "Trebaš biti slijep, gluhi, zaboraviti sebe, odcijepljen od svega što mi nije milo... Dok to ne postigneš moraš podnijeti dugotrajnu operaciju. Svi bolovi i progonitelji to su moji noževi koji te liječe, moraš imati u ruci, u oku itd., noževe sebezataje"⁴. Izričito se nadahnjuje u svome hodu na "Tamne noći" sv. Ivana od Križa i zapisuje: "na prvom mjestu moraju grijesi uništeni biti, nagnuća zaspasti da se počneš s mojom milošću oblačiti... jer je sve u mraku... Prvu noć mora u vatri s Tobijom ispeći riblje tj. svoje srce, da ne bude u njemu zemaljske želje, drugu noć neka ide u društvo patrijarha po vjeri, treću noć dobije blagoslov da se s Bogom sjedini"⁵.

Iskustvo "sjedinenja", nadnaravnu kontemplaciju, Gerard pak ovako opisuje: "Kad je Isusak u dušu utisnut onda čovjek gleda, čuje, radi s očima i rukama Isusovim"⁶. To se događa zato, dodaje Gerard, jer je "postigla milost poniznosti (odcjepljenja od svega), koji u nama mir ostavlja. Taj mir je tako sladak da čovjek želi napredovati u nutarnjoj molitvi... Bog skoro sve čini a sile duše spavaju, blaženstvo uživaju, na drugo nisu kadre. Jest, spavati, u ovom stanju je za dušu mučno"⁷.

Logično je, u kontekstu svega što sam sažeto iznio u ovom prikazu, da kada Gerard zapisuje – "Bog je dao jednome od naših milost sjedinjenja" – da govori o svojem iskustvu sjedinjenja s Bogom, da uživa nadnaravni stupanj motrenja. Da je slijedio u svom životu učenje velikih učitelja mistike. Da u njemu imamo dakle mistika pod ovim našim podnebljem, a ne "tebaitskog svetca", jer njegovo mrtvenje ima značenje odcjepljenja od svega što nije Bog. Učinak takvog života ima svoje odjeke i u djelatnosti jer: "Duhovan svakome ugađa, samo sebi ne. Sve zaboravlja jer samo Boga voli. Ljubav ga zasljepljuje: ništa sebično ne vidi, jer samo Isusa slijedi"⁸, zapisuje Gerard. "Isusak", koji se utiskuje u dušu, kao u "mekani vosak", za Gerarda, nije nitko drugi nego Isus Krist, koji je slika odcjepljene duše zbog svoga poniženja u Utjelovljenju.

- 1) Put k Isusu, 004825.
- 2) *Zamak duše*, V. odaje, pogl. 2.
- 3) Biser mišljenja, 004205.
- 4) Razgovor s Isusom, 003877.
- 5) Razgovor s Isusom, 003901 (usp.: "Tamna noć" sv. Ivana od Križa, 2. strofa, hrv. izd., 3, 15.
- 6) Biser mišljenja, 004281.
- 7) *Thelogia Pastoralis*, 002732.
- 8) Razgovor s Isusom i Majkom, 004088.

STIPAN BAŠIĆ ŠKARABA

Rođen je 1954. u Subotici gdje završava osnovnu i srednju školu. Aktivan je član Hrvatskoga kulturnog centra "Bunjevačko kolo". Bavi se stolarstvom. Pjesme piše dvadesetak godina. Nagrađen je za najbolju pjesmu *Velikoga prela* u Subotici 1994. Dobitnik je nagrade za najbolji tekst na *Prvom festivalu bunjevački pisama*. Pjesme su mu objavljene u knjigama izabranih stihova *Lira naiva 2006.* i *2007.*

TUŽAN SALAŠ

**Zlatna jesen stigla
gornjak pismu sniva
kroz nakrivljen odžak
al bez pratnje dima.**

**Sazrila i dunja stara
a ko će je brati
kad se sama na ledini
trula đerma klati.**

**Ne vidi se oltar više
vagas sav u travi
ševa zoru budi
samo nema ljudi!**

**Potkovića stara, zarđala, sama
još na klinu visi
i greda je trula ali nema gazde
kom sriću da čuva!**

**Pod zabatom bunja
kraj nje lanac truo
odavno se lavež
iz nje nije čuo!**

Piše: mr. Andrija Anišić

Čovjek je čovjek od začeca

Naslov u *Subotičkim novinama* "Embrion – posebno biće" (br. 40-41/2007). očituje prastaru istinu da je čovjek čovjek od začeca. Tu istinu i bez ultrazvuka i drugih tehničkih pomagala poznao je već Hipokrat (IV. st. prije Krista) kad je od liječnika zahtijevao zakletvu u kojoj stoji i ovo: "Nikome neću, makar me za to i molio, dati smrtonosni otrov, niti ću mu za nj dati savjet. Isto tako neću dati ženi sredstvo za pometnuće ploda." Tekst tzv. Hipokratove zakletve se mijenjao tijekom povijesti, a na kongresu Međunarodnog saveza liječničkih društava u Ženevi 1948. godine ustanovljena konačna zakletva koja se danas koristi kod podjele liječničkih diploma. To je tzv. *Ženevska zakletva* u kojoj liječnik među ostalim obećava pod zakletvom i sljedeće: "Svoje ću zvanje obavljati savjesno i dostojanstveno. Najvažnija će mi briga biti zdravlje mogega pacijenta... Apsolutno ću poštovati ljudski život od samog začetka."

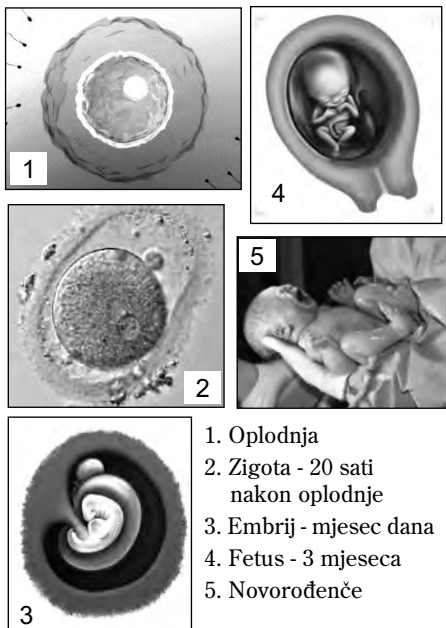
Hipokratova zakletva u svjetlu brojnih pobačaja kod nas i u svijetu doista je čista ironija. Dobro bi bilo kad bi poslužila kao poticaj za ispit savjesti mnogim liječnicima a predstavnicima vlasti za poništenje zakona o dopuštenosti pobačaja i eutanazije.

Apsolutno poštovati ljudski život

Ljudski život "od samog začetka" je vrijednost koju treba "apsolutno poštovati". On dakle, u svakoj fazi svog razvoja, zaslužuje pažnju i ima pravo na zaštitu svog dostojanstva. Središnji pojam bioetike je stoga LJUDSKA OSOBA i njezino DOSTOJANSTVO. Čovjek nije predmet, stvar niti oruđe koje se proizvodi. Čovjek je živo biće. Jedinost tijela i duše čine ljudsku osobu. Tijelo bez ljudske duše ne bi bilo ljudsko tijelo, a duša bez tijela ne bi bila ljudska duša. To je bitno jedinstvo. Čovjek kao apstraktno biće ne postoji. Postoje samo konkretne osobe. Svaki čovjek od začeca je čovjek i originalno je biće a ne kopija svojih roditelja, premda nosi u sebi i njihove gene. Svaki začeto dijete je vječno, neuništivo biće jer ga je u trenutku začeca Bog obdario besmrtnošću. Sve su to razlozi zbog kojih čovjeka treba poštivati i štiti

titi od začeca a ne tek od rođenja. Stoga je i svako eksperimentiranje na čovjeku od začeca do njegove naravne smrti teška povreda njegova dostojanstva.

Čovjek je čovjek od začeca. Evo kratkog opisa u slici razvoja ljudskog bića od začeca do rođenja.

1. Oplodnja
2. Zigota - 20 sati nakon oplodnje
3. Embrij - mjesec dana
4. Fetus - 3 mjeseca
5. Novorođenče

URGENTNO UPOZORENJE

Kako je prostor za ovu rubriku skućen a *Zvonik* samo mjesečnik, na kraju pojedinog članka stavit ćemo tzv. Urgentno upozorenje ako se u međuvremenu u javnosti pojavi nešto na što je važno hitno upozoriti.

NE MORÁ SE IĆI NA GENETSKE PREGLEDE

Još uvijek ginekolozi u subotičkoj bolnici šalju trudnice na odjel za genetiku odakle ih šalju na skupe analize krvi i na još skuplje preglede u Novi Sad.

*Upozoravamo da trudnice mogu ali NE MORAJU ići na genetska ispitivanja.

Valja znati da se na ta ispitivanja trudnice šalju radi utvrđivanja eventualne bolesti djeteta a ako se utvrdi da je dijete bolesno trudnice se šalju na abortus! Liječnik nije Bog a nisu Bog ni očevi i majke da smiju osuditi na smrti dijete koje je u majčinoj utrobi.

* Uzimanje plodove vode može ozlijediti dijete!

* Na genetska ispitivanju trebaju ići muževi i žene koji se plaše rizične trudnoće.

Na slici amniocenteza (uzimanje plodove vode)

TABLETE "JUTRO POSLIJE" I "DAN POSLIJE"

* Subotičko tržište preplavljeno je ovih dana reklamnim brošuricama pod naslovom "Jutro poslije".

Upozoravamo: TABLETE "DAN POSLIJE" I "JUTRO POSLIJE" NISU KONTRACEPTIVNA SREDSTVA VEĆ ABORTIVNA. One se uzimaju nakon bračnog čina u kojem je moglo doći do začeca. Stoga one ne sprječavaju začec djeteta nego njegov razvoj. Drugim riječima, one ubijaju eventualno začeto dijete.

* Crkva dopušta, ako za to postoje opravdani razlozi, samo prirodne metode planiranja obitelji, odnosno prirodno sprječavanje začeca djeteta.

Hrvatske katoličke internetske stranice (68.)

Svetište Majke Božje od Krasna

Jedno od osobitijih hrvatskih marijanskih svetišta, koje je nekoć bilo među najvećim marijanskim prošteništim u Hrvatskoj, nalazi se u Krasnom, podvelebitskome selu na 714 metara nadmorske visine, tridesetak kilometara jugoistočno od Senja. Službene stranice svetišta Majke Božje od Krasna nalaze se na adresi:

www.svetiste-krasno.com

Na njima se nalaze osnovne informacije o povijesti prošteništa Majke Božje od Krasna te različite kontakt adrese, uključujući i tamošnjega župnoga ureda, koje olakšavaju dolazak u Krasno. Pored vjerskih, stranica ima i različite turističke sadržaje koji se odnose na samo mjesto. Osim na hrvatskome, stranica je i na talijanskom, engleskom i njemačkom jeziku. Premda je s obzirom na vjersku tematiku nešto skromnija i pretežito tzv. statičnoga sadržaja, stranica je značajna jer prikazuje jedno od nekoliko desetaka marijanskih prošteništa u Hrvatskoj.

s. b.

18. 11. 2007.
TRIDESET I TREĆA NEDJELJA KROZ GODINU

*Mal 3,19-20; Ps 98, 5-6.7-8.9; 2 Sol 3,7-12
 Lk 21,5-19*

Gospodin dolazi suditi pucima po pravici

Približavamo se završetku liturgijske godine. Crkva razmišlja o "posljednjim stvarima" – smrt, sud i vječnost – te poziva nas vjernike da se godišnje suočimo s tom stvarnošću. Današnji 98. psalam nas u mislima vodi upravo u susret tom dolasku koji jest sud, ali i spasenje. Stoga nas ne čudi da je psalam hvalbeni i da ide u susret Gospodinu s pjesmom i zvukom glazbala. Konačno, mi vjerujemo da je Gospodinov dolazak slavan. Previše je povijesnih "krivulja" koje treba ispraviti i konačno učiniti, kako kaže apostol "da bude Bog sve u svemu". Pošto nas evanđelje upozorava na prirodne katastrofe, psalmist i u tim činjenicama vidi proslavu Božje moći i priznanja njegova gospodstva. Sud je pravedan i pravičan, ali je i milosrdan. Stoga i ove nedjelje hvalimo Gospodina i slaveći idemo u susret završetku ove liturgijske godine, svjesni da je Njegovoj milosrdnoj dobroti prepuštena naša sadašnjost, budućnost i naš prelazak.

25.11.2007.
**SVETKOVINA KRISTA, KRALJA
 SVEGA STVORENJA**

*2 Sam 5,1-3; Ps 122,1-2.3-4a.4b-5; Kol 1,12-20
 Lk 23,35-43*

Hajdemo radosno u Dom Gospodnji!

Slavimo završetak crkvene godine. Svetkovina je Krista Kralja. Kada govorimo o njemu kao kralju, govorimo o Bogu i njegovoj naravi po kojoj je i Krist, kao Bogočovjek, gospodar i Gospodin – *Kyrios*. Međutim, Crkva povezuje ovu poruku sa 122. psalmom, koji je poznat kao hodočasnički i to hodočašće vodi u Jeruzalem. Isusa je jednog dana takvo hodočašće, kao Kralja, uvelo u Sveti grad, ali je "zakraljevao" s križa. Ovaj psalam nas želi voditi tom logikom. Slijedimo Krista koji je postao Kralj ne samo u svojoj naravi nego i u svom poslanju, kada je preuzeo na sebe sve naše grijehe, otkupio nas i uskrsnućem pobijedio, te je otvorio vrata vječnoga i novog Jeruzalema u koji sada po njegovoj krvi imamo pristup. Kad god Crkva, dakle, slavi Jeruzalem, onda slavi onaj nebeski Jeruzalem. Nama je poći na hodočašće u taj grad. Ondje stoje sudačke stolice – stolice doma Davidova. Ondje mi stječemo spasenje i živimo puninu vječnosti. Ova svetkovina Krista Kralja ispunja čovjeka radošću, jer je završetkom i ove liturgijske godine bliži "obalama" nebeskog Jeruzalema.

**UPOZNAJMO GOVOR
 LITURGIJSKIH ZNAKOVA**

Nakon što mi je ukazano povjerenje da u našem *Zvoniku* kratko vodim kroz liturgijska razmišljanja komentirajući u trogodišnjim ciklusima Starozavjetna čitanja, Psalme, Poslanice i Evanđelja, iscrpio sam tumačenje Božje Riječi. Trudio sam se u duhovnoj poruci biti kratak i jasan. Od ove nove crkvene godine otvaramo novu rubriku: *Upoznajmo govor liturgijskih znakova*.

Kao uvodnu misao u ovu novu rubriku, citirao bih Benedikta XVI. koji među ostalim ovako razmišlja: "Drugi vatikanski sabor kao misao vodilju za oblikovanje liturgije ponudio nam je izričaj aktivno-djelatno sudjelovanje svijeta u 'Božjem djelu', tj. u liturgijskome događanju. I to s punim pravom. Katekizam Katoličke Crkve upozorava nas na to da pojam liturgije govori o zajedničkoj službi, dakle, odnosi se na cijeli sveti Božji narod. Međutim, u čemu se sastoji to djelatno sudjelovanje? Što se tu treba činiti? Nažalost, riječ je veoma brzo shvaćena u jednome posve izvanjskome smislu te se iz toga izveo zaključak o potrebi da svatko ponešto u crkvi čini i radi, da što je moguće veći broj vjernika i što je moguće češće moraju biti u akciji, vidljivoj svima. Riječ 'sudjelovanje' (ili pak 'učesće') smjera pak na glavnu radnju u kojoj moraju svi sudjelovati. Želimo li otkriti o kakvoj se tu radnji zbilja radi, moramo najprije istražiti što je ta izvorna, središnja 'čin, radnja' u kojoj bi morali sudjelovati svi članovi zajednice. Studij liturgijskih izvora omogućuje nam pravi odgovor koji je možda na prvi mah iznenađujući, ali je posve naravan s motrišta biblijskih temelja..."

Da bismo mogli sudjelovati, moramo znati i poznavati. Liturgiju ne čine samo čini, oni su znakovi, a i znakovi su čini. Prepoznavati simboliku znakova koji trebaju postati činima nije tako lako. U ovoj rubrici ćemo pokušati iz broja u broj tumačiti najvažnije simbole i znakove kojima se služi liturgija kako bi vršila svetu službu, a mi uistinu aktivno slavili u liturgiji. U ime Božje ćemo od sljedećeg broja poći ovim putem.

Svjedočanstvo Marije Dulić, vjernice subotičke župe Sv. Roka

S Isusom kroz bolest

Marija Dulić (r. Skenderović) rođena je 1956. godine u Tavan-kutu, a odrasla u složnoj osmero-članoj katoličkoj obitelji. Trideset i jednu godinu živi u braku s mužem Petrom. Njihovo troje djece: Jasna, a od prije mjesec dana i Zvonimir i Gordana, imaju svoje obitelji. Donedavno, Marija je aktivno sudjelovala u životu župe Sv. Roka u Subotici, ali u lipnju ove godine rijetka bolest porfirija je nju i cijelu obitelj stavila na velike kušnje. Čitavih deset tjedana Marija je provela u bolnici, a u nekim trenucima borila se za život. Izgubila je skoro sve vitalne funkcije, a nakon tri mjeseca već je počela ponovno hodati. Uskoro bi trebala biti umirovljena. Svoje vrijeme sada želi posvetiti svojoj unučadi, a s nama je podijelila iskustvo vjere kroz bolest.

ZV.: Što je za Vas značila vjera do iskustva bolesti koja Vas je nedavno snašla?

□ **Marija D.:** Moram priznati da sam do početka bolesti puno više molila. Ni sada ne znam što se dogodilo u ovoj bolesti, pa nisam više mogla toliko moliti, koliko sam mogla razgovarati s Isusom. Već od jutra kad se što sjetim, rekla sam Isusu, zahvaljivala, molila... Do bolesti sam redovito svake nedjelje i radnim danom kad god sam stigla, išla u crkvu. Subotom sam obvezno išla čistiti crkvu, a nedjeljom i blagdanima otvoriti dućan s nabožnim predmetima i knjigama. Nadam se, da ću kad se vratim iz toplica ponovno preuzeti obvezu vođenja brige oko crkvenog dućana. Tada će već započeti i zornice. Nadam se da ću još dosta toga u župi moći preuzeti na sebe, osobito Karitativni odjel župnog Pastoralnog vijeća.

ZV.: Kad smo već kod Pastoralnoga vijeća, odavno ste njegova članica. Recite nam koje ste sve obveze i dužnosti imali otkad ste u njemu?

□ **Marija D.:** Muž mi je bio pročelnik Obiteljskoga odjela pa sam mu u tome puno pomagala, a zatim sam postala pročelnicom Karitativnoga odjela. Nisam baš zadovoljna aktivnošću u našem župnom Caritasu, ali, budući da nemamo što dijeliti, a i velik broj starih je poumirao, onda zamjerki i nema tako puno. Karitativni rad sam jako voljela.

Ustvari, volim pomagati i raditi sve što se tiče Crkve. To mi nikada nije bilo teško.

*** Vjera mi je značila sve, jer drugo nisam imala nego samo vjeru u Boga. Njega sam imala stalno pored sebe.**

ZV.: Kamo Vas je vodio put prihvatanja žrtve da ste bolesni? Da li Vas je vodio i do negiranja, možda do srdžbe na Boga što ste bolesni, ili ste to lako mogli prihvatiti?

□ **Marija D.:** Nisam se nikada rasrdila na Boga što sam bolesna, ali sam bila jako osjetljiva. Puno sam puta plakala. Često nisam mogla više. Dosadilo mi je biti bolesnom. Stvarno je jako teško biti bolestan kada ne možeš ništa učiniti bez nečije pomoći, čak ni okupati se, obaviti nuždu. Teško je podnijeti tu neprijatnost. Kada je došao terapeut i od mene tražio učiniti ono za što se nisam osjećala dovoljno jakom, nemilosrdno mi je tvrdio da to mogu. Poslušala sam ga i vidjela da mogu. Mislila sam da ne mogu prohodati bez pomagala "pilota", a on mi je rekao: "Nećemo valjda ići unatrag."

ZV.: Recite nam kako je nastupila Vaša bolest?

□ **Marija D.:** Ustvari, niti ne znam kako je nastupila, jer je donedavno nisam bila svjesna. Možda je došlo do nedostatka kisika u mozgu, pa se zato ne sjećam mnogih stvari. Kaže doktorica kako sam si dopustila dobiti jaku upalu kičmenih živaca. Vjerojatno su me zato nekoliko dana prije nego sam dospjela u bolnicu leđa jako boljela. Dobila sam i epi napad, i od tada je sve krenulo nagore. Prije ove bolesti bila sam zdrava, radila sam što bi se reklo "od jutra do sutra", bez da sam se štedjela. Jedna časna sestra iz Zagreba mi je naručivala puno stvarčica od slame. Što sam danju stizala odradila sam, a što ne, nadoknađivala sam noću. Puno puta sam spavala samo po dva-tri sata i tako sam odlazila na posao. Radila sam toliko jer mi je muž bolestan pa sam morala priskrbljivati više za obitelj, mada su i djeca puno pomagala. Uzela sam na sebe obveze i koje moram i koje ne moram. Sad Zvonko daje tati jesti i okupa ga, a do bolesti sve sam to ja radila.

ZV.: Vjerujem da Vam je bolest pomogla i sebe bolje upoznati. Kada je u pitanju Vaš karakter, jeste li što popo-

mijenili u svemu životu na temelju onoga što ste u bolesti naučili?

□ **Marija D.:** Znam da se ne smijem više preforsirati. Ne radim toliko, jer jednostavno ne mogu toliko raditi. Ali, opet sam uzela neke obveze oko kuhinje, jer mladi rade. Imam dosta godina i nije se sada lako mijenjati. Djeca mi maksimalno pomažu. Jednom sam Zvonku rekla da mi pomogne sići u dvorište proširiti rublje. On je rekao kako će on to učiniti. Sjela sam van i gledala, ali nisam dugo izdržala, morala sam ući unutra, jer to nisam mogla gledati. Ja sam to drukčije radila. No, rublje se ipak osušilo, bez obzira kako je bilo okrenuto.

ZV.: Rekli ste da je bilo teško prihvatiti bolest. Što je za Vas značila vjera baš u tim trenucima borbe prihvatanja bolesti?

□ **Marija D.:** Značila mi je sve, jer drugo nisam imala nego samo vjeru u Boga. Njega sam imala stalno pored sebe. Župnik mi je tu maksimalno izašao ususret. Dolazio je svaki ili svaki drugi dan. Donosio mi pričest i tješio me. Osim njega, djeca su mi bila najvećom podrškom.

ZV.: Što ste tada najviše molili: Bože oslobodi me bolesti, ili...?

□ **Marija D.:** Niti ne znam što sam sve rekla Isusu. "Bože, pomozi mi ozdraviti!" Bez obzira na to što sam imala vjeru, toliko sam puta zapadala u krizu. Često puta sam se znala zagnjuriti u jastuk i isplakati.

ZV.: Tko Vam je tada, kad ste se i sami borili u vjeri, bio najvećom potporom?

□ **Marija D.:** Ne znam što bih rekla: djeca i župnik. Jasna me je nagovala da molim. Donijela mi je Ivančičevu knjigu. Međutim, nije mi se dalo čitati, ne znam zašto. Da li je tu davao radio? Župnik je donio Zvonik, ali nisam imala snage za čitanje. Najviše sam molila kad sam se noću budila. Tada sam znala izmoliti po desetinu krunice ili koju drugu molitvu. Nisam mogla drukčije. Vidjela sam da je jedna žena, koja je ležala na drugom krevetu, imala molitvenik i molila je. Mislila sam:

"Zašto ja to ne bih? Toliko lijepih molitava ima u molitveniku". Tražila sam da mi donesu molitvenik. Tamo mi je bio, ali nekako nisam našla snage uzeti ga svakoga dana u ruke i moliti. Predbacivala sam si: "Kako mogu ne moliti, a toliko sam molila do sada?" Kad sam išla pješice na posao ili s posla, i tada sam molila. Redovito sam molila i uvečer, ponekad i po sat vremena na dan. A u ovoj bolesti, kad imam vremena na pretek, opet tako malo molim? Zašto? Ne mogu naći snage puno moliti na onaj klasični način: kronicu i iz molitvenika. Sada više razgovaram s Isusom. Ne kažem da to nije dobro. Župnik nas je tomu i učio na karizmatičkim molitvama, ali tako sam bila nezadovoljna sobom u tom smislu što nisam našla snage moliti više. Još i sad se borim za više molitve.

ZV.: Mislite li da to trpljenje, kada čovjek ne može smoci snage za molitvu, može također postati molitvom?

□ **Marija D.:** Može. I kažu da ono što nam je u životu teško trebamo prikazati na nešto ili nekoga, no, toga se treba i sjetiti u pravi trenutak, a ja se toga ne sjetim uvijek. Na to me je često Gordana opominjala riječima: "Mama, prikaži ovo za nešto ili nekoga".

ZV.: Kada je nastupio boljitak, kako ste to doživjeli u vjeri? Što je to značilo za Vas kao vjernicu?

□ **Marija D.:** Ne mogu niti iskazati riječima što mi je to značilo. Kad sam prvi put otišla u crkvu za Dužijancu, još sam bila u kolicima jer nisam mogla stajati na nogama. I tada sam bila kod bl. Marije Petković zahvaliti. Ali, kada su mi naši župljani počeli prilaziti i pitati kako sam, to mi je toliko značilo, jer je to moja župna zajednica i to su ljudi s kojima se vidam svake nedjelje u crkvi. Jako sam se radovala tom susretu!

ZV.: To je bio izvjesni test i za župnu zajednicu, osobito devetnica na kojoj su molili za Vas.

□ **Marija D.:** Da, i ta molitva mi je puno značila. Spomenula bih još jedno iskustvo. Zvonko me je nedugo nakon što sam došla doma iz bolnice vodio u Banku. Tada su mi još bila potrebna kolica. Tamo sam se susrela s jednom ženom, koju znam iz crkve. Rekla mi je kako je bila u Međugorju i da je molila za mene. Iznenadila sam se jer smo se poznavale samo iz viđenja. No, ta radost što smo se srele i što je ona za mene molila bila je za mene velika stvar.

*** Bog je uvijek blizu! Bila sam toga svjesna i u mojim krizama, kada sam plakala i tražila odgovor zašto baš ja i dokle ću biti bolesna.**

ZV.: Poslije iskustva ove bolesti, kao vjernica, što biste mogli poručiti ljudima koji su saznali da boluju od teže bolesti ili već duže vremena boluju?

□ **Marija D.:** Poručila bih im da je uz Boga sve moguće, čak i onda kada nastupi kriza. Tijekom liječenja u bolnici nije bilo dovoljno određenog lijeka koji mi je bio jako potreban. To je lijek kojega je jako teško nabaviti, a uz to, ima vrlo kratak rok trajanja, iziskuje i vrlo pažljiv transport, a i vrlo je skup. Doza koja mi je bila potrebna koštala bi oko dvije tisuće eura. Moji su se rastrčali po privatnim ljekarnama. Bilo je onih koji su se nudili otići do Zagreba gdje se lijek proizvodi i donijeti ga. Jasna mi je pričala kako je otišla kući gorko plačući, i u onoj nemoći ne znajući što raditi i kako dalje, izmolila je kronicu. Kada je sutradan došla u bolnicu, nakon sve strke je saznala da je uprava bolnice nabavila lijek. Eto što znači vjera u Boga i molitva. Bog mi je bio silna podrška.

ZV.: Možda bi baš to mogla biti poruka ljudima u bolesti da i onda kada nastupi kriza vjere, kada Boga doživljavamo kao onoga koji je odsutan, dalek i kao da ne odgovara na naše molitve, On ni tada nije tako dalek?

□ **Marija D.:**

Da, Bog je uvijek blizu! Bila sam toga svjesna i u tim mojim krizama, kada sam plakala i tražila odgovor zašto baš ja i dokle ću biti bolesna. Nisam ni tada gubila vjeru. To je bila samo slabost, a ne pomanjkanje vjere. Sigurna sam da Boga nisam manje voljela, samo nisam razumjela dokle me Gospodin želi iskušavati. Ona nemoć, kada ni svoje noge ne možeš pomaknuti, dosadi. Ovo sad, što mogu hodati, pa ovo je dar Božji, tako velik i prevelik, da se ne može niti opisati. Ne mogu opisati što u srcu osjećam za ovaj dar što uopće mogu hodati, što mi je Bog dao da mogu Zvonka oženiti i biti u svatovima, a u Gordaninim svatovima i igrati.

ZV.: Apostol kaže da prokušanost vjere rađa postojanošću. Jeste li i Vi to tako doživjeli?

□ **Marija D.:** To iskreno vjerujem, da sam čvršća u vjeri.

U bolesti, vjera mi je jako puno pomogla, ali sam puno puta bila i u krizi. Koliko sam sve prepuštala Bogu, opet sam sve nekako tovarila na svoja leđa i o svemu brinula. Onda su mi i djeca i moja najbliža okolica, osobito moje sestre, govorili: "Što se sekiraš? Bog sve zna." Tako su me hrabрили i tješili i bili velika podrška, osobito moja djeca. Toliko sam zahvalna Bogu za moju djecu što su vrijedna i radina, i što se na njih mogu osloniti u svemu. Kada sam oboljela, kažu da su se oni smjenjivali pored mene, kod kreveta, i po sedam-osam sati dnevno, a ja toga nisam bila svjesna. Držali su me za ruku. Kažu kako je osoblje reklo da ovo nikomu ne dopuštaju. Samo njima su to dopustili. Ne znam zašto. Vjerojatno su im se svidjeli. Ova mi je bolest također pokazala koliko je ljubav između mene i moje braće i sestara jaka.

Porfirija (porphyria) je iznimno rijetka bolest i nije jedna bolest već skupina od najmanje osam različitih bolesti koje se znatno razlikuju. Zajednička osobina svih porfirija je poremećaj metabolizma porfirina ili njegovog krajnjeg proizvoda hema. Radi se o nedostatku raznih enzima koji sudjeluju u procesu sinteze hema. Uslijed tih enzimskih poremećaja dolazi do akumulacije pojedinih tvari. Hem je inače odgovoran za mnoge funkcije u tijelu, a u najvećim količinama nalazi se u koštanoj srži, crvenim krvnim stanicama (eritrociti) i jetri. Hem je sastavni dio hemoglobina odgovornog za prijenos kisika u krvi, mioglobina odgovornog za vezanje kisika u mišiću i mnogih drugih važnih proteina. Prava dijagnoza poremećajima metabolizma porfirina se često odgođeno postavlja jer simptomi nisu tipični.

Razgovor s novim prefektom sjemeništa

U ovoj školskoj godini naša je sjemenišna zajednica postala bogatija za desetoricu novih članova. Njih devetorica po prvi puta se susreću s našom zajednicom dok je deseti, nekadašnji "Paulinac" – Vladimir Sedlak, biskupovom odlukom dodijeljen sjemeništu kao drugi prefekt.

Naš novi prefekt o sebi

Zovem se Vladimir Sedlak, imam 24 godine, rodom sam iz Subotice a potječem iz župe Marije Majke Crkve, koja ove godine slavi svoju 25. obljetnicu postojanja.

Nakon svršene osmoljetke prijavio sam se, potaknut primjerom tadašnjih maturanata Ivica I. R. i Gorana J. u naše sjemenište, i tako upisao klasičnu gimnaziju "Paulinum".

Nakon mature, odlučio sam se prijaviti za bogosloviju. U to vrijeme subotički bogoslovi nakon višegodišnjeg prekida ponovno studiraju u Đakovu. Tu sam proveo prve dvije godine studija, nakon čega sam poslan na daljnji studij u Rim.

*** Vi ste bili pitomac našega sjemeništa, zatim ste studirali u Đakovu i Rimu, a sada ste na pastoralnoj godini. Kakav je osjećaj vratiti se ovamo ponovno nakon nekoliko godina, ovaj put kao jedan od odgojitelja?**

□ Po povratku iz Rima, nakon završene pete godine dodiplomskog studija, programom odgoja u rimskom Papinskom zavodu Germanicum et Hungaricum predviđena je pastoralna godina u vlastitoj biskupiji. Prvi animator programa pastoralnog praktikuma je biskup ordinarij i on određuje način i program kako će se ovaj praktikum odvijati. Mojim povratkom u Suboticu nisam još u potpunosti znao u kom će se obliku taj praktikum odvijati. Krajem ljeta dobio sam obavijest da mi je dodijeljena služba drugoga prefekta u Sjemeništu.

Radovao sam se povratku u Paulinum, kuću u kojoj sam proveo četiri godine. Još više me je obradovalo kada sam vidio da se u proteklih 5 godina od kada sam otišao na bogosloviju u Paulinum mnogo stvari promijenilo na bolje. Neke stvari o

kojima smo mi rado maštali, danas su dio sastavnog života u Paulinumu. No ipak, nije mi bilo u potpunosti lagano. Prvih sam se dana tražio u postavljanju svog odnosa prema zajednici, tim teže što neke od Paulinaca poznajem još iz vremena kada sam bio sjemeništarac ili bogoslov. Nije samo tako jednostavno poznanicima i prijateljima postati prefekt. Sačuvati prijateljski odnos, a u isto vrijeme nastojati biti jednako naklonjen prema svim članovima zajednice složen je i težak put.

*** Imate li nekih posebnih namjera, nekakvu viziju u vašem radu za sjemenište za ovu školsku godinu?**

□ Ovo pitanje zvuči pomalo revolucionarno. Jedna je godina relativno kratko vrijeme za neke veće pothvate, no ono što sam sebi na početku pokušao zacrtati kao misao vodilju u ovome radu je sam način pristupa ovoj službi. Vjerujem da je autentično svjedočanstvo put uspjeha u ovoj povjerenj mi službi. Autentično svjedočanstvo nije jedan savršeni kroj prema kojem se drugi trebaju mjeriti, nego odgovor pojedinca na Božji poziv u svojoj punoj ljudskoj dimenziji.

Svoju službu vidim kao jedno svjedočanstvo vlastitog puta traženja Krista. Stanujem na istome katu na kojem su smješteni i sjemeništarci. Praktički čitav dan proživljavamo skupa. Jedan zdravi dijalog i razmjena mišljenja u kojemu svatko poznaje svoja prava, ali i dužnosti cilj su moga rada.

*** Vi ćete sljedeće godine biti zaređeni za đakona u Rimu, što biste poručili nama sjemeništarcima, koji smo također pošli svećeničkim putem?**

□ Poručio bih da ponajprije živimo stvarnost u kojoj se nalazimo. Sjemeništarac, pa i bogoslov, ne idu svećeničkim putem, oni nisu svećenici, nego se za taj put tek pripravlja. Bitno je to uvijek imati u glavi.

Svaki kršćanin, a ne samo svećenik pozvan je nasljedovati Krista. Svećenički poziv je jedan oblik toga nasljedovanja. Put pripreme za svećenički poziv je put produblivanja vlastitog: "Evo me". Tom je putu dana jedna odgojna forma, koja pomaže pojedincu da se pronađe na putu svoga traženja i tako da svoj zreli odgovor. U tu svrhu postoje odgojne ustanove za budući svećenički podmladak.

Iz vlastitog iskustva mogu posvjedočiti da put prema svećeništvu nije jedna konstanta, nego posjeduje svoju određenu dinamičnost. Ljepota je poziva upravo u tom svakom novom otkriću ljepote predanja Gospodinu u službi naviještanja Božje riječi. Budite hrabri odazvati se tome izazovu.

U ime uredništva naše stranice srdačno Vam zahvaljujem.

Razgovarao: Tomislav Kljajić

Svi sveti

Prema sjemenišnom običaju i ove smo godine na svetkovinu Svih svetih i na Dušni dani išli svojim domovima kako bismo prisustvovali svetim misama za svoje pokojne i sa svojim obiteljima posjetili grobove naših najmilijih.

Tih dana pomagali smo župnicima asistiranjem kod svetih misa i kod blagoslova grobova u župama u kojima je to običaj. Sjetili smo se u molitvama na osobit način svojih najmilijih pokojnika, ali i onih za koje nema tko moliti.

Na spomendan svih vjernih mrtvih u predvečernjim satima ponovno smo se sastali u našem sjemeništu. /Vladimir Ahmetović/

Misa u bolničkoj kapeli

U nedjelju, 11. studenog, posjetili smo crkvicu sv. Elizabete, koja se nalazi u sklopu subotičke bolnice. Povod za ovo "hodočašće" je završetak obilježavanja godine sv. Elizabete u povodu 800. obljetnice od njezina rođenja. Prije svete mise molili smo zajedno s prisutnim vjernicima krunicu.

Euharistijsko slavlje predvodio je rektor sjemeništa uz koncelebraciju i asistenciju naših dvojice prefekta, dok je duhovnik pod misom bio prisutnima na raspolaganju za Sv. ispovijed. Na naše veliko iznenađenje, crkvice je bila posve ispunjena tako da su neki vjernici pod misom stajali u vratima crkve. Pjevanjem uz pratnju gitare trudili smo se uljepšati ovo slavlje. /Dražen Dulić/

Misije svaki dan

- * eho misijske nedjelje u svakodnevnom životu
- * uvijek potrebna molitva i materijalna pomoć
- * zanimljivosti iz misionarskog života

Misijska nedjelja, koju smo slavili u listopadu, uvijek je prigoda da se iznova posvijesti potreba molitve i pomaganja onih koji rade u misijskim krajevima. Osobito su snažni poticaji susreti s misionarima i misionarkama, njihova pisma i molbe za pomoć. Hvala Bogu da ima onih koji se odazivaju Božjem pozivu za misijsko služenje.

Nova misionarka

Školske sestre Franjevke splitske provincije Presvetog Srca Isusova ove godine obilježavaju 33. godinu od odlaska prvih sestara u misije u Kongo, gdje se sada nalazi dvadeset i jedna sestra, od toga sedam Hrvatica i četrnaest Kongoanki, koje svoju karizmu ostvaruju radeći u školstvu, zdravstvu, katehezi, pastoralu duhovnih zvanja, karitatu i dr. Nakon sedamnaest godina još jedna sestra odlazi u Kongo. Misijski križ s. Samueli Šimunović dodijelio je splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić u nedjelju 16. rujna za vrijeme euharistijskoga slavlja u samostanu na Lovretu u Splitu. Te nedjelje su u zajednici bile i dvije misionarke s. Romana i s. Ivka, koje su trenutno tu na odmoru. Nadbiskup je istaknuo kako je taj događaj, koji izrasta iz te zajednice i mjesta Crkve, veliki Božji dar Crkvi Afrike.

Biti misionar, znači, biti produžetak Božje milosrdne ljubavi“, rekao je mons. Barišić zahvalivši sestrama na njihovom svesrdnom zauzimanju na tom polju svjedočenja ljubavi. Potom je uz molitvu blagoslova s. Samueli predao misijski križ.

S. Samuela Šimunović rođena je 1975. godine u Otoku kod Sinja. Ima jednoga brata i šest sestara, od kojih su dvije također redovnice splitske provincije. Proteklu je školsku godinu u Parizu učila francuski jezik i pripremala se za odlazak u misije, što je njezin, kako sama kaže, "životni san".

Pomoć za izgradnju novog vrtića-škole

Svećenik splitsko-makarske nadbiskupije, don Nikola Sarić već je 34 godine misionar u Tanzaniji u Africi. Još kao bogoslov osjetio je poziv na

nešto više, te je ubrzo nakon Mlade mise otišao u misije. Danas djeluje u biskupiji Maragoro, u župi Dakawa, koja ima oko 6000 katolika. S njim je misionar don Dražen Klapež, šest redovnica Marijinih sestara i osam katehista.

Prisutnost i rad misionara donosi svoje plodove. Iako je stanovništvo pretežito muslimansko prijateljski prihvaća rad i nastojanje kršćanskih misionara. A njihov rad se sastoji ne samo u propovijedanju, nego puno više u otvorenosti svakom čovjeku, u poučavanju ljudi u poljodjelstvu, u gradnji njihovih siromašnih kuća i mnogočemu drugom. Ljudi su zahvalni za svaku pomoć.

Zbog velikih potreba ljudi misionari su zatražili pomoć države, da im dodijeli veću zemljišnu površinu kako bi mogli proširiti rad misije. U planu je izgradnja novog vrtića koji bi bio i škola. Sadašnji kapacitet može primiti oko 80 djece, a novi bi mogao primiti oko 200. Tu se primaju djeca različitih vjeroispovijesti. Za tu izgradnju misionari mole pomoć i iz svoje domovine.

Don Nikola posebno ističe radost zbog približavanja plemena Masaja, koji su dosta nepovjerljivo gledali na rad misionara. Kako misionari nisu od njih tražili da odjednom ostave svoje običaje, pomalo se uključuju u kateheze i žele postati kršćani.

Sadašnji predsjednik Tanzanije je musliman, ali je zahvalan misionarima i podupire njihov rad. A za prvog predsjednika Tanzanije Juliusa Nyererea pokrenut je proces za proglašenje blaženim. Narod Tanzanije je ponosan na njega. Don Nikola je dao napraviti njegovu bistu u svojoj župi, a ljudima je to bilo vrlo zanimljivo, jer nisu vidjeli takvo što.

Jesu li misionari siromašni?

Na ovo pitanje odgovara misionar salezijanac don Danko Litrić koji djeluje u Ruandi 26 godina, jer kaže da to pitanje postavljaju mnogi u Africi kad vide da misionari imaju više od običnog siromašnog puka. Ali i u Europi jer ne shvaćaju pravo misionarsko djelovanje.

Don Danko na to odgovara jednim primjerom iz života. Došao mu neki

dobrotvor iz Švicarske i odsjeo u jednom malom hotelu. Tamo su se trebali susresti. Budući da je onaj okasnio zbog nekog posla u gradu, misionar se predstavio i ušao unutra. Vidio je prekrasno uređen vrt, cvjetnjak i radnika koji je to uređivao. Pozdravio je radnika na domaćem jeziku i rekao kako ipak ima bogatih ljudi u Ruandi. Radnik je prepoznao da je on misionar pa je uzvratio da su svećenici isto bogati. Misionar je pitao kako to misli. – Pa tko ima novaca kao oni? Grade škole, bolnice, radio-nice. Pomažu siročad, bolesnike... Osnivaju dobrotvorne ustanove, zadruge. Daju ljudima novac za gradnju kuća. Daju ljudima krave, ovce, koze, kokoši... – nabrajao je radnik. Imaš pravo – odgovorio je misionar – grade oni, pomažu svima. No, jesi li vidio u misionarskim postajama ovakav park, cvijeće, drveće, zelenilo i bazen? Pa mogu imati, tko im brani! Imaju novac, mogu činiti što hoće.

– Eto. Čovjek vidi što misionari rade i grade. Zna da misionari imaju novaca, jer kad ne bi imali ne bi mogli ni davati. Znači, misionari su "bogati". Ali on ne razumije zašto misionari ne žive kao ostali bogataši. Možda misli da ne znaju iskoristiti ono što imaju – zaključuje don Danko.

Ovaj događaj je izvadak iz nedavno objavljene knjige "Vapaj siročadi iz Ruande" u kojoj don Danko donosi svoje doživljaje, pisma, radosna i tužna sjećanja, iskustva, sudbine...

Piše: mr. o. Mato Miloš, OCD

BLAŽENA DJEVICA MARIJA I CRKVA (LG VIII)

Štovanje Blažene Djevice Marije u Crkvi (19)

1. Uloga teologa i propovjednika u štovanju Bl. Dj. Marije u Crkvi

Teologe i propovjednike božanske riječi Sabor živo opominje da se u promatranju posebnog dostojanstva Bogorodice brižljivo sustežu od svakog krivog pretjerivanja, kao i od prevelike umne skučenosti (LG 67).

Rečenica da se teolozi i propovjednici sustežu "od svakog krivog pretjerivanja, kao i od prevelike umne skučenosti", dolazi od pape Pija XII. Opomena ide onim teozolozima ili propovjednicima koji su skloni pretjerivanju i plašljivcima koji se boje posebnosti. I jednima i drugima nedostaje čvrsta i jasna teologija koja zna povlačiti granice ali ih onda i čvrsto braniti. Nekima nedostaje duh sinteze pa im je teško spajati na prvi pogled oprečne stvari, kao na primjer, da je Marija u Otajstvenu tijelu Kristovu i na neki način izvan njega. Drugi su opet skloni ekstremima, jedni tumače marijanske dogme u maksimalnom, a drugi u minimalnom smislu. Jedni nižu po crkvama slike Majke Božje jednu do druge, a drugi nikako. Treba ići zlatnom sredinom, prednost dati dogmama pred pretpostavkama, prednost dati Evanđelju pred privatnim objavama. U tom smislu nastavlja Sabor: "Gajeći pod vodstvom učiteljstva proučavanje Svetoga pisma, svetih otaca i crkvenih učitelja te liturgija Crkve, neka ispravno osvjetljuju uloge i povlastice Blažene Djevice, koje uvijek imaju za svrhu Krista, vrelo sve istine, svetosti i čestitosti."

Ono što Sabor preporučuje jest povratak na izvore bez ograničenja, uključujući i istočne liturgije. U svrhu ispravnog štovanja Marije, Biblijski se pečat danas smatra općom normom kršćanske i marijanske pobožnosti. Biblija se shvaća temeljnom knjigom molitve. U Bibliji je pohranjeno istinsko nadahnuće. Ne ide se samo za tim da se iz Biblije samo probiru tekstovi i simboli za našu molitvu, već je potrebno da iz Biblije vadimo rječnik i nadahnuće molitvenih obraza i pjesama, da marijansko štovanje bude obilježeno velikim temama kršćanske pouke. U tome su nam crkveni oci i liturgija uzor. Oci i liturgija su izvor za opću teologiju, oni to trebaju biti i za mariologiju. Povratak na izvore bio bi uspješan bez zalaženja u sigurne i provjerene rezultate modernih znanosti o čovjeku. Tako papa Pavao VI.

u svojem pastirskom pismu *Marialis cultus* piše da postoji raskorak "između nekih elemenata marijanskog štovanja i suvremenih antropoloških poimanja te duboko izmijenjene psiho-sociološke stvarnosti u kojoj žive i djeluju ljudi našega vremena. Danas je teško sliku Marije, koje nam donose neke pobožne knjige i knjižice, uklopiti u životne uvjete današnjeg društva, a posebno suvremene žene. Položaj žene i u obitelji i u društvu izmijenio se. U obitelji žena s pravom ide za tim da joj se prizna jednakost i suodgovornost u upravljaju obiteljskim ognjištem" (MC 30). Danas žena preuzima i najveće političke funkcije, otvaraju joj se mogućnosti znanstvenog istraživanja, intelektualnog i kulturnog djelovanja. Stoga papa Pavao VI. donosi smjernice za pospješivanje skladnog razvitka marijanskog štovanja u novim prilikama. Crkva stavlja Mariju za uzor "ali ne baš točno po načinu života kakav je ona provodila", već po tome što je u "konkretnim okolnostima svoga života cjelovito i slobodno prijanjala uz Božju volju". To ima opću vrijednost. Crkva se ne može "vezati uz sheme štovanja različitih kulturnih epoha niti na antropološke koncepcije, koje su na dnu tih shema" (MC 30).

Evandeoski lik Marije je ogledalo koje odražava nadanja suvremenih ljudi. Tako Marija pri navještenju daje svoj pristanak Bogu ne za neko privatno, osobno, rješavanje problema, nego za rješavanje temeljnog pitanja cijelog čovječanstva. Njezino djevičanstvo nije išlo za zatvaranjem ljepote svoga vlastitog bića ili zatvaranjem za vrijednost ženidbenog staleža, nego za posvemašnje ostvarenje Bogu ostvaritelju općih planova. Marija nije pasivne pobožnosti, a još manje otuđujuće. Hrabro proglašava da je Bog, Bog poniženih i potlačenih. Ona je žena jaka, koja je iskusila siromaštvo i stradanje, bijeg i izgnanstvo. Materinsku ulogu ona proširuje preuzimajući na Kalvariji sveopće dimenzije.

Teolozi i propovjednici ne mogu se predavati svojim vlastitim osjećajima propovijedajući o Mariji. Oni se moraju doista objektivizirati, biti osjetljivi na sve granice koje im postavljaju zdrava psihologija, dogmatska vrela i moderne znanosti. Oni trebaju također biti ekumenski osjetljivi. Sabor ih opominje: "Neka se ustrajno klone svega što bi, bilo u riječima, bilo u djelima moglo odi-

jeliti braću ili bilo koga drugoga navesti u zabludu s obzirom na pravu nauku Crkve." Sabor dakle poziva teologe i propovjednike na suzdržljivost. "Želja je Katoličke Crkve da se, ne umanjujući poseban značaj marijanskog kulta, brižno izbjegava svako pretjerivanje koje bi moglo drugu kršćansku braću navesti na krivo mišljenje o autentičnom učenju Katoličke Crkve, te da se ukloni svaka kulturna manifestacija koja bi bila suprotna ispravnoj katoličkoj praksi" (MC 32).

2. Pravo štovanje

Poslije riječi teozolozima i propovjednicima sabor se obraća vjernicima.

Neka se vjernici sjete da se prava pobožnost ne sastoji u neplodnom i prolaznom osjećaju, ni u nekoj ispraznoj lakovjernosti, nego da proistječe iz prave vjere, koja nas vodi do priznavanja uzvišenosti Majke Božje i potiče na sinovsku ljubav prema svojoj Majci, kao i na nasljedovanje njezinih kreposti (LG 67).

Sabor opominje vjernike da se čuvaju pretjeranog sentimentalizma i religiozne "sapunice", kojom se ne dolazi do prave marijanske pobožnosti već do iskrivljavanja pobožnosti. Bog nam na taj način postaje "stari dobričina", nasljedovanje Marije svodimo na "ljubav prema izabranici", u Mariji počinjemo gledati idealno "vječno ženstvo", nazivati je "majčicom". Sve su to izrazi koji odaju više sentimentalnu ljubav, a ne otvorenu ljubav prema božanskom u Mariji, više eros nego kršćansku agape. Sabor nas upozorava na lakovjernu marijansku pobožnost. Tu se radi o privatnim ukazivanjima Majke Božje i njezine poruke po privatnim osobama. Valja nam se držati učiteljstva Crkve s obzirom na Marijinu ukazanja jednako i na isti način na koji se držimo s obzirom na vjerske istine. Time ćemo izbjeći lakovjernosti koje Sabor osuđuje. U svemu dakle trijeznost i budnost. Ni u čemu ne pretjerivati. Živimo u razdoblju povijesti spasenja, koje pripada Duhu Svetome, posvetitelju, koji nas uvodi u svu istinu Crkve. Marija je bila instrument Duha Svetoga u izvođenju djela otkupljenja. U toj ulozi ostaje neprekidno. Pod tim vidom shvatljivi su zahvati Duha Svetoga, izvoditelja povijesti spasenja, po Mariji i u naše dane. Na crkvenom je učiteljstvu da donosi sud o tim zahvatima Duha Svetoga.

Otvrdnuće faraonovog srca

Čitajući Knjigu izlaska došli smo do teksta koji se pripisuje svećeničkoj predaji (P). Pisac ga je uvrstio ovdje da na neki način upotpuni sam tekst. Pazio je kod toga da ne dira sam dokument kojeg je uvrstio već da napravi samo neophodni "šav" ("Još reče Bog Mojsiju"). Stoga je čitatelj, koji nema taj podatak u nedoumici, zašto Bog ponovno objavljuje svoje ime ("Jahve") Mojsiju kad je to već učinjeno u Izl 3,14. Ovdje, kao da Bog odgovara na Mojsijev prijekor upućen Bogu ("Ti ništa ne poduzimaš...").

Jednako tako Mojsije i njegov brat Aron bivaju ponovno predstavljeni ("To je onaj Aron i Mojsije...") što nam daje naslutiti da je pisac imao i više dokumenata svećeničke predaje (P). Tako je stil i literarni oblik žrtvovan cjelovitosti teksta pojedinih dokumenata.

Ja sam Jahve

Bog se ponovno predstavlja. On je Jahve, tj. "onaj koji jest". Za svećenički dokument to je novost, budući da Božje predstavljanje u Izl 3,14 pripada jahvističkoj predaji (J). Ovdje se ne izvodi značenje toga imena kao u Knjizi Izlaska no mi se možemo podsjetiti: Mojsije stoji pred grmom koji ne izgara i čuje glas koji mu govori da je to mjesto sveto. Glas se predstavlja kao "Bog tvoga oca, Bog Abrahamov, Bog Izakov i Bog Jakovljev". A na Mojsijevo pitanje: Kako ti je ime? Glas odgovara: "Ja sam koji jesam". Mojsije je poslan k Izraelcima i mora im reći da ga "Ja jesam" (Jahve) šalje k njima.

Kontinuitet osobe i saveza

U svećeničkom opisu Bog predstavlja sebe Mojsiju: *Ja sam Jahve* i nastavlja: *Abrahamu, Izaku i Jakovu objavljuvao sam se kao El Šadaj* (hebr. a znači "Bog moćni", "Svesilni"). Tako se Bog patrijarsima nije očitovao po svojem imenu već po svojem odnosu prema njima. Sada se uspostavlja pravi identitet između Boga patrijarha (El Šadaj) i Boga njihovih potomaka tj. izraelskog naroda (Jahve). To je, znači, jedan te isti Bog koji se patrijarsima nije očitovao pod svojim imenom već

po svojoj moći. Piscu ovog svećeničkog dokumenta je veoma stalo da pokaže taj identitet. To je jedan jedini Bog (to je vrlo važno naglasiti budući da su Izraelci okruženi politeizmom!), tj. Bog koji je pozvao njihovog oca Abrahama, koji je pratio Izaka i Jakova i koji je sada "čuo uzdisaje Izraelaca koje Egipćani drže u ropstvu", a njegovo je ime Jahve.

No nije samo to. Uspostavlja se i kontinuitet saveza. Bog najprije podsjeća Mojsija na savez koji je sklopio s patrijarsima Abrahamom, Izakom i Jakovom. Bio je to jednostrani savez u kojem se samo Bog obavezao patrijarsima da će *im dati kanaansku zemlju*. U toj su zemlji oni živjeli kao pridošlice. Bog je vjeran i nije zaboravio svojega saveza i on će ga izvršiti. Posebno ga na to potiče što je *čuo uzdisaje Izraelaca koje Egipćani drže u ropstvu*. Bog sada izraelskom narodu naviješta oslobođenje i savez. Bog je vjeran Bog. On ne napušta svojih a vjeran je i svojim obećanjima. Osim toga, on je Bog povijesti i djeluje u povijesti, On je vodi i upravlja bez obzira na sve ljudsko djelovanje. Bog će izraelski narod uzeti za svoj narod. Već se javlja i saveznička formula koja će toliko puta biti prisutna u Starom zavjetu ali i u posljednjoj knjizi Biblije, u Otkrivenju: *Za svoj ću vas narod uzeti i bit ću vašim Bogom* (formula: **Ja ću biti vaš Bog a vi ćete biti moj narod**). Bog ponavlja i tumači svoja obećanja koja je dao patrijarsima: *Dovest ću vas u zemlju za koju sam se zakleo da ću je dati Abrahamu, Izaku i Jakovu i dat ću vam je u baštinu, ja, Jahve*. Ovo posljednje je u stvari zakletva, jer se Bog ne može ničim većim zakleti doli samim sobom. Sve je to Mojsije govorio narodu ali ga oni ne htjedoše slušati. Težak rad i represivne faraonove mjere pomutile su njihovog duhove. Potrebno im je vratiti autoritet. Pisac to želi postići navodeći njihovo rodoslovlje.

Od Levije do Mojsija i Arona

Svećenički pisac sada želi potvrditi Mojsijevo i Aronovo izabranje. To čini tako što iznosi njihovo rodoslovlje želeći pokazati da oni doista pripadaju Levijevom plemenu. Ono što je u ovom kratkom rodoslovlju vrlo značajno jest

da pisac povlači liniju rodoslovlja: Levi, Kahat, Avram: Mojsije i Aron. Levijevo pleme bilo je svećeničko pleme, određeno za bogoslužje. Kad se dijelila zemlja nakon ulaska u Obećanu zemlju, tada Levijevo pleme nije dobilo zemlju jer "Jahve je njihova baština", stoga levit pjeva u psalmu: *Na divnu zemlju padoše mi konopi, vrlo mi je mila moja baština* (Ps 16,6).

Ovim malim rodoslovljem (usp. Izl 6,14-20) svećenički pisac predstavlja Mojsija i Arona naglašavajući da su oni iz svećeničkog plemena kako bi pokazao njihov autoritet i izabranje za njihovo poslanje. A kad se u pustinji uspostavi bogoslužje, tada će Aron i njegovi sinovi imati brigu oko kulta (usp. Izl 28,1-2)

Otvrdnuće faraonovog srca

Čitateljima Biblije vrlo je zagonetna pojava "otvrdnuća srca". Mojsiju Bog govori: *Ja ću učiniti da otvrdne srce faraonu...* (usp. Izl 7,1). To otvrdnuće srca spominje i Isus navodeći proroka Izaiju (usp. Iz 6,1-10; Mt 13,15). Ono što je čitatelju čudno jest, kako, zar Bogu nije stalo da se čovjek obrati, kako onda može "otvrdnuti" njegovo srce? Međutim, ono što se ovdje previđa to su svi koraci Božji čovjeku, sve njegove opomene i poticaji, sav Božji trud oko čovjeka. Kada to sve ne donosi nikakvog ploda, tada Bog čini da takvo srce otvrdne, kako bi ga kroz druge načine doveo do toga da uvidi i prepozna djelo Božje.

Bog se ne odriče faraona a niti ga zauvijek odbacuje. To se vidi i po tome što Mojsiju govori: "Umnožit ću znakove i čudesa u zemlji egipatskoj." Sve to mora pomoći faraonu za prepozna Božje djelovanje i zauzimanje za izraelski narod.

Je li moguće da se i danas dogodi otvrdnuće srca kod pojedinog čovjeka. Moguće je. Ako je čovjekovo odupiranje Božjim nadahnućima dugo i ustrajno, tada Bog takvog čovjeka prepušta njemu samomu, otvrdne mu srce, pa tek kad "udara glavom o zid" postoji šansa da dođe k sebi.

(U sljedećem broju: Bog sudi Egipat)

Posljednji...

Posljednji pozdrav – posljednja nedjelja kroz godinu – posljednji put ti kažem! – posljednja vremena – posljednja želja...

Riječ **posljednji** u meni budi čudan osjećaj – neizvjesnosti i nečega nepoznatoga, pa prema tomu i strašnoga. U mom je djetinjstvu nekoliko puta jedna sekta po selu propovijedala "smak svijeta" ili svršetak života ovdje na zemlji. Čak su im neki ljudi povjerovali i počeli praviti zalihe hrane i drugih namirnica za te, posljednje dane. Pa i nedavno su neki govorili o posljednjim danima, ali – hvala Bogu Stvoritelju – bile su to tek vradžbine koje zavaravaju lakovjerne.

A kad mislimo da su stigli ti neki posljednji dani, posta-

jemo bolji, želimo se pripremiti za ljepši život. Kada netko umre, upućujemo mu samo lijepe riječi jer kažu – o pokojnima sve naj...

Kada će i kakva biti posljednja vremena? Mi to ne znamo. A ipak, svaki bi nam dan mogao biti posljednji. Stoga je važno baš svaki dan prema sebi i prema drugima živjeti bratski. Makar griješimo, u srcu ćemo biti slobodni ako svima oprostimo kako bi taj naš "posljednji" dan bio onaj najbolji za susret s Isusom. A za taj susret dovoljno je povjerenje.

Vaša Zvončica

Kad dođem Isusu..

Vjeroučenici sedmog razreda bajmočke župe Sv. Petra i Pavla ovako zamišljaju susret s Isusom kada dođe Onaj dan:

Jasmin: Zamišljam da kad dođem Isusu da će se otvoriti jedna velika zlatna kapija, a sa strane će biti dva anđela čuvara, a kada se otvore vrata, mene će čekati Isus na stepenicama, i svuda sa strane bit će oblaci.

Milena: Leteći kroz oblake začut ću Isusa i vidjeti ogromnu kapiju, kroz koju ću proći i vidjeti dvoranu u kojoj me čekaju svi Sveti i dobri ljudi.

Danijela: Na ulazu kod Isusa nalazi se velika zlatna kapija i kod nje dva Božja izabranika koja određuju gdje će tko. Netko u raj, neko u pakao...

Sandra: Isus u mome životu predstavlja svjetlost koja me usmjerava na svim mojim životnim putovima. Trebamo

mu biti zahvalni i sa zahvalnošću mu služiti.

Gizela: Zamišljam jednu ogromnu beskrajnu kapiju. Kad dođem k Isusu sve će biti doživotno i bez kraja i početka i više neće biti tuča, tuge i plača, bit će samo ljubavi i ljubavi...

Bojan: Kad dođem k Isusu ja ću se prvo dobro ispričati s njim. Postavit ću mu puno pitanja i zahvaliti mu za život koji mi je podario, za dobre roditelje i svu moju rodbinu, i prijatelje. Zamolio bih ga za oprost ako sam šta jako loše uradio.

Ivana: Sanjala sam... i kada sam se probudila shvatila sam da je to bio samo san i jedan savjet koji mi je Isus dao da bih znala kako je to kada idem u raj ili pakao kao dobar ili loš čovjek.

Kako ga ti zamišljaš?! Puno pozdrava i mir i svako dobro od nas! ☺

Mirela Sakač

Početak školske i vjeronaučne godine u Futogu

Budući da Duh Sveti pomaže čovjeku razumjeti bolje Božju volju kako bi ustrajao na putu prema Kristu, 30. rujna u župi Presvetoga Srca Isusova u Futogu za vrijeme nedjeljne sv. mise molili smo snagu Duha Svetoga kako bismo bolje ispunjavali svoje dužnosti u školi i u Crkvi.

Sva djeca sa školskoga vjeronauka sudjelovala su u prikaznoj procesiji. Osim različitih darova nisu također nedostajale ni torbe, knjige i bilježnice koje je župnik vlč. Ante Kopilović blagoslovio. A nama najdraži bio je posebni blagoslov djece na kraju sv. mise.

Ana Kramer

SVETI FRANJO SE ŽALI DA LOŠE POSTUPAJU PREMA NJEMU

Ova, u osnovi vrlo "ljudska" priča o svetome Franji otkrivena je prije nekoliko godina u jednom rukopisu u Darmstadt, nakon čega ju je Fr. Bihl tiskao u "Archivum Franciscanum Historicum".

Jednom kad su sveti Franjo i brat Leon obilazili okolo i propovijedali, dogodilo se da je bratu Leonu putem, od silne iscrpljenosti, pozlilo. Kako su bili prolazili pored nekog vinograda, sveti Franjo je ušao u njega, ubrao grozd i dao bratu Leonu da jede.

I dok je to činio, pojavi se razbješnjeli seljak i istuče svetog Franju.

Kad su kasnije krenuli dalje, sveti se Franjo gorko žalio na jake udarce koje je bio dobio zbog brata Leona, te mu je bilo vrlo teško, gotovo i nemoguće, dati Bogu hvalu za svoje patnje. I kad je progovorio, reče bratu Leonu: "Brat Leon je lijepo jeo, ali je zato brat Franjo dobio batine. Brat Leon je dobio lijep obrok, ali ga je zato brat Franjo platio." Ovu priču ispričao je brat Henry Herp.

Evo, draga djeco što reći više? Pa kad su i sveci dobijali batine i svoje "netašluke" plaćali po "debelom mesu". Ima li pomoći za nas?

Izgleda da nema.

Ne ostaje nam ništa drugo, već se mirno za brata žrtvovati.

Uz franjevački pozdrav

Mir i dobro.

Za Vas priredio Silvester Bašić

XII. Festival dječjeg folklor "Djeca su ukras svijeta", Tavankut 2007.

Djeca u susret tradiciji

U Domu kulture u Tavankutu 20. listopada 2007. godine održan je XII. Festival dječjeg folklor pod nazivom "Djeca su ukras svijeta". Program je započeo okupljanjem predstavnika sudionika na zajedničkom susretu u OŠ "Matija Gubec", gdje je prikazan film o Tavankutu, nastao u okviru mjesne škole, a potom je upriličena sv. Misa, s obzirom da je to bio dan posvete mjesne crkve, gdje su nazočili svi sudionici ovogodišnjeg Festivala.

U dvorani Doma kulture, nastupila su djeca domaćina HKPD "Matija Gubec" iz Tavankuta i gostujućih kulturno umjetničkih društava, iz Zagreba, Male Bosne, Golubinaca, Sonte i Bača, prikazujući svoje umijeće u očuvanju tradicije. Program koji je obilovao dječjim smijehom i radošću, okončan je podjelom zahvalnica svim sudionicima ovog Festivala i svim dobrotvorima ovoga projekta, među kojima je i svojom nazočnošću uveličala održavanje Festivala i **mr. Ljerka Alajbeg**, konzul gerant R. Hrvatske u Subotici, koja je u

svom govoru istaknula važnost očuvanja kulturne baštine ali i naglasila potporu kulturnim projektima.

Pismo potpore Festivalu poslao je i saborski zastupnik **dr. Stjepan Bačić**, koji je naglasio da gdje djeca nastavljaju tradiciju svojih

predaka, garantiran je i opstanak hrvatske loze u Vojvodini.

U nedjelju, domaćini su s gostima iz Zagreba obišli Suboticu i Palić a potom i ZOO vrt.

Ovaj projekt podržali su Pokrajinsko tajništvo za obrazovanje i kulturu, Ministarstvo vanjskih poslova R. Hrvatske, Generalni konzulat R. Hrvatske u Subotici, Mjesna samouprava Tavankut, OŠ "Matija Gubec" Tavankut, Hrvatska čitaonica Subotica, Župa "Srce Isusovo" Tavankut i ZOO vrt, Palić.

L. S.

Završna svečanost nacionalnog kviza za poticanje čitanja Interliber 2007.

Za ovogodišnju završnu svečanost nacionalnog kviza za poticanje čitanja nagrađeni su **Tomislav Čavrgov** i **Ivan Kovač**, učenici 6. razreda OŠ "Matko Vuković" iz Subotice, a vodila ih je prof. Katarina Čeliković, predsjednica Hrvatske čitaonice, uz potporu Gradske biblioteke iz Subotice.

Kraljice svete krunice, moli za nas!

Listopad je mjesec posvećen našoj dragoj Majci Mariji. Tada se u svim crkvama moli krunica. Tako smo i mi, djeca iz Sonte revno dolazili na molitvu krunice i sv. Misu. Dolazili smo svaki dan. Dječaci su ministrirali, djevojčice čitale a većina od nas je molila krunicu. Nakon sv. Mise dobijali smo sličicu Gospe Marije a na kraju tjedna mali dar. Zavoljeli smo dolaziti na pobožnost još više, jer nam se svidjelo svaki dan moliti a poslije toga smo se igrali sa župnikom na župi. Jednom smo i sami pravili krunicu na ruke s katehisticom **Kristinom Ralbovsky**. Na kraju mjeseca dobili smo lijepe darove i počastili se kolačima i sokovima. Odlučili smo i iduće godine dolaziti na krunicu.

Dragi Bože, hvala ti za sve što si nam pružio tijekom ovih mjesec dana. Blažena Djevice Marijo, zagovaraj za nas i za čitavo naše selo.

Sanja, Ivana, Davor, Bojan
(vjeroučenici župe sv. Lovro – Sonta)

Uredio: PeTaR

Mladi

SIROMAŠNI DUHOM

"Blago siromasima duhom: Njihovo je kraljevstvo nebesko" (Mt 5,3).

Siromašni duhom su oni koji se ne uzdaju u sebe, svoje sposobnosti i u svoje posjedovanje, nego svu svoju nadu stavljaju u Boga i u Njemu nalaze svoju sigurnost. Oni imaju veliku dušu te u Bogu gledaju pravo bogatstvo i od Njega očekuju sreću. Maleni su oni koji se ne predstavljaju kao mudri i pametni... Duh siromaštva kojega je Isus proglasio, jednako se odnosi na siromašnog i na bogatog. I bogataš može biti siromah duhom. No, kršćani su pozvani i u praktičnom pogledu nasljedovati siromašnog i poniznog Isusa. Blaženstva su navještaj nove objave Božje ljubavi. Ona su nešto sasvim obrnuto od dosadašnjih vrijednosti pa i onih koje svijet i danas proklamira. Svijet smatra blaženima one koji imaju, koji posjeduju (novac, vlast, čast, bogatstvo).

Ova tema mi je ušla u uho još dok sam o njoj nedavno slušao u nedjeljnom čitanju. Nije lako shvatiti što znači biti "siromašan duhom". Istina je da su blaženstva u suprotnosti od onoga što je danas "IN". To ne znači da ne treba išta posjedovati, nego da nam sredstvo ne smije biti cilj tj. da nam novac i kuća i sve materijalno ne smiju biti cilj, jer su oni samo sredstvo! I naš mentalitet polako usvaja osobine Zapada: blažen je onaj koji ima sve i koji uživa... Sjetih se naših starih, od kojih mnogi nisu imali ni svoju zemlju, a ona im je bila mjesto rada i života. Usprkos tomu i drugim poteškoćama bili su sretni! Ta sreća javlja se iz činjenice koju

katolici i kršćani često zaboravljaju: IZ TRPLJENJA I KUŠNJE NASTAJU MUDROST I SREĆA! A kako lako zaboravljamo da nam je Gospodin najbliži u kušnjama i poteškoćama!

Sjećate li se događaja kada ste slomili ruku ili pak bili izrazito bolesni. Tko je bio pored vas? Vaši roditelji! Tako je i Otac naš nebeski kraj nas kad patimo, ali nas i tada uči. Teško je prihvatiti volju Božju... Bog ponekad ima velike ciljeve za nas a mi ih odbijamo jer nam se ne da krenuti. Tako je i svome sinu – Isusu dao veliku zadaću, a on – kao pravi čovjek – tri puta je zamolio Oca da ga mimoide ta čaša, te je na kraju ipak rekao – ne moja volja, nego Božja neka bude! I urodila je plodom Isusova poslušnost Ocu! No, Bog ne stavlja pred nas samo te velike ciljeve: ovdje su i svakodnevne dužnosti koje nam ostavlja, primjerice školu, posao, obitelj itd. Dovoljno je vršiti Božje zapovijedi i bit ćemo "siromašni duhom" a to će nas privući Gospodinu. Sv. misa, zajedništvo, ljubav prema roditeljima, život bez bludništva, neumjerenosti, život bez mržnje prema Božjim stvorenjima... Ne trebamo izmišljati nešto novo, objavio nam je sve! Samo trebamo izabrati Božji put... Na nama je odluka!

PeTaR

O Božjemu pozivu na Tribini mladih

Druga po redu Tribina mladih održana je 21. listopada u Katoličkom krugu, a o temi "Božji poziv – zahtjev, ponuda ili dar" govorila je **s. Jasna Crnković** iz subotičkog samostana Družbe sestara Kćeri Milosrđa.

S. Jasna nam je pokušala ukazati na Božji poziv kao na nešto što je jedinstveno i od čega se ne može pobjeći. Kao primjeri poslužili su joj citati iz Sv. pisma, kako iz Staroga zavjeta (Abraham, Mojsije, Samuel) tako i

Novoga zavjeta (Ivan Krstitelj, Matej – carinik), a kao glavni primjer poslužila joj je Blažena Marija Propetog Isusa Petković koja je osjećala živu želju za Isusom.

Božji poziv jest poziv na svetost, poziv na ljubav prema svakom čovjeku. Nema dileme – poziv jest zahtjev, ponuda i dar. Zahtjev, jer zahtijeva od nas prihvatiti sve odgovornosti u određenim službama i zbog toga jer je Bog zahtjevan. On nas traži cijele. Ponuda: "ako hoćeš", koja se može prihvatiti ili odbiti jer imamo slobodnu volju na koju Bog ne može utjecati jer nas je On tako stvorio. Dar: ljubavi. Dar se daje od srca, ali on ne može dolaziti iz srca ako u njemu ne postoji ljubav, bio je odgovor s. Jasne na postavljenu temu.

Za pravi izbor zvanja, bilo kojega, potrebna je hrabrost ne osvrtni se na razne glasine koje ljudi govore o tom zvanju. Jer, zvanje nije žrtva, već dar Boga.

Martina Rafai

Misa za mlade

Na spomen svih vjernih mrtvih 2. studenog, proslavljena je misa za mlade u subotičkoj župi Sv. Križa. Sv. misu predslavio je župnik **dr. Oskar Čizmar** koji je u svojoj propovijedi govorio o dušama u čistilištu, o čistilištu, te kako vrijedi moliti za sve vjerne mrtve.

Čistilište je mjesto Božjega milosrđa gdje se duše čiste od svakoga grijeha. Trebamo moliti za naše pokojne jer smo Božja djeca i pri tome činimo djelo milosrđa. Nemojmo zaboraviti da su duše u čistilištu zahvalne duše. Zahvalne jer po našim molitvama, na ovaj dan ili dan Svih Svetih mogu zadobiti potpuni oprost grijeha, pa one iz čistilišta prelaze u raj. Tako očišćeni svakoga grijeha mogu nam pomoći pri traženju njihovoga zagovora, rekao je propovjednik.

Nakon završene sv. mise župnik je pozvao mlade u vjeronaučnu dvoranu na zajedničko druženje i čašćenje i podsjetio ih na to da ukoliko to budu željeli, kod njega mogu organizirati doček Nove 2008. godine.

Martina Rafai

"Proroci" u Bačkom Monoštoru

*Želimo ti zahvaljivati iz sveg srca,
Gospodine, Kralju naš,
Pred anđelima tebi pjevati i svirati...*

Na poziv domaćega župnika **vlč. Gorana Vilova**, u nedjelju 21. listopada u Bačkom Monoštoru na sv. misi pjevanje su predvodili članovi VIS-a "Proroci" zajedno sa svojom voditeljicom i autoricom pobjedničke pjesme ovogodišnjega Hosanafesta-a "Božji svijet", **Josipom Dević**.

"Proroci" su se rado odazvali našem pozivu i s pravom umjetnošću, pjevanjem i sviranjem animirali svetu misu. O svojim dojmovima sa sv. mise i animiranju "Proroka", govorili su nam članovi VIS-a "Petrus" iz Bačkog Monoštora.

Anica (članica VIS-a "Petrus"): "Gospode, novi život dao si mi ti, ja ti ne mogu objasniti koliko značiš mi", početak je pjesme koju su nam "Proroci" otpjevali na nedjeljnoj sv. misi. Ta pjesma je dala još veći osmijeh mom licu. Ne samo zato što tu pjesmu volim, nego zato što tu pjesmu predivno izvodi jedna mlada, jako dobra glazbena skupina, kao što su "Proroci". Na taj način pokazali su nam da i mi možemo biti kao oni, točnije jako dobri.

Anita Đ. (članica VIS-a "Petrus"): Prekrasne stvari koje su nam pružene iz raja su glazba i pjesma! Tako slaviti

Gospodina i klicati mu iz svega glasa je uzvišeno. U nedjelju na sv. misi uz "Proroke", srce mi je bilo ushićeno od radosti!

Marijana Š. (kantorica): Što reći za "Proroke"? Prekrasni mladi ljudi iz čijih pjesama izvire ljubav koja nadahnjuje ljudske duše i diže ih u visine. Radujem se našem ponovnom susretu!

Vlč. Goran Vilov (župnik): Radujem se svakom susretu s "Prorocima". Smatram da su izvrsni izvođači i mladi ljudi koji u sebi nose znamenje čvrste vjere! Podržavam suradnju naših zborova.

Veoma nam je drago što su gosti bili dobro raspoloženi i izjavili da im je bilo lijepo kod nas! Poslije sv. mise uslijedio je zajednički objed. Druženje je nastavljeno u vjeronaučnoj dvorani, zajedničkom pjesmom, upoznavanjem "Proroka" i "Petrusa" u kojemu je izražena volja za daljnjom suradnjom i druženjem. No, kao što kaže izreka: "Sve što je lijepo, kratko traje!", tako je i naše druženje s "Prorocima" proletjelo. Divno je bilo kao jedna zajednica, pjevajući slaviti Gospodina. Stvorena su nova prijateljstva, a ona postojeća još više su ojačana! I na kraju, želimo VIS-u "Proroci" puno, puno Božjega blagoslova i silu Duha Svetoga u daljnjem radu i planovima. Josipi Dević upućujemo riječi hvale, te neka i dalje njeguje dar od Boga pišući prekrasne pjesme! Hvala vam, u ime svih mladih iz B. Monoštora i članova VIS-a "Petrus"!

Svjetlana

Posuška mladost protiv programa RTL-a

Vrijeme je bilo dignuti glas! Tako je i učinjeno. Naime, 468 mladih iz Posušja – Framasa i učenika Srednje škole, diglo je svoj glas i potpisalo peticiju protiv nedoličnih sadržaja u programu RTL televizije. Mladi su se posebno pobunili protiv serijala "Big Brother" koji si uzima pravo naviještati životne trendove nastranih oblika. Ovo otvoreno pismo i peticija znak je da mladi ne spavaju zimskim snom nego da misle svojom glavom i ne daju se žedni prevoditi preko vode.

Poštovani,

poštujući slobodu medija i izražavanja putem njih, obraćamo vam se s otvorenim pismom i peticijom nezadovoljstva programom vaše televizijske kuće.

Mi smo Udruga mladih "Frama" koja u Posušju (Hercegovina) broji 409 članova srednjoškolskoga i studentskoga uzrasta. Kao mladi ljudi otvorenih očiju i budne svijesti promatramo sve što se oko nas događa. Nismo naivno zaneseni da ćemo promijeniti svijet, ali nismo ni oni koji će skrštenih ruku i šutke pratiti i odobravati sve veći upliv nečasnih i nemoralnih ponuda putem medija kao što je vaš RTL. Već duže vrijeme uočljiv je sustavan i ciljan, a ne nikako spontan i nenamjeran, način uređivanja vašega programa koji malo pomalo servira sadržaje koji odudaraju od dobre tradicije našega naroda i moralnih vrijednosti koje su nas do sada krasile i održale. Tako smo zasuti jeftinim stranim i domaćim programima koji ciljano propagiraju rasčovječenje i podilaze niskim ljudskim strastima. Tu u prvom redu mislimo na serijal "Big Brother" koji se emitira već četvrtu godinu. Što nam on nudi? Nudi nam zabavu preko koje se želi nametnuti stil života koji ruši ideale rada, znanstvenoga dostignuća, čestitoga obiteljskoga života, iskrene ljubavi... U takvim programima naviješta se brzi uspjeh bez truda i to preko selektivno, a ne slučajno, izabranih mladih osoba. I dok je prvi serijal prošao koliko-toliko u očekivanom tonu, u drugom i trećem, osobito ovom sadašnjem, vidimo kako serijal klizi u planski zamišljenim pravcima ispiranja mozgova i promidžbi nemoralnoga života. Potvrda tome je javni spolni kontakt koji je obilježio prošlogodišnji serijal. No, tu se kreatori nemoralna nisu zaustavili te su nam ove godine "priuštili" nastrane seanse kroz lik homoseksualca koji je tu bio da odigra svoju ulogu. Poštujući svačiju privatnost, i ne želeći osuđivati ljudske osjećaje i opredjeljenja, ipak se pitamo zašto se to

moralo naći na malim ekranima? Je li to slučajno? Nikako! Umjetnim stvaranjem ekskluzive želi se omamiti mlade i početi ih navikavati na stvarnost istospolnih ljubavnih veza i sutra takvih nakaradnih bračnih zajednica.

Mi, posuška mladost, odlučno dižemo svoj glas protiv takvih načina uređivačke politike kojoj je jedini orijentir i motiv novac i vlasnik u liku tuđina koji ne mari za vrednote koje baštinimo.

Vaša televizijska kuća ovih dana je pokrenula humanitarnu akciju za djecu. Čestitamo! Ali to je jalov pokušaj da se prekriju potezi koje činite kako bi uništili našu djecu i mladost. Umjesto te akcije, koja kruhom želi nahraniti potrebne i zaodjenuti gole, bolje bi bilo da prestanete objavljivati sadržaje koji istoj toj djeci ruše nutarnji svijet, razgolićuju njihovu intimu i onesposobljavaju ih da sutra sami zarade svoj kruh. U ovom dopisu valjalo bi spomenuti i brojne druge sadržaje koje vaš program nudi: serije pune bluda i dvosmislenih poruka, informativni i zabavni program (čast izuzetcima!) koji će nerijetko prozivati one koji promiču vrijednosti života, obitelji, rada, zdrava spolnoga odgoja... Posebno je uočljivo kako te sadržaje dajete uoči velikih blagdana i nedjelje kao da želite biti napast onima koji bi sutra željeli provesti dan na duhovan način.

Ovi naši potpisi su protest i glas protiv takvih programskih pristupa koji ne mare za dostojanstvo osobe. Šutjeti nemamo pravo jer u pitanju je naša budućnost koju ne želimo graditi na postavkama koje nam vi takvim sadržajima nudite.

Stoga, molimo vas, bez obzira što ste privatna TV kuća u susjednoj nam i dragoj Lijepoj našoj, da ubuduće razmislite o vašim programskim usmjerenjima jer vjerujemo da i vi imate djecu i mlade kojima želite dobro i zdravo ozračje rasta. I nemojte nam samo reći da se program može ne gledati i prebaciti na drugi. To ćemo i činiti. Ali to nije rješenje i način zaštite djece i mladih. To bi bilo isto kao kad bi pedofil, opravdavajući svoje nastrane postupke, rekao zašto djeca otvaraju Internet i primaju omamne sms poruke!

U nadi da ćete ozbiljno razmotriti naš dopis iskren vam pozdrav!

Posušje, 29. listopada 2007.

**Damir Čamber, predsjednik
Gabrijela Mitar, dopredsjednica i tajnica**

P.s. U prilogu je 468 vlastoručnih potpisa

Tomislavu Žigmanovu nagrada "Zvane Črnja" za najbolju knjigu eseja

Tomislav Žigmanov s knjigom "Minimum in maximis" (AGM, Zagreb) dobitnik je nagrade "Zvane Črnja". Riječ je o nagradi za najbolju knjigu eseja objavljenu od rujna 2006. do rujna 2007. koju dodjeljuje Istarski ogranak Društva hrvatskih književnika i središnjica DHK-a.

Vrlo sam rijetko u prilici biti nagrađen, a zahvaljujem svima koji su prepoznali moje djelo. Mislim da će ta nagrada značiti puno i za ostale koji se bave pisanjem takve vrste književnih djela, a i meni će to biti poticaj za daljnji rad, kazao je Žigmanov primajući nagradu.

U obrazloženju nagrade, koju je pročitao predsjednik DHK-a Stjepan Čuić, koji je Žigmanovu uručio nagradu, navedeno je da u nagrađenoj knjizi autor donosi 11 pojedinačnih eseja u slijedu te da je to "izvanredno čista knjiga filozofskih eseja". Istaknuto je i da je riječ o skromnom, ali prodornom autoru. Znakovito je i da je knjiga podnaslovljena "Zapisi s ruba o nerubnome".

Za nagradu "Zvane Črnja" ukupno je 11 nakladnika prijavilo 17 knjiga, a o pobjedniku je odlučivalo povjerenstvo koje su činili mr. Boris Domagoj Biletić (predsjednik), dr. Ivan J. Bošković, dr. Vinko Brešić, dr. Zvonko Kovač, mr. Božidar Petrač, dr. Helena Sablić Tomić i akademik Ante Stamač.

Manifestacija se odvija pod pokroviteljstvom Ministarstva kulture, Istarske županije, Grada Poreča i Grada Pule. /*Glas Istre*/

V. Begić

Odjel za crkvenu glazbu u srednjim školama

Pokrajinski tajnik za obrazovanje i kulturu dr. Zoltan Jegeš u četvrtak 8. studenog 2007. svojim je potpisom odobrio nastavni program *Odjela za crkvenu glazbu – obrazovni profil glazbeni izvođač crkvene glazbe – katolički i protestantski smjer*, koji bi se od sljedeće školske godine mogao primjenjivati u svim glazbenim školama, gdje za to budu ispunjeni uvjeti, tj. osiguran dovoljan broj đaka i adekvatni predavač. Na ovom programu radili su magistar glazbe vlč. Csaba Paskó, vlč. József Szakály te vlč. dr. Oszkár Csizmár. Pored predmeta orgulje-harmonij i dirigiranje, ovaj odsjek predviđa i sljedeće stručne predmete: gregorijanski koral, repertoar crkvene glazbe, liturgika, latinski jezik, solo pjevanje te sviranje partitura.

Pravo upisa na odjel za crkvenu glazbu ima svaki učenik koji je završio osnovnu glazbenu školu ili se privatno školovao i sposoban je položiti prijemni ispit iz solfeđa i teorije glazbe.

Cilj otvaranja ovog odjela u našim glazbenim školama je upoznavanje učenika s bogatstvom crkvene glazbene tradicije. Za četiri godine školovanje na odjelu za crkvenu glazbu učenici će biti osposobljeni za samostalno ili grupno izvođenje crkvenih kompozicija, pjesama i napjeva, kao i za dirigiranje i vođenje zbora. Pored toga specifičnost ovog studija je i ta da osposobljava za službu kantora u crkvi, zato će se učenici upoznati i s osnovama crkvene službe, liturgijskim tekstovima i njihovom primjenom.

Za početak rada ovih odjela potrebna je i ratifikacija od strane republičkog Ministarstva obrazovanja, ali je ona, kako je potvrđeno u Pokrajinskom tajništvu za obrazovanje i kulturu, gotovo već dobivena. Otvaranje odjela za crkvenu glazbu u našim glazbenim školama velika je i dragocjena šansa za stručno formiranje novih kantora, za kojima mnoge župe već dugo vremena vape. Sretna je okolnost što će taj odjel naći svoje mjesto u okviru redovite srednjoškolske nastave, te će svi polaznici po završetku imati redovitu maturu s kojom će također moći nastaviti svoje obrazovanje i na visokoškolskim ustanovama.

Ovo je ujedno i poziv svima koji razmišljaju o srednjoj glazbenoj školi, da se odluče za odjel crkvene glazbe, kako bi kasnije, ukoliko za to pokažu interes, svoje sposobnosti mogli ostvarivati i u crkvenoj službi kantora. Voditi crkveno pjevanje između ostalog znači pomoći i drugima da se više uključe u liturgiju te im pomoći u molitvi, jer – kako kažu duhovni velikani – tko pjeva dvostruko moli. /Zv/

HVALA ZA ANU

Zahvaljujemo Bogu što nam je darovao Anu. Hvala mu što nam je po zagovoru bl. Marije Petković uslišio molitve i spasio našoj Ani život iako su liječničke prognoze bile takve da su nam rekli: "Budite spremni na najgore", jer prema snimcima – kako su rekli – ona nema crijeva, a moguća su i druga oštećenja i bolesti. Zahvaljujemo župniku-kumu Andriji Anišiću i svim župljanima i svima koji su molili za nju i za nas u tim teškim trenucima. Naša Ana se nakon šest nedjelja provedenih na Klinici za dječje bolesti u Novom Sadu vratila u našu obitelj. Ona ima Downov sindrom, ali nema nijednu drugu bolest. U našu je obitelj unijela puno radosti. Slavimo Gospodina i molimo ga da sve koji su se molili za nju i za nas obdari svojim blagoslovom i milostima.

Zahvalni i presretni:

mama Tatjana, tata Ivan, brat Luka, sestra Ivana
i kum (župnik) Andrija

Iščekivanje...

Dragi čitatelji! Stiže nam prosinac, taj nekako maleni mjesec... Mislimo na Božić, na Djetesce Isusa, koji se tako ubogo, ali ljupko rađa u jaslama, ali i u našim srcima. Mislimo i na naše malene, možda na darove koje im spremamo za mnoge prilike u ovom romantičnom zimskom mjesecu. Dobro je prisjetiti se što su nama nježne i tople uspomene na Božić našeg djetinjstva... Ne možemo vratiti vrijeme, ne možemo uništiti moderne navike kupovine igračka-likova iz trenutno popularnih crtića (kojih je, naravno, bezbroj, i nema tendencije smanjivanja produkcije istih!) i djecu vratiti u slatko iščekivanje darova, kada je tijekom godine toliko prilika za darivanje. Kako ćemo im zbilja pružiti radost Božića, ushićenje poradi čokoladica, ponekog "slaniša" i možda čarapica od sv. Nikole, jabuka i naranča za Materice, uz koji topli darak poput kape, rukavica ili komada

odjeće, a za Božić prevelike sreće zbog obilja radosti pod božićnim drvom, a još ako ima kakav darak u sjajnom omotu, možda igračka koja se dugo iščekuje... krasno! Ipak, češće je prazno obilje darova, gdje za Isusa i radost ima sve manje mjesta. Mnoge naše kršćanske obitelji RJEŠENJE pronalaze u – adventskim "žrtvicama": odlazak na mise zornice i odricanje od slatkisa, igračka i odjeće za sirotu ili napuštenu djecu, kako bi naša djeca osjetila i shvatila da je Božić lijep kada su radosni svi, osobito ubogi i siroti, osamljeni i bolesni, a najviše oni koji im pomažu, jer tako pomažu Božiću samom! Kako je Izrael čekao Spasitelja, tako neka naša srca iščekuju Božić! © /vh/

svjedočanstvo

Doista, SVAKO je dijete Božji dar!

Dobro je kad Vam prenosimo samo Evanđelje, riječi Svetog Oca i crkvenog učiteljstva, zatim stručnjaka za različite oblasti (odgoj, psihologiju, medicinu i sl.), ali osobita nam je radost kad Vam darujemo ono najvrijednije i najljepše: svjedočanstvo kršćanskog života naše braće, onih naših bližnjih, koji su s nama na svakoj svetoj misi u zajedništvu, a svjedočalo se Gospodinu prokušati ih bolima, koje su oni svojom vjernošću Bogu pretvorili u – ljubav!

Kada bi samo svi čuli njihovu riječ i vidjeli njihove oči pune ljubavi jedni za druge! Obitelj o kojoj Vam pišemo, imaju sina i kćerku, a s ljubavlju su čekali ove godine treći Božji dar, bebu, za koju je doktor još prije rođenja rekao da će vjerojatno biti djevojčica. Ova je obitelj višestruko angažirana u župnoj zajednici i redovita na svetim misama pa nije čudo da se s njima cijela župna zajednica radovala i molila da ovoj dragoj mamici porod što lakše prođe i beba se sretno rodi. Iščekivanje je bilo radosno, ali je donijelo golemu kušnju: rodila se mala Ana, ali je bolesna, ima Downov sindrom (mongoloidnost), problem sa srcem i još nekih nerazjašnjenih i nepotvrđenih bolesti zbog kojih mora ići u bolnicu u Novi Sad na ispitivanje, tako malena! Kakva bol za njenu obitelj koja ju je tako željno čekala! Više tjedana su mama i kći bile u bolnici, a onda je mama morala doći kući i ostaviti svoju djevojčicu zbog još nekih ispitivanja. Samo majke će razumjeti što je to značilo majci koja je čeznula i za starijom djecom, a tek ostaviti maleno bespomoćno biće, tako jako potrebno majke i majci? Trebala je i svog divnog muža koji ju je posjećivao kad je mogao, ali se i sam brinuo o sinu i kćeri kod kuće. Bog kuša one koje ljubi! Puno nas je molilo, čak i nepoznati koji su čuli za njih i bol koja im je darovana skupa s najvećom radošću... Napokon, molitve su urodile plodom, a plod su donijele i prava kršćanska vjera, ufanje i ljubav u ovoj obitelji – mala Ana je došla kući i nakon par dana se krstila u svojoj župnoj crkvi, a kum joj je župnik koji je tako puno molio za njih. Ispitivanja su pokazala da Ana ima najblaži oblik Down sindroma i da je inače zdrava!

Puno bi se moglo pričati o svemu što su proživljavali, čak su neki poznanici mami govorili da bi joj bolje bilo da je

da u dom kad je tako "bolesna" (mислеći na mongoloidnost), i u samoj bolnici su se čudili požrtvovnosti ove majčice i velikoj ljubavi prema kćeri, mirnoći koju širi i pored svega što proživljava, jer roditelji mongoloidnu djecu najčešće daju u sirotište. Ali, važno je istaknuti još jedan momenat: majka prvi put prihvaća dijete kad sazna da je začela, a drugi put kad ga rodi. Ova Mama svjedoči: "Ona je naša! Ana je moje dijete, od našeg tijela, kakva god da je – a divna je! – ne bih je mogla ostaviti, ni ja ni itko iz naše obitelji! Djeca je tako vole, presretni smo zbog nje, što je s nama, što nam ju je Bog tako divnu darovao..." Još puno toga kaže Anina mama, ni sama ne vjerujući kako su svi u obitelji hrabri i puni pouzdanja i vjere sve ovo prošli i što će proći sve što još bude trebalo. Bit ćemo uz Vas! Dragi Bog se smiješi kad vas gleda...☺

Dopustite još jednu riječ iz srca: potpisnica ovih redaka također je trudna, iščekujemo bebu za dva tjedna. Za našu bebu (za Anu, naprotiv, liječnici nisu niti posumnjali na bilo kakav poremećaj, a ipak se dogodilo!) liječnik je sumnjao da nije sasvim razvijena u jednom periodu, a poslije je rekao da je sve u redu. Jedini gospodar života je Bog! Ako bi se i nama slično dogodilo, voljela bih imati snagu prave kršćanke kakvu je pokazala ova Mama, zatim još neke mame "posebne" djece koje poznajem – mama Katarina, mama Mirjana i znati tako divno prihvatiti Božju volju i svjedočiti s krovova: "DOISTA, SVAKO JE DIJETE BOŽJI DAR - NEMOJTE GA ODBACITI! LJUBITE GA, U NJEMU JE MILINA!"

vh

Molitva kojoj se Bog najviše raduje

Reći svome bračnom drugu: "Hvala ti za tebe. Hvala ti za nas. Hvala ti za našu djecu. Za naš život.", reći zajedno: "Hvala ti, Bože, za nas. Hvala ti za tebe. Hvala ti za sve.", to je molitva kojoj se Bog najviše raduje. Zbog nje, zbog istine koja iza takve molitve stoji, Bog je poželio obitelj. I jer je u sretnim obiteljima budućnost svijeta, budućnost neba, Bog se trajno zauzima da svaka obitelj bude sretna. Da svako biće bude sretno. Na nama je da mu, koliko god nam je moguće, istom ljubavlju, istom zauzetošću, uzvratimo.

(*"Obiteljski život"* Stjepan Lice)

MALE MUDROSTI

RECITE TO PRIJE

On je bio ljudina, jaka glasa i odlučnih pokreta. Ona bijaše nježna i osjetljiva. Uzeli su se. On se trudio da joj ništa ne manjka, a ona je pazila kuću i odgajala djecu. Djeca su rasla, poženila se i poudala te pošla svojim životnim putem... Uobičajena priča.

Kad su sva djeca bila zbrinuta, ženu je uhvatila neka tuga, sve više je slabila i propadala. Kako više nije uzimala hranu, pala je u bolesničku postelju.

Njezin muž bio je zabrinut i odveo je u bolnicu. Oko nje su se trudili liječnici i glasoviti specijalisti, ali nisu mogli pronaći uzroke bolesti. Samo su slijegali ramenima i mrmljali: "Hm, hm..."

Na kraju je jedan od njih pozvao muža u stranu i šapnuo: "Ja bih rekao... da vaša žena... jednostavno više nema volje živjeti."

Čovjek nije ništa odgovorio. Sjeo je uz krevet i uzeo ženu za ruku; njezina se ručica izgubila u njegovoj ogromnoj šaci. Pogledao ju je i dubokim i odlučnim glasom rekao: "Ti nećeš umrijeti!"

"Zašto?" upita ona jedva čujnim glasom.

"Zato jer te ja trebam!"

"A zašto mi to prije nisi rekao?"

Od tog dana ženi je pošlo nabolje. Danas se vrlo dobro osjeća. Liječnici se i dalje pitaju od koje je to bolesti bolovala i koji su je lijekovi tako brzo izliječili.

Nemoj nikada čekati sutra da nekome kažeš da ga voliš. Reci to odmah. Nemoj reći: "Moja majka, moj sin, moja žena... to već ionako zna". Možda i zna. No, bi li se ti ikad umorio slušajući voljenu osobu koja ti to ponavlja? Ne gledaj na sat. Uzmi telefon i reci: "Ja sam, želim ti reći da te volim." Stisni ruku osobi koju voliš i reci: "Trebam te! Volim te, volim, volim te...".

Ljubav je život. Zemljom hodaju živi i mrtvi, razlikuju se po ljubavi.

(Bruno Ferrero *Priče iz pustinje*)

DVA RUPČIĆA

Neki je dječčić u vrtić uvijek nosio dva rupčića. Jednom ga teta u vrtiću upita zašto nosi dva rupčića.

"Jedan da obrišem svoj nos, a drugi da obrišem suze onih koji plaču."

A ti, imaš li i ti dva rupčića?

(Bruno Ferrero *Priče iz pustinje*)

za život: I JA SAM BILA NEROĐENA BEBA!

protiv života: MOBITELI OPASNI ZA DJECU?

Tanje kosti lubanje ne mogu zaustaviti zračenja iz telefona, pa djecu čine podložnijima tumoru.

Roditelji često nisu svjesni stalne izloženosti elektromagnetnim valima, posebno djece u dječjim sobama.

Poznati švedski sveučilišni prof. Kjell Mild naglašava da djeca uopće ne bi smjela koristiti mobitel. Njegovi zaključci stigli su samo mjesec dana nakon što je otkriveno da postoji "nejasna veza" između dugotrajnog korišćenja mobitela i tumora na mozgu. Znanstvenici su imali teškoća u dosadašnjim istraživanjima ove teme, jer je korišćenje mobitela široko rasprostranjeno tek u kasnim devedesetim. Profesor Mild istaknuo je kako je opasnost možda još i veća, jer je 10 godina minimalno razdoblje potrebno da se razvije rak, pa kaže da mu je veoma čudno kada javni prezentatori tvrde kako ne postoji nikakav rizik od korišćenja mobitela, jer, kako naglašava profesor Mild, postoje jake indikacije za to da se nešto događa nakon deset godina. Profesor Mild je odlučio detaljnije se pozabaviti ovim problemom i istražiti moguću vezu Alchajmerove i Parkinsonove bolesti s upotrebom mobitela pošto postoji sumnja i na tu povezanost. (Izvor: *Blic*)

Opasnosti iz dječje sobe

Istraživači sa njemačkog sveučilišta preporučuju sve elektronske uređaje izbaciti iz dječjih soba. Ukoliko ih već ima, bar ih isključite: poželjno je da se televizor isključuje iz zida kako bi se smanjila izloženost elektromagnetskim valima, dodaje se u priopćenju. Elektromagnetske vale emitiraju i računala, radio-budilnici, lampe i utičnice. Kako bi se ograničila ta izloženost, sve elektronske uređaje treba postaviti što dalje od djetetovog kreveta, a korisno je i potražiti i uređaje s posebnim etiketama koji su ekološki prihvatljivi. (Izvor: *CDC/BT*)

1 jaje, 2 mobitela i 65 minuta veze među mobitelima. Pokrenuli smo vezu među mobitelima i pustili da traje oko 65 minuta. Tijekom prvih 15 minuta ništa se nije dogodilo; 25 minuta kasnije jaje se počelo zagrijavati; 45 minuta kasnije jaje je vruće; 65 minuta kasnije – jaje je kuhano. **Zaključak:** izravna radijacija iz mobitela ima potencijal preobratiti bjelančevinu jajeta. Zamisli što može napraviti proteinima u tvome mozgu pri dugotrajnim razgovorima. Molimo, smanji trajanje razgovora na mobitelu i prosljedi informaciju. (Internet)

Somborske katoličke župe i njihovi župnici

Među najuglednijim župama nekada Kalačko-Bačke nadbiskupije, danas Subotičke biskupije, nalazi se, bar od 18. stoljeća, grad Sombor. Do turskoga ropstva župa je nosila ime Czobor Szent Mihály, a župom su upravljali svetovni svećenici. Provalom Turaka nekadašnje somborsko stanovništvo je izbjeglo u sjeverne, sigurnije županije mađarskoga kraljevstva. O, malom broju, ovdje preostalih katolika, kao i njima, iz pokorenih zemalja pridošlim katolicima starali su se bosanski franjevci. Zanimljivo je, da su se bosanski franjevci posvetili pastoralu katolika u Podunavlju sve od Novog Sada do Budima i Pešte, a o katolicima u Subotici i njezinoj okolici su se starali mađarski franjevci iz mađarske franjevačke provincije Presvetog Spasitelja. Za vrijeme turskoga ropstva biskupsku jurisdikciju na području današnje Subotičke biskupije imali su beogradski biskupi, od kojih su mnogi bili također bosanski franjevci. Mnogi su bosanski franjevci amo došli i ljudima izbjeglim iz današnje Bosne. Dok su u Suboticu dolazili Hrvati više iz Hercegovine, Dalmacije i Like, u somborskom kraju su se nastanili Hrvati više iz Bosne nego iz Hercegovine. Dio toga, na seobu prisiljenog naroda ostaje u senjskom i ličkom kraju do današnjega dana. Za vrijeme turskoga ropstva, a pogotovu nakon oslobođenja od Turaka franjevci provincije svetoga Križa Bosne Srebrene dali su neizbrisivi pečat somborskoj župi. Ta je franjevačka prisutnost u Somboru bila najočitija u osamnaestom stoljeću. No upravo krajem 18. stoljeća franjevci su voljom vladara morali ne samo župu, crkvu, već i svoj samostan prepustiti svetovnim svećenicima.

Prastanovništvo

Sombor, grad na rijeci Mostongi je od najstarijih vremena bio za stanovanje poželjno mjesto. A rijeka Mostonga, osim toga što se često izlivala pričinjavajući velike štete tadašnjim stanovnicima, bila je rijeka vrlo velika. Tako u Muhijevoj knjizi o povijesti Sombora, na 7. stranici čitamo da je 1698. godine

pod most preko Mostonge kod Sombora trebalo ugraditi šest pari drvenih stubova. Za život na području grada Sombora od velike je važnosti bila i činjenica da je Mostonga u ta stara vremena bila plovna rijeka. Danas je od te nekada plovne rijeke ostao tek potocić, koji se često isuši. Rijeka Mostonga "nestala" 1802. godine, kad je izgrađen Veliki bački kanal, o čemu piše Muhi u svojoj knjizi na 146. stranici. Arheološki nalazi potvrđuju postojanje ljudskih naselja iz kamenog i brončanog doba. I prije dolaska Slavena, i kasnije Mađara na ovo područje, ovdje su se smjenjivali različiti narodi, govorili različiti jezici.

Sombor 1698. godine

Sombor je grad različitih jezika, naroda i običaja

Od dolaska Slavena u plodno međuriječje između Dunava i Tise, pa do dolaska Mađara krajem 9. stoljeća, grad je uvijek bio obilježen različitim jezicima, a od turskog vremena više pravoslavnim, manje katoličkim kršćanstvom, islamom, kasnije i židovstvom. Valja reći, da su ovim krajevima u 4. i 5. stoljeću prohujali i Atilini Huni. Po oslobođenju od Turaka, u Somboru žive i Nijemci, koji su tada, u prvom redu dolazili u grad kao vojnici ili državni službenici. Broj somborskih Nijemaca se posebno povećao u 18. stoljeću, i rastao je sve do polovice 20. stoljeća. U okolici grada je bilo više njemačkih sela, čije se stanovništvo nakon školovanja rado nastanjivalo u gradu. Spočetka su se u Somboru nastanjivali

Nijemci kao različiti obrtnici i službenici, a kasnije sve više kao intelektualci. Priliv župljana mađarskog jezika je posebno uočljiv od polovice 18. stoljeća. Do polovice 18. stoljeća se u Somboru propovijedalo samo hrvatski, a tek povremeno, za potrebe vojske, njemački. Od polovice 18. stoljeća, pa sve do šezdesetih godina dvadesetog stoljeća somborska župa je bila uvijek trojezična župa. U gradu Somboru se i danas, bar jednom mjesečno, služi sveta misa i na njemačkom jeziku.

Crkve i religija

O Somboru u srednjem vijeku znamo da je osim župne crkve svetoga Mihovila ovdje bila i dominikanska crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije. Za vrijeme turskoga ropstva grad je poprimio obilježje islamskoga grada, te je u gradu bilo više džamija i kupatila. Izgonom Turaka iz Sombora, od tih turskih vremena je jedva što ostalo. Na mjestu turskoga Sombora pravoslavni i katolički kršćani su podigli današnji, pretežno kršćanski Sombor, njegove lijepe crkve i karmelićanski samostan. Do Drugog svjetskog rata u Somboru je živjela i oveća židovska zajednica, od koje je do danas ostalo tek nekolicina vjernika. Danas je grad Sombor grad s velikom većinom pravoslavnih Srba s dvije vrlo lijepe i bogate pravoslavne župne crkve, te s katolicima koji žive u župi Presvetog Trojstva, u župi svetoga Križa, te u župi svetoga Nikole Tavelića. Bogoslužje se u somborskim katoličkim župama odvija na hrvatskom i mađarskom, a povremeno i na njemačkom jeziku. Na tim se jezicima održavaju liturgijska slavlja i u samostanskoj crkvi otaca karmelićana, koji su svoju plodnu pastoralnu djelatnost u Somboru započeli 1904. godine. Osim pravoslavnih i katoličkih kršćana u Somboru su, u malom broju nazočni i reformirani, kao i u još manjem broju evangelički kršćani. Dok se reformirani kršćani u svojoj crkvi služe samo mađarskim jezikom, somborski su evangelički u svojoj crkvi imali od početka bogoslužje na njemačkom i mađarskom jeziku.

Piše: dr. Andrija Kopilović

Što nakon rastave

Žena me ostavila. U drugom braku već ima troje djece. Nakon sedam godina samačkog života, želio bih imati nekoga pokraj sebe, ali crkveni zakoni to ne dopuštaju. Nije fer da do kraja života budem žrtva. Što i kako raditi a da ostanem u zajedništvu s Crkvom?

N. N., Subotica

Hvala vam na ovom pitanju. Ne samo vaš, nego mnogi životi su prava drama. Svaki je čovjek nepoznanica, stoga i velika tajna. Nesagledivi su putovi budućnosti i često neizvjesni, a život teče. Sigurna je činjenica da živimo u vremenu kada je obitelj osobito ranjena. Svako društvo i svako vrijeme ima svoje krize, ali jao onom društvu i onom vremenu kada su u krizi vrednote bez kojih se ljudski život ne može ostvarivati. Takva vrednota je svakako obitelj. Katekizam Katoličke Crkve naučava: "Intimna zajednica bračnog života i ljubavi, koju je Stvoritelj utemeljio i providio vlastitim zakonima, sazda se ženidbenim ugovorom (...) Sam je Bog začetnik ženidbe" (1603).

Zvanje za ženidbu upisano je u samu narav muškarca i žene kakvi su izašli iz ruke Stvoriteljeve. Ženidba nije isključivo ljudska ustanova, unatoč brojnim promjenama kojima je mogla biti podvrgnuta kroz vjekove, u raznim kulturama, društvenom ustrojstvu i duhovnim stavovima. Zbog tih pak različnosti ne smijemo zaboraviti ono što je u braku opće i trajno. Premda dostojanstvo te ustanove ne izlazi posvuda jednako na vidjelo, ipak u svim se kulturama javlja stanovit smisao o uzvišenosti bračnog sjedinjenja, jer je spas kako osobe tako i ljudskog i kršćanskog društva tijesno povezan sa sretnim stanjem u bračnoj i obiteljskoj zajednici. U svom je propovijedanju Isus nedvosmisleno naučavao izvorni smisao sjedinjenja muškarca i žene, kako je to Stvoritelj htio u početku: dopuštenje, koje je Mojsije dao, da se otpusti vlastita žena, bilo je samo ustupak zbog tvrdoće srca; ženidbeni vez muškarca i žene je nerazrješiv – sam Bog ga je sklopio. "Što, dakle, Bog

združi, čovjek neka ne rastavlja" (Mt 19,6). To nedvosmisleno zauzimanje za nerazrješivost ženidbenoga veza moglo je zbunjivati i izgledati poput neostvarivog zahtjeva. Ipak, Isus supružnicima nije nametnuo nesnosno i preteško breme, teže od Mojsijeva zakona. Došavši obnoviti izvorni red stvaranja, poremećen grijehom, on sam daje snagu i milost za življenje braka u novim mjerilima Kraljevstva Božjega. Slijedeći Krista u samoodricanju, noseći svoj križ, ženidbeni drugovi mogu "shvatiti" izvorni smisao ženidbe i živjeti ga s Kristovom pomoći. Ta milost kršćanske ženidbe plod je križa Kristova koji je vrelo svega kršćanskoga života. To je ono sto apostol Pavao želi priopćiti kad kaže: "Muževi, ljubite svoje žene kao što je Krist ljubio Crkvu te sebe predao za nju da je posveti" (Ef 5,25-26), odmah dodajući: "Stoga će čovjek ostaviti oca i majku da prione uza svoju ženu; i dvoje njih bit će jedno tijelo. Otajstvo je to veliko! Ja smjeram na Krista i na Crkvu" (Ef 5,31-32).

Sav kršćanski život označen je svadbenom ljubavlju Krista i Crkve. Krštenje koje uvodi u Božji narod, već je svadbena otajstvo. Može se reći da je to svadbena kupelj koja prethodi svadbenoj gozbi, Euharistiji. Kršćanska ženidba postaje pak učinkovit znak, sakrament saveza Krista i Crkve. Budući da označuje i podjeljuje milost tog saveza, brak među krštenima pravi je sakrament Novoga zavjeta (usp. KKC 1603-1617).

Toliko sam bio dužan citirati službeni nauk Katoličke Crkve. Iz ovoga se jasno vidi *prvo* da je danas u krizi sam način kako se mladi susreću, zabavljaju i spremaju za brak. Ne mogu ući u dublju analizu, ali vam je poznato koliko je površnosti i neozbiljnosti oko nas koji danas "izazivaju" i zavode mlade. *Drugo*, baštinici smo površnoga vjerskoga znanja ili neznanja, te sakramentalnu ženidbu ne shvaćamo u svoj dubini, kako je gore spomenuto. Krist je, naime, čovjeka podigao u milosni red spasenja i po sakramentalnom životu sjedinio sa sobom. Kršćanin je "čovjek u Kristu". Na takav Isusov stav su i apostoli pomislili "bolje je ne ženiti se". Ali Krist ne misli tako. On za sakra-

ment ženidbe daje i milost. *Treće* zapažanje je, dakle, da supružnici ne žive danas dovoljno svjesno milosnu dimenziju svoga braka. Sjetimo se samo koliko je broj supružnika koji svaki dan zajednički mole. Međutim, to je minimum "osiguranja" milosne prisutnosti sakramenta. Konačno bih spomenuo i *četvrtu* okolnost krize suvremenog braka, a to je nezrelost osoba za samostalnu i definitivnu odluku na području ljubavi, jer prava ljubav je temelj braka, a prava ljubav je besmrtna.

Znam da vam ovo još uvijek ne govori puno, pogotovo ne kao odgovor na vaše pitanje. Koji je lijek? Kada bismo analizirali mnoge suvremene brakove, vjerojatno bismo došli do slutnje da nisu čak ni valjano sklopljeni. Crkva poznaje mogućnost proglašenja ništavnosti braka. Dakle, obratite se svom župniku za savjet s pitanjem da li je uopće vaš brak bio sakramentalno sklopljen. Ako jeste, onda "čovjek ne može rastaviti ono što je Bog sastavio" i ostaje za vas i za mnoge samo jedna mogućnost: ostati kršćanin do kraja. To znači vjeran i predan Bogu sa sigurnošću da će mu Bog biti više u pomoći ako mu ostane vjeran, nego bilo tko od ljudi čija je nevjernost već iskusio. Crkva je Majka. Prema svima želi ostati Majka, ali koja ne može mijenjati ni narav čovjeka, a ni narav Božjeg zakona. Stoga za one koji sklope drugi brak, koji ne može biti sakramentalan, vjeruje i tvrdi da se može živjeti kršćanski uz intenzivni molitveni život, dobra djela, pravu ljubav, prave vrednote i toliko toga čime obiluju mnogi brakovi, koji nažalost nisu mogli biti sakramentalni. Nemogućnost pristupanja sakramentu Euharistije je samo znak da ne može sudjelovati u cjelovitosti zajedništva, jer je taj sakrament upravo onaj koji objedinjuje i sjedinjuje, a ako supružnici nisu u sakramentalnom zajedništvu kao supružnici, ne mogu to biti ni kao pričesnici.

Ostavljam pitanje otvorenim. Poslušajte svoju savjest, posavjetujte se sa svećenikom (jer je svaki slučaj pojedinačan), nemojte se smatrati odbačenim, još manje kažnjenim i za vas Bog ima svoj put.

Ravenna domaćin ekumenskog susreta

Talijanski grad Ravenna bio je domaćin desetog plenarnog zasjedanja Međunarodnog mješovitog teološkog povjerenstva za dijalog između Katoličke i Pravoslavne crkve od 8. do 14. listopada. Skupom su predsjedali kardinal **Walter Kasper**, predsjednik Papinskog vijeća za promicanje jedinstva kršćana, i pravoslavni metropolit **Ioannis Zizioulas** iz Carigradskog ekumenskog patrijarhata. O temi i zaključcima ovog susreta govori dokument "Ekleziološke i kanonske posljedice sakramentske naravi Crkve: crkveno zajedništvo, konciliarnost i autoritet u Crkvi", kojeg je povjerenstvo jednoglasno prihvatilo prethodnog dana zasjedanja, a objavilo Papinskog vijeća za promicanje jedinstva kršćana. Dokument je po svojoj naravi rezultat rada Povjerenstva te ne treba biti uzet kao službena izjava crkvenog Učiteljstva.

Predsjednik Papinskog vijeća za promicanje jedinstva kršćana vrlo je oprezan u ocjenjivanju važnosti dokumenta, jer to je, prema njegovim riječima, samo prvi korak, a put prema punome jedinstvu još je jako dug. Veliki problem predstavlja činjenica da se izaslanstvo Ruske Pravoslavne Crkve, kojoj pripada najveći dio pravoslavnih vjernika, već prvog dana povuklo sa zasjedanja u Ravenni. Razlog tomu je činjenica da se Estonska Pravoslavna Crkva pridružila Ekumenskom carigradskom patrijarhatu, koji joj je priznao autokefalnost, dok moskovski patrijarhat to osporava. Naime, moskovski patrijarh **Aleksij II.** nije sklon priznati primat carigradskog patrijarha **Bartolomeja I.** Komentirajući to, kardinal Kasper je rekao: "To je interni pravoslavni problem, mi se ne možemo miješati, ali nam je žao i zabrinuti smo, jer je za nas važno da Ruska Pravoslavna Crkva i u budućnosti sudjeluje u našem dijalogu. Molimo Moskvu i Carigrad da učine sve kako bi pronašli rješenje, i ako oni žele, možemo olakšati to rješenje ili na bilateralnoj razini, između Moskve i Carigrada, ili na sveukupnoj pravoslavnoj razini. Ali, nema sumnje, mi želimo sudjelovanje Ruske Pravoslavne Crkve. To je vrlo važna Crkva, i ne želimo voditi dijalog bez ruske strane; stoga želimo raditi u tu svrhu" – zaključio je kardinal. Svakako, napetosti među Pravoslavnim crkvama utječu na razvoj katoličko-pravoslavnog dijaloga, poglavito kada se raspravlja o konciliarnosti i autoritetu u Crkvi.

Na ovom skupu otvorena je rasprava o argumentu koji će dovesti do suočavanja s ulogom Pape u Kristovoj crkvi – rekao je **Eleuterio Fortino**, podtajnik Vijeća za jedinstvo kršćana. "Sljedeći ćemo se put trebati osvrnuti na ulogu rimskoga biskupa u općoj Crkvi u prvome tisućljeću, potom trebamo razgovarati i o drugome tisućljeću, o Prvome i Drugome vatikanskom saboru, a to neće biti lako; put je jako dug i težak, ali ovaj nam dokument daje nadu, jer smo učinili prvi važan korak" – istaknuo je kardinal Kasper. Mons. Fortino je još rekao kako nije još odlučeno gdje će Pravoslavni organizirati sljedeće zasjedanje, ali je prema programu dogovoreno da to bude 2009. godine. Koordinacijski će se odbor koji priprema zasjedanje sastati 2008. godine, a prije toga će dvije mješovite studijske skupine do polovice sljedeće godine usporedno proučavati temu "Uloga Rimskoga biskupa u zajedništvu Crkve u prvome tisućljeću".

Novina je što su pravoslavne Crkve prvi put rekle da postoji univerzalna razina Crkve i na toj razini postoji konciliarnost, sinodalnost i autoritet, a to znači da postoji i primat.

Gore spomenuti dokument iznosi studiju o napetostima između autoriteta i konciliarnosti u Crkvi na raznim razinama. Po njemu Papa je prvi među patrijarcima. Rim je prvotno sjedište te Rimski biskup je predsjednik Crkve. To je plod dugogodišnjih pregovora. U dokumentu su naznačene pojedinosti, koje treba još raščistiti da bi se mogli okončati razlozi gotovo tisućgodišnje podjele do koje je došlo 1054. godine. Tim se dokumentom, koji će Benedikt XVI. predstaviti kardinalima na konzistoriju 23. studenoga, izričito priznaje Papin primat. Njegova uloga kao biskupa sjedišta prve Crkve morat će biti, kaže se u dokumentu, još produbljena. U dokumentu se navode tri osnovna pojma: crkveno zajedništvo, konciliarnost i autoritet. Predstavnici pravoslavnih Crkava i Katoličke Crkve složili su se da je biskup poglavar mjesne Crkve te da ga nitko ne može zamijeniti. Jedna i sveta Crkva se ostvaruje u svakoj mjesnoj Crkvi, koja u zajedništvu svih Crkava slavi Euharistiju. Sporazum je postignut i o ustrojstvima sveopće Crkve. Na mjesnoj razini autoritet je biskup, dok na pokrajinskoj Crkve pri-

hvaćaju jednoga od njih kao prvaka. Na općoj razini nije međutim sve razjašnjeno te će ekleziolozi imati puno posla da to raščiste. Prvi na pokrajinskim razinama zajedno sa svim biskupima surađuju na stvarima koje se odnose na cijelu Crkvu. S tim u vezi se ističe kako ti prvi moraju prihvatiti i priznati onoga koji je prvi među njima. Zbog toga je potrebna konciliarnost, a to znači suradnja za osiguranje sloge. Svi biskupi moraju biti ujedinjeni u vjeri, ali zajednički moraju snositi i svu odgovornost te služiti Crkvi. Koncili su glavno sredstvo preko kojih se izražava zajedništvo Crkve. Iz toga postaje jasno da se Papa ne može smatrati vladarom koji sam odlučuje ili se nameće mjesnim Crkvama, što je uostalom u više navrata priznao teolog Ratzinger. Naime, novina koju donosi spomenuti dokument je što su "pravoslavne Crkve prvi put rekle da postoji ta univerzalna razina Crkve i na univerzalnoj razini postoji konciliarnost, sinodalnost i autoritet. To znači da postoji i primat: u praksi stare Crkve, prvi biskup je rimski biskup, i u tome nema dvojbe" – istaknuo je kardinal Kasper.

Konačno, iako ne tako veliki korak, ovaj dokument predstavlja veliki znak nade na trnovitom i dugom putu ekumenizma na kojeg su se Crkve zajednički uputile.

/Prema: Radio Vatikan i IKA/

Caritas

BESPLATNE RADIONICE

Caritas Subotičke biskupije organizira besplatne polugodišnje radionice za mlade od 16 do 24 godine. Cilj ovih susreta je poboljšanje međusobne komunikacije, razvijanje sposobnosti za korištenje interneta. Programi se održavaju u prostorijama Caritas – Subotica, Gajeva 50

● **svakog ponedjeljka od 18 sati: obuka za Linux; e-mail i internet**

● **svakog utorka od 18 sati: radionice za rješavanje sukoba**

● **svakog četvrtka od 18 sati: radionice za razvijanje tolerancije**

Srdačno Vas očekujemo!

Dodatne informacije možete dobiti na mobitel 063/11 57 52 42.

Zahvaljujemo našim darovateljima

Oprema za kupatila
kolpa-san®

Novi Beograd: Tošin bunar 224a, 011 260 99 20, Beograd: Bulevar Kralja Aleksandra 402, 011 240 73 71
Beograd: Zrenjaninski put 1, 011 20 85 460, Novi Sad: Rumenački put 11, 021 518 091
Zrenjanin: Vojvode Petra Bojovića 2, 023 581 590, Subotica: Banijska 2, 024 547 886

KAMENORESCI
Beogradski put 224a

**EV
PRO**
SUBOTICA BEOGRADSKI PUT 72
Tel: 024/671-500

SVE OD KAMENA
NOVA KAMENOREZAČKA RADNJA
NAJVEĆI IZBOR-NAJPOVOLJNIJE CENE
EV-PRO d.o.o.
SUBOTICA BEOGRADSKI PUT 72
TEL. 024/671-500
063/501-542

- veliki izbor granita i mermera u bojama
- izrada nadgrobničkih spomenika od prirodnog i veštačkog kamena
- izrada enterijera po zahtevu kupca od svih vrsta uvoznog kamena
- usluga rezanja i obrade kamena
- izrada stepenica, prozorskih klupica, stolova i
- sve što zamislite

**POVOLJNO SA GARANCIJOM
MOGUĆE ODLOŽENO PLAĆANJE**

Zahvaljujemo našim darovateljima

RENAULT

NAŠ SERVIS - VAŠA SIGURNOST

Ovlašteni Renault servis je svakako najbolji izbor za Vaš automobil. A razlozi su:

- kvaliteta koju nudimo
- garancija od 12 mjeseci na rezervne dijelove i popravku
- sigurnost
- osposobljenost, opremljenost i profesionalnost naših majstora

Dobrodošli!

AC VIDA KOVIĆ

Subotica, Braće Radića 53, tel. 024 553-567, 551-124

Maksima Gorkog 20 (kod glavne pošte)

Radno vrijeme: radnim danom od 9,30-12 i 16,30-19 sati
Radno vrijeme očnog liječnika: radnim danom od 17-19 sati

Kafana - "Đuka"

Subotica,
Preradovićeve 4
(u Bunjevačkom kolu)
Tel: (024) 555-738

Organizira:
- svadbe,
- rođendanska slavlja,
- bankete i dr.

Svakog dana: MENI RUČKOVI
Posebno se preporučamo za organiziranje "Poduša"

Radno vrijeme: od 12 - 22
nedjeljom zatvoreno

Svake treće nedjelje u mjesecu novi broj "Zvonika"

Vremena su teška. Svaka pomoć nam je dobro došla.
Unaprijed hvala svakom darovatelju.

SALAŠ
ZEMLJORADNIČKA ZADRUGA

Tel: (024) 566 - 577

agria

AGRIA D.O.O. SUBOTICA
PROIZVODNJA SIJAČICA I
REZERVNIH DIJELOVA
SUBOTICA, BARANJSKA 23
tel. i fax: 024-561-553
e-mail: agria@suonline.net

POLIKLINIKA

SENTE
24000 Subotica
Jo Lajoša 4a
tel: 024 / 520-698

Radno vrijeme
radnim danom: od 9 do 19 sati
subotom: od 9 do 12 sati

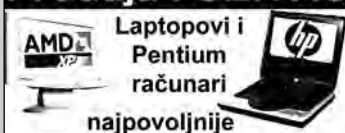
H čitaonica
Hrvatska

**Svakodnevno možete čitati
tisak, posuditi knjige i
porazgovarati s prijateljima
u Hrvatskoj čitaonici**

Subotica, Ulica Bele Gabrića 21

Ponedjeljak, srijeda, petak 10-14 sati
utorak, četvrtak 16-19 sati

Millennium
GSM Centar
Prodaja i SERVIS

Laptopovi i
Pentium
računari
najpovoljnije

house1 Klima uređaji

www.millenniumgsm.co.yu
Tel 024/ 551-353 Prvomajska 6.

Neka Bog
blagoslovi
sve koji
radom služe
braći
ljudima!

TippNet

Internet provajding
Prodaja računara
Instalacija i održavanje računarskih mreža
Pojedinačni i grupni kursevi
(Windows, Word, Excel, Internet)
☎ (024) 555-765 Karađorđev put br. 2. Subotica
e-mail: support@tippnet.co.yu

NAMA JE DOVOLJNO
DA ZNATE ZA NAS...
FUNERO
PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

- SUBOTICA, Karađorđev put 2
Telefon (danonoćno): 024 / 55-44-33
- HORGOS, Borisa Kidrića 7
Telefon (danonoćno): 024 / 792-202

RASPORED SAHRANA NA INTERNETU
www.funero.co.yu

E-mail: funero@funero.co.yu

ONO ŠTO JE NEKAD BILO NEMOGUĆE SADA JE MOGUĆE!

U Subotici možete nabaviti:
misnice, štole, albe i rokete sve po mjeri;
košulje i birete, prvopričesnička
i ministrantska odijela;
svijećnjake, križeve za prvopričesnike
i krizmanike.

NOVO-NOVO

kaleži, tamjan i hostije

Sve informacije i narudžbe možete dobiti
u župnom uredu Palić
tel. 024/755-002

APZ pp. „Auto-Dan Z” d.o.o.
024/670-975 SUBOTICA, Beogradski put 29
024/55-44-25 Somborski put 11

prodaja skutera i bicikala sa
pomoćnim motorom marke

KEEWAY
PIAGGIO **GILERA**

SuboticaDanas.info
Informativne stranice
programa na hrvatskom jeziku

Radio Subotica
Szabadkai Rádió

Kovač Dejan
MAJSTOR ZA IZRADU TRADICIONALNIH PAPUČA
PAPUČKESZÍTÓ - MESTER

- BUNJEVAČKE - MAĐARSKÉ - ŠOKAČKE -

24000 Subotica,
ul. Dinka Šimunovića 10.
Tel.: 024/ 524-786,
Mob.: 064/ 14-62-103

ZANATSKA TRGOVINSKA RADNJA
Vi. Milica Pečerić, Trg žrtava fašizma 14
Mobilni: 064 201 56 12

Miss & Exclusive

SVE VRSTE KROJAČKIH USLUGA
Radno vrijeme: Ponedjeljak - petak: 10 - 18
Subota: 9 - 13

**HRVATSKI KULTURNI CENTAR
"BUNJEVAČKO KOLO"**
Subotica,
Preradovićeva 4
Tel:
(024) 555-589

MONOLIT GRADNJA
Iršai Laslo

24000 SUBOTICA, Franje Kuhaca 10, Tel.: 024/551-685
e-mail: monolit@tippnet.co.yu

IZVOĐENJE SVIH VRSTA GRAĐEVINSKIH, ZANATSKIH
I INSTALATERSKIH RADOVA. PROJEKTOVANJE I NADZOR

JULIJA-OPTIKA
KULTURA NOŠENJA NAOČALA
VODITE RAČUNA O REZERVNIM NAOČALAMA!
24000 Subotica, Braće Radića 6
Telefon: 024/ 528-482

Radno vrijeme:
radnim danom:
9,30 do 12,00 i 17,00 do 19,00
subotom: 9,00 do 12,00

Prvi privatni i registrirani
dom za stara i nemoćna lica

"Sv. Katarina"
PALIĆ, Sutjeska 47
Tel. 024/603 640
Mob.: 063 577 350
064 122 87 55

U ugodnoj paličkoj pri-
rodi i zelenilu, u privatnoj
kući s lijepim dvorištem,
pružamo usluge, stručno i
odgovorno:

Čuvanje i njegu starih i nemoćnih
lica; usluge medicinskih sestara;
liječničke i specijalističke usluge;
njegu starih i nemoćnih lica na terenu
(i u vašoj kući).

HRVAT BUSINESS CENTER
HRVATSKI POSLOVNI CENTAR
CROATIAN BUSINESS CENTER

BK

Nagymező u. 49.
H. 1065 Budapest P.f. 468

Tel: (36-1) 269-1301
311-9200, 353-1501
Tel/fax: (36-1) 269-1300

Hirvivo
Katolikus hetilap
1. évf. 1. szám 2002. 05. 19.
Ára: 13 dinár Ajánlószám

Zlatiborska 4, 24427 Totovo Selo - Tel: (024) 883-040
Email: hirvivo@tothfalu.co.yu

STOMATOLOŠKA ORDINACIJA
"APOLONIA"

Radno vrijeme:
ponedjeljak,
srijeda i
petak
15 - 19 sati

utorak i
četvrtak
8 - 12 sati

subota
- po dogovoru

Igmanska 6, 24000 Subotica
mobitel: 063 533 318

CSALÁDI MAGAZIN
Hitélet

Gara Dušana 4, 21000 Novi Sad
Tel: (024) 469-474
Email: agape@eunet.yu

**Slušajte
Radio Suboticu**
program
na hrvatskom jeziku
svaku večer od 19-21 sat
na frekvenciji 91,5 Mhz

Put Jovana Mikića 12
Tel: 024 55 22 00
Fax: 551-902

RADIO MARIJA
Tel: 021 4790-529; Email: rama@eunet.yu

94,2 Mhz FM - SUBOTICA
102,9 Mhz FM - NOVI SAD

www.suboticka-biskupija.info

URED HRVATSKOG NACIONALNOG VIJEĆA
Subotica, Preradovićeva 4
Tel: (024) 556-898 i 553-818

MATERICE U BUNJEVAČKOM KOLU

U subotu, 15. 12. 2007. u 18 sati
u HKC "Bunjevačko kolo"

djeca i mladi župe sv. Roka
pod vodstvom
s. Jasne Crnković
organiziraju priredbu
u čast MATERICA.

Ova priredba održavala se
godinama, ali za tu priredbu župna
dvorana je premala, stoga je
odlučeno da se pokuša organizirati
je u prikladnijem prostoru i to na
nivou grada. Od iduće godine pozi-
vamo djecu i mlade iz drugih župa
da se uključe u ovu priredbu.

Radosno vas očekujemo.

PREPORUČAMO

- ZIDNI KALENDARI30 din.
- DŽEPNI KALENDARI50 din.
- KALENDAR INSTITUTA "IVAN
ANTUNOVIĆ" (12 lista)..150 din.
- SUBOTIČKA DANICA
(izlazi za Materice)300 din.
- BOŽIČNE ČESTITKE
s kuvertom15 din;
obične10 din.
- ADVENTSKI KALENDAR
za ZORNICE20 din.

Narudžbe prima Uredništvo

IN MEMORIAM EMILIJA KOSTIĆ

Cvijeće majkino

Gledam sliku majke svoje
Sina tri, cvijeće tvoje.
Sunce sija, ode najmilija
Blaženi san usnula
s osmijehom na usnama
svoju dušu Bogu predala.

A još jučer sa mnom
lišće kupila
ne znajući što će biti
da će u ponoć
svoju dušu ispustiti.

Suprug i sina tri
dio su, Majko,
tvoje i Božje ljubavi.
Božjim si putom pošla
i u Kraljevstvo nebesko
s osmijehom došla.

*Bosiljko Kostić
Veternik*

11. IZLOŽBA BOŽIČNJAKA U SUBOTICI

OTVORENJE izložbe "Božićnjak 2007."
u Subotici u vestibulu Gradske kuće

14. 12. 2007. u 17 sati

a zatvaranje 21. 12. 2007. u 17 sati.

Izložba će biti otvorena svaki dan i subotom
i nedjeljom od 9 do 18 h. Ulaz je slobodan.

Dođite na izložbu i upišite se u Knjigu dojmova,
a pogledajte što je u nju upisivano
dosadašnjih 10 godina.

Pozivamo dosadašnje suradnice,
a i one koje to žele postati, da se i ove godine
uključe u pečenje ovih divnih božićnih kolača.

Javiti se možete na telefone:

024/754-650 ili 064/201-56-89 Kujundžić
ili 024/534-589 Piuković

Euharistijsko spomen-sjećanje o prvoj obljetnici smrti našeg dragog brata, ujaka, strica i prijatelja

vlič. JOSIPA TEMUNOVIĆA

biti će 15. prosinca 2007.

u 9,30 u crkvi Isusova Uskrsnuća

Dok vjerujemo da si u blaženstvu gdje nema više
boli ni suza, tješi nas tvoja dobrota koju si nesebično
darivao, riječi tvoje pune nade, vizije koje čekaju hrabre.
Nosimo te u srcu s ljubavlju!

Tvoji najmiliji

In memoriam

Pred svetkovinu Svih Svetih, 28.
listopada, Gospodin je, nakon kratke i
teške bolesti, s ovoga svijeta pozvao k sebi
dragog nam župljanina

IVANA PERČIĆA

(1932. – 2007.)

U subotu navečer, uoči svoje smrti, pri punoj svijesti,
iako uz poteškoće, ustao je i na nogama primio sakramente
ispovijedi, bolesničkog pomazanja i pričesti. Pokojni Ivan bio
je pobožan čovjek. Do preseljenja u Suboticu bio je dugogo-
dišnji član Pastoralnog vijeća na Paliću. U crkvu Sv. Roka išao
je gotovo svaki dan na svetu misu i sudjelovao u svim pobož-
nostima.

Pokopan je 30. listopada na subotičkom Kerskom grob-
lju. Župnik Andrija Anišić zahvalio mu je za primjer pravog
vjerničkog života, a one koji za njim tuguju ohrabrio je riječi-
ma: "Gospodin je ovog dragog vam pokojnika uzeo k sebi
pred svetkovinu Svih svetih da ga pridruži svojim anđelima i
svetima u nebu. Nedostajat će vam, jer je ljudski govoreći još
mogao živjeti i biti vam na radost i korist, ali u svojoj tuži
usmjeravajte svoj pogled prema gore, gdje on uživa radost
vječnoga života. Neka vas tješi nada ponovnog susreta s njim
u nebu."

Sv. misa na šest tjedana bit će u crkvi Sv. Roka u Subo-
tici, 8. prosinca u 9 sati.

Za dragog pokojnika mole i s ljubavlju i zahvalnošću ga
se sjećaju njegovi najmiliji:

Supruga MARIJA, sinovi LAZAR i PERE, kćerka JELI-
SAVETA, snaje MIRA i MARIJA, zet JOSIP, unučad: NIKO-
LA, BRANKA, NOVICA, DIJANA i SUZANA te sestra MARI-
JA s obitelji, snaja TEZA s obitelji i šogori STIPAN, BELA i
MARKO s obiteljima

ZVONIK

Katolički list (mjesečnik)

Izdaje:

Rimokatolički župni ured
Sv. Roka, 24000 SUBOTICA
Beogradski put 52

Telefon: +381(0)24 554-896;
Fax: +381(0)24 551-036;

E-mail:

zvonik@tippnet.co.yu.

Web: www.ZVONIK.org.yu

Uredništvo:

mr. Mirko Štefković
glavni i odgovorni urednik
Tel: +381(0)24 553 610

Željka Zelić
zamjenica glavnog
i odgovornog urednika

mr. Andrija Anišić
ročelnik Izdavačkog odjela
Instituta "Ivan Antunović"

mr. Ervin Čeliković
tehnički urednik

Katarina Čeliković
lektorica

Vedran Jegić
fotograf

Uredničko vijeće:

Stjepan Beretić
Ladislav Huska
Vesna Huska
Franjo Ivanković
dr. Andrija Kopilović
mr. Mato Miloš
Lazar Novaković
Jakob Pfeifer
s. Blaženka Rudić
Željko Šipek
dr. Tadej Vojnović

Tisak:

Štamparija "PRINTEX",
Segedinski put 86, Subotica,
Tel.: 024/554-435

ISSN 1451-2149

Godišnja pretplata za "ZVONIK"

- Srbija 1200 dinara
- inozemstvo - 40 EURA
ili 300 kuna;
avionom 80 USD

Pretplatnici iz inozemstva i R.
Hrvatske uplate mogu poslati poš-
tanskom uputnicom ili čekom na
adresu i ime (ne na ime Zvonika):

Svjetlana Ivković
Adresa: Augusta Piazzze 6
10000 Zagreb,
tel: +385 (0)1 301 34 68

Fotografije u ovom broju:
Zvonik, Nada Sudarević,
Hrvatska riječ

Interreligijski seminar u Subotici

Predstavljanje 7. sveska Leksikona

Rcitori na izletu u Slavonskom Brodu

Božićna izložba u HKC "Bunjevačko kolo"

Izložba "božićnjaka" u Subotici

Izložba "božićnjaka" u Somboru

Božićna izložba u Somboru

Sonta: Obilje plodova i boja u znak zahvalnosti za silne Božje darove